NATIONAL LIBRARY
JAN 4
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

52. NR. SESTDIENA, 1973. GADA 29. DECEMBRIS, 23. GADS

SATURDAY, DECEMBER 29, 1973.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

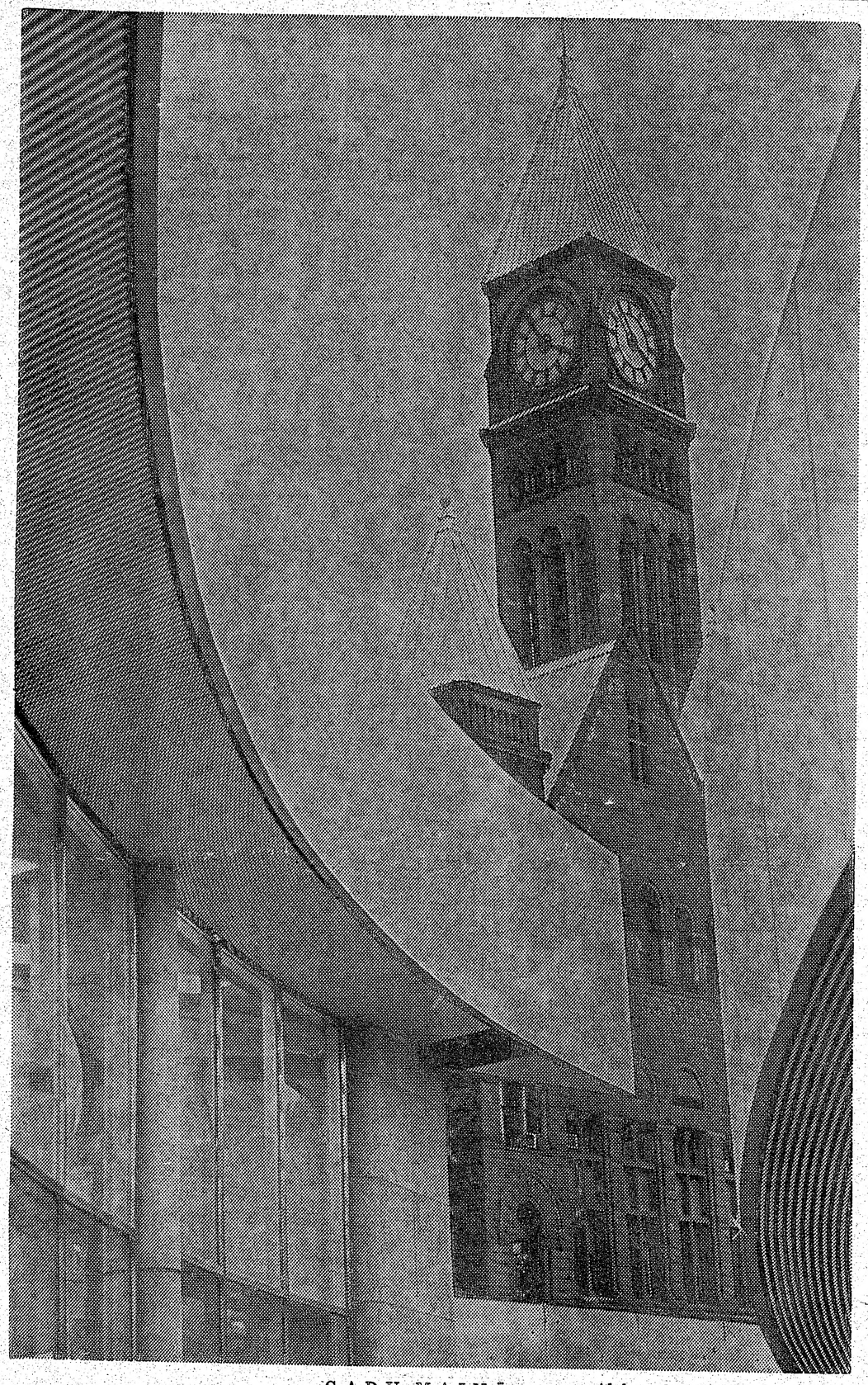

GADU MAIŅĀ Aleksandra Kalniņa uzņēmums

Mācītājs Juris Cālītis

Jaunajā gadā ieejot

„Labvēlīgā laikā es tevi paklausīju un pestīšanas dienā es tev palīdzēju. Redzi, tagad ir vislabvēlīgākais laiks; redzi, tagad ir pestīšanas diena." Pāvila 2. vēst. kor. 6,2.

Savādi, ka nereti jaunā gada pirmo dienu ievadām atgūstot zaudēto miegu, un bieži skatāmies tās gaismas stundās ar puspievērtām acīm, negribēdami it kā tai raudzīties tieši acīs. Par spīti visai laimes liešanai un jautriem laimes vēlējumiem, neviens īsti netic, ka jaunais gads atšķirsies no iepriekšējā. Tāpēc jau arī varam gada pirmā dienā atpūsties: viss pa vecam, aizbildinoties, ka mūsu dienās neviens jaunu laimi kabatā neiebāzīs . . .

Bet tā tas gluži nav. Jaunajā gadā nebūt nav jāsēž pie Vecā gada trauka. Ir iespējams kaut kas tiešām jauns un laimīgs. Dievs ir devis laimi, kas rāda pilnvērtīgu jauno gadu tev un tavai ģimenei: „Labvēlīgā laikā es tevi paklausīju . . . Redzi, tagad ir vislabvēlīgākais laiks." Dievs ir dzirdējis tavas ilgas pēc laimes, īstas laimes, kas sniedzās dziļāk par parastajiem jautrajiem zīlējumiem. Un tagad ir laiks to saņemt! Vai nevēlies šo jauno gadu padarīt citādu kā iepriekšējos? Tad dzirdi, ko Dievs sola (un ko Dievs sola, Viņš piepilda): Šodien ir ceļš gatavs, lai tu ieietu Viņa laimē. Šodien Dievs tevi atbrīvo no tavām kaitēm, važām un dzīves sarežģījumiem. Šodien Dievs piešķir jaunu jēgu dzīvei.

Jaunā 1974. gada sākums atšķirsies no visiem citiem, ko esam sagaidījuši, ja nepaļausimies tikai uz mūsu draugu izteiktiem vispārīgiem laimes vēlējumiem, bet sadzirdēsim Dieva sacīto: „Tagad." Paļaujies šodien uz Viņa izsludināto labvēlību. Kas tevi aiztur? Kādas nastas, nepilnības vai kļūdas tevi kavē droši soļot un pateicīgi saņemt Dieva piešķirto 1974. gadu? Ko esi darījis, kas tev nedod mieru? Kādus ideālus esi zaudējis, kas liek par nākotni bažīties? Vienalga — tagad dzirdi tikai Dieva aicinājumu: „Nav par vēlu. Nav nekur pasaulē tik tumšas vietas vai tik dziļas bedres, kur neesmu pie tevis. Tagad vari sākt jaunu ceļu ar mani — bet tagad, šodien." Neaizbildināsimies, ka vēl nevaram šādam aicinājumam sekot vai ticēt, ja vēl nav tas un tas padarīts. Nesaki — kad tiksim pie savas mājas, kad pārvarēsim pašreizējo neveiksmi vai ģimenes sarežģījumu, kad bērni paaugsies, kad darbā lietas drusku noskaidrosies, kad nebūs tik daudz sabiedrisku pienākumu, kad apstākļi tā nespiedīs, kad būšu apprecējies, kad skola būs pabeigta, kad . . . kad . . . Dievs tādas pašnoliktas programmas piepildīšanos nav apsolījis, nekad un nevienam! Viņš saka — „šodien" — tagad, sāc dzīvot manā svētībā.

Jaunais gads vienmēr saistīts ar domām par jaunu sākumu un cerību, ka būs laime jaunajā gadā. Kā Kristus locekļi izmantosim mūsu dabisko sajūtu, ka jaunais gads sola jaunu iesākumu, saskatīsim, cik patiess un tālejošs ir Dieva vārds, kas tiešām mums apsola jaunu sākumu. Nenokavēsim aicinājumu. Nepametīsim izdevību sākt jaunu gadu mūsu dzīvē — Dieva vadībā.

Jaunajā gadā zīlējam arī nākotni. Bet Dievs mums neliek minēt. Jaunais gads nebūs gadījuma laimei padots, bet gan Viņa gādības apstarots: „Redzi, tagad ir pestīšanas diena." Dievs mūs ievadīs atjaunotā, apskaidrotā dzīvošanā. Nepaļausimies uz lētu laimi, tā ir 1974. gadam nederīga, tā neglābs, nepalīdzēs un nepacels mūs arī jaunam, svētīgam darbam. Dievs pats būs mūsu laime — prieks, miers un pilnība.

Sāksim jauno gadu tagad — ar Dievu. Ej tur, kur Dievs tiek sludināts, kur Viņa esamība apzināta, kur Viņa balsi varam saklausīt. Ej dievnamā. Ja pirmo jaungada soli sāksim paši, redzēsim, ka Dievs mums ceļu jau sagatavojis. Bet dari to — tagad, tad ar pārliecinātām balsīm varēsim viens otram vēlēt laimīgu jauno gadu, jo Dievs pats to jau ar laimi izrakstījis.

Plašas ieceres kultūras laukā

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE 19. DECEMBRĪ

Kanadas latviešu kultūras dienās, ko gadskārtēji izsludina LNAK, 1974. gadā, bez atsevišķu organizāciju rīkotajiem sarīkojumiem, virkni kultūrālu sarīkojumu organizē arī LNAK kultūras nozare Intas Purvas vadībā. Pie tādiem pieskaitāms Ingrīdas Vīksnas referāts par māksliniekiem, kuŗus viņa iepazinusi dažādās izstādēs vai dzīvē. Referāts paredzēts 3. februārī Sv. Jāņa baznīcas telpās un tam sekos arī paneldiskusijas. Bez tam, kā LNAK valdes sēdē ziņoja Inta Purva, Kultūras nozare izkārtojusi arī rakstnieka Olģerta Liepiņa pēcpusdienu, kas paredzēta 10. februārī, un 17. februārī politiskas paneldiskusijas ar J. Dreifelda un V. Upeslāča referātiem, kā arī vijolnieces Rasmas Lielmanes koncertu 23. februārī Lorensa centrā (Town Hall).

Latviešu teātŗu apvienība kopīgi ar LNAK kultūras nozari un teātŗu referentiem iecerējusi organizēt drāmas sacerējumu sacensību. Šim mērķim un godalgu izsludināšanai nepieciešami līdzekļi, ko vienojās lūgt no Toronto latviešu kreditsabiedrības. Nesen nodibinātais Latviešu studentu teātris paredzējis iestāties Daudzkultūru teātŗu apvienībā, lai piedalītos internacionālā festivālā. Studentu teātris iestudēs kādu no latviešu autoru lugām angļu valodā, tā popularizējot mūsu teātŗa mākslu vietējai sabiedrībai. Pēc plašākām pārrunām LNAK valde atzina to par vēlamu un piešķīra studentu teātrim 35 dol. dalības maksas segšanai vienam gadam. Tāpat valde paredzēja piemērotu balvu jauno mākslinieku labāko darbu godalgošanai.

Vispusīgas pārrunas izraisī-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 29. DECEMBRIS, 52. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

JAUNGADA NAKTĪ Dadža zīmējums

Anglija cīnās ar krizi

Anglijas valdība atzīst, ka pastāvošā saimnieciskā krize ir vissmagākā kopš kara beigām un ka Anglija ir saimnieciski piespiesta pie sienas.

Anglijas finanču ministrs Barbers paziņoja parlamentā, ka krizei paplašinoties valdība iepazinusies ar ārkārtas budžetu par nodokļu paaugstināšanu un patēriņa preču ierobežošanu, lai nācija varētu krizi pārdzīvot. Pilsoņiem ar augstākiem ienākumiem paredzēts 10 proc. papildnodoklis un kredita ierobežojumi. Arabu naftas piegādes sašaurināšanās, ogļraču nepilnas jaudas izstrādes, dzelzceļnieku streiks un Anglijas maksājumu bilances iztrūkums novedis valsti smagos krizes apstākļos, kādi nav piedzīvoti kopš 2. pasaules kara.

Galvenie faktori saimnieciskām grūtībām, bez arabu naftas ierobežojumiem, ir pašu angļu ogļraču, dzelzceļnieku un elektrisko spēkstaciju tehnisko darbinieku streiki. Ministru prezidents Hīts paziņojis, ka svarīgākās rūpniecībās ar 1. janvāri jāpāriet uz 3 darba dienām nedēļā, kas savukārt atsauksies ar bezdarbnieku skaita palielināšanos un preču samazināšanos, pieprasījumiem pārsniedzot piedāvājumus. Pareģo, ka bezdarbnieku skaits pieaugs desmitkārt, sasniedzot 5 miljonus. Anglijas rūpniecībai var pietrūkt elektriskās strāvas jau februārī, ja turpināsies ogļu ražošanas palēnināšanās. Akmeņogļu produkcija, kas tik svarīga valsts elektrības sagādei, samazinājusies par 30 proc. no normāla patēriņa. Ogļrači un dzelzceļa strādnieki streiko, prasot nesamērīgu algu pielikumu, kas pārsniedz valdības noteiktās algas. Nedēļas nogalēs pārtraukta dzelzceļu satiksme, televīzijas raidītāji izbeidz darbību pl. 10.30 vak., izņemot Jaungada sagaidīšanu. Iedzīvotājus mudina apsildīt tikai vienu telpu dzīvoklī, benzīna pildītavās ierobežota degvielu izsniegšana, lidmašīnu sabiedrības samazinājušas lidojumu skaitu. Zināmos rajonos pareredzēti strāvas pārtraukumi rotācijas kārtībā.

Valdība gatavojusies uz jaunāko, pasludinot ārkārtas budžetu, lai glābtu valsts rūpniecību. Dzelzceļu inženieru arodbiedrības 29.000 biedru vadītājs piekrītis atsākt algas sarunas ar neatkarīgu sarunvedi. Dzelzceļu direktori atteikušies runāt ar strādniekiem, kamēr nav izbeigta darba jaudas palēnināšana.

Izjūtot krizes pastiprināšanos, pircēji visā valstī šķiežas ar naudu, baidoties, ka angļu mārciņas kurss var pazemināties, un iegulda naudu vērtslietās un dārgajos austrumnieku paklājos. Mazs cerību stars paspīdēja, kad spēkstaciju inženieri paziņoja, ka svētku laikā atsāks virsstundas, izbeidzot strāvas piegādes pārtraukumu, bet brīdināja, ka atsāks pastiprinātu akciju jaunajā gadā, un strāvas piegāde kļūs kritiskāka.

Jaunais ārkārtas budžets paredz kredita ierobežojumus pircējiem, samazināt banku aizdevumus. Britu tūristiem ārzemju ceļojumos atļauts izvest tikai 120 dol. Degvielām, alkoholiskiem dzērieniem, automašīnām, tabakai un luksa precēm lielā mērā paaugstinās nodokļus, bet ikdienas pārtikai, kā maizei, olām un bēkonam, valdība izdarīs piemaksas. Valdība vēl vienmēr cer, ka Anglija būs pasargāta no naftas krizes, jo ir labas attieksmes ar naftas piegādātājiem, bet internacionālā naftas piegāde, liekas, noraida šādu vienkāršu atrisinājumu un Anglijai būs jāliecas smagās krizes priekšā. Ja krize radīs nopietnus traucējumus rūpniecībā, Anglijas ministru prezidenta Edvarda Hīta saimniecības plāni var tikt sagrauti.

ds

Lasītāju vēstules

„PILINAŠANA" UN „BAKSTĪŠANA"

Ja Tālivaldis Ķiķauka atļaujas necili izteikties, ka mūsu lielais vecmeistars Purvītis savas gleznas „pilinājis", tad tikpat labi varētu teikt, ka arī Van Gogs savas gleznas „bakstījis" (ar koka spurainiem irbuļiem). Bet kas var sacensties ar viņa apskaužamo krāsu ritmiku? Tas varētu būt vienīgi Purvītis un neviens cits. Ar tādiem parodiskiem vārdiem agrāk karaļu galmus uzjautrināja āksti. Kad viņu laiks beidzās, nerri uzvilka pilsoniskus „ancukus" un savu darbu turpināja iespiestā vārdā. Kā redzam, viņu influence jūtama visur. Šinī gadījumā prātīgāk būtu palikt pie atzītiem angļu ieskatiem, ka tendencioza kritika ir immūna un sekla egoistiska āzēšanās, ar nolūku izcelt sevi.

Ed. Keišs Toronto

KUR MEKLĒJAMAS „VERGU DVĒSELES"?

Klīvlandes dziesmu svētku norise izraisījusi mūsu trimdas presē pārrunas. Vairai Freibergai no Montrealas liekas, ka „vergu dvēseles" būtu meklējamas tajos latviešos, kas sabiedrojušies ar noteiktiem pretkomūnistiem un bieži ar tiem ēduši kopīgi desiņas. Personiski man ir skaidrs, ka „vergu dvēseles" gan nav meklējamas prezidenta Niksona, bet gan Mekgaverna vadīto kreiso grupā. Brunim Rubesam savukārt šķiet, ka tieši svētku aplausos viņš esot saklausījis „senās slavas dziesmas cēlā tētiņam un gaviles Ostlandes ģenerālgubernātoram . . ." Pārāk tālu ķerts! Vispirms B. Rubess ir par jaunu, laiž spriestu par „cara tētiņu". Ostlandes ģenerālgubernātoram varbūt uzgavilējuši daži lētticīgi karjēristi. Mēs nedrīkstam apgriezt mūsu tautas vēsturi ačgārni: 1915. gadā bija jāizvēles — iet kopā ar „cara tētiņu" vai iebrucējiem vāciešiem. Tauta vienprātīgi izvēlējās pirmo un tās dēli — latviešu strēlnieki — varonīgi cīnījās pret vāciešiem. Mums gan jānorobežojas no „sarkano vergu dvēselēm" un jāpievienojas citiem pretkomūnisma cīnītājiem.

Alberts Kalniņš Toronto

PIEZĪMES PIE PIEZĪMĒM

Latvija Amerikā 1. decembra numurā V. Irbe savā vēstulē cenšas paskaidrot „īstos apstākļus" LPB valdes sēdes laikā Klīvlandē. H. Moora un K. Pētersona iesniegto rakstu LPB valde Klīvlandē neatteicās apspriest, bet tā rezultātā nolēma izdarīt jaunas valdes vēlēšanas. Raksts nav „pazudis", bet pievienots 8. oktobŗa valdes sēdes protokolam. Raksta nolūks nebija valdi gāzt, bet norādīt, sevišķi ārpus Ņujorkas dzīvojošiem locekļiem, ka valdē būtu vēlama labāka saskaņa un jārod biedrības sekmīgākai darbībai labvēlīgāks atrisinājums. V. Irbe min, ka K. Pētersons 1969. gadā gribējis mainīt valdi Raiņa un Aspazijas piemineklja celšanas komitejai. Paskaidrojams, ka RAPK valdei ar priekšnieku K. Dzelzīti radās principiālas domstarpības par ceļamo piemineklī Kastaņolā. Pēc neauglīgām apspriedēm no valdes aizgāja Ū. Grava, nelaikis prāvests N. Trepša, G. Cimbulis un K. Pētersons. Pēc tam K. Dzelzītis saformēja valdi no Čikagas apkārtnes. Piemineklī uzcēla Kastaņolas pašvaldība, bet komiteja piestiprināja plāksnes.

Kārlis Pētersons,
LPB kasieris

PROF. K. DZELZIŠA PASKAIDROJUMS

Raiņa un Aspazijas piemineklja uzcelšanai viņu trimdas vietā Kastaņolā radās negaidīti pretinieki, arī RAPK valdē kooptētais Kārlis Pētersons. Padomju sūtniecības pārstāvji vairākkārt ieradās Kastaņolā ar bagātīgi illustrētu literātūru un centās ietekmēt Kasaņolas pārvaldi liegt latviešiem brīvajā pasaulē celt Rainim piemineklī, tomēr neatrodot dzirdīgas ausis. Kastaņolas pārvalde 1968. gada decembrī principā pieņēma un 1969. gada 21. janvāŗa valdes un padomes kopējā sēdē, klātesot arī RAPK pārstāvjiem, galīgā veidā apstiprināja RAPK iesniegto piemineklja projektu pēc Jāņa Plātes meta. Pēc šī nokārtojuma K. Pētersons, maldinādams citus piemineklja komitejas locekļus, sašķēla RAPK valdi, tāpat kā tagad Latviešu preses biedrības valdi, iesniedza Kastaņolai bez RAPK priekšsēža ziņas separātu piemineklja projektu, ko Kastaņola noraidīja. Tad aizbrauca uz Kastaņolu, kur uzdevās par RAPK valdes locekli, kaut gan pēdējās kārtējās RAPK valdes vēlēšanās bija saņēmis tikai vienu balsi. Pēc tam Kastaņolas administrācija nolēma „latviešu nevienprātības dēļ" atļauju pieminekļa celšanai atsaukt, bet uzlikt tikai piemiņas plāksni. RAPK valde K. Pētersonu no piemineklja komitejas izslēdza. Ierodoties 1970. gadā personiski Kastaņolā, man izdevās uzticību atkal atjaunot un vienoties ar Kastaņolu par piemineklja uzcelšanu citā vietā, grozot tā projektu. Piemineklī atklāja 1972. gada 9. septembrī, ap 100 latviešu un Luganas delegācijas klātienē. Kastaņolas pieņemtais ieraksts latviešu valodā piemineklja priekšpusē, zem Latvijas lielā valsts ģerboņa reljefa skaidri apliecina, kas ir piemineklja cēlēji: „Dižajiem dzejniekiem, Latvijas brīvības cīnītājiem. — Latvieši svešumā."

Kārlis Dzelzītis,
RAPK priekšsēdis un
LPB biedrs

NAV PAR VĒLU

H. Misiņš no Milvokiem Latvija Amerikā savā vēstulē 17. novembrī jautā: „Kāpēc tik vēlu?" Ir veca paruna — „Labāk vēlu, nekā nekad." Milvokus, kas no Čikagas nav nemaz tik tālu, varētu saukt par tās „priekšpilsētu". Var tikai apsveikt Milvoku latviešu aktivitāti ALAs darbībā, iegūdami arī divus valdes locekļus ALAs valdē. Amerikas latviešu apvienība apvieno tepat divi duči latviešu katoļu draudžu un kopu. Vēl darbojas Latviešu katoļu biedrība Indianapolē, studentu apvienība Dzintars u. c. Pēdējā ALAs kongresā no ASV katoļu draudzēm tikai Ņujorkas draudze devusi vienu delegātu. ALKA priekšnieka prāvesta B. Baginska sadarbības meklēšana ar Amerikas latviešu apvienību ir īstā laikā un nav par vēlu. ALKA ar savu draudžu starpniecību un ALAs biedru karšu izpirkšanu var dot kādu duci delegātu ALAs kongresā. Pārmetums latviešu katoļiem, ka viņi pulcējas Amerikas latviešu katoļu apvienībā, nav dibināts, jo latviešu luterāņiem ir LELDAA. Arī pārējo konfesiju piederīgajiem ir savas baznīcas organizācijas. Protams, visām latviešu baznīcu un laicīgajām organizācijām jāiet kopsolī un jābalsta Amerikas latviešu apvienību kā mūsu centrālā organizācija, ko atzīst arī latviešu katoļu vadība. Veicināt ALAs darbību nekad nebūs par vēlu. **J. Dimants sen.** Aijovā

Gunars Irbe

Tā lielā izklīšana

VALŽA KRĀSLAVIEŠA DZEJOĻI. APGĀDS CEĻINIEKS, 1973.

Katrs, kas tuvāk pazīst mūsu pēckara dzeju, to, kura rakstīta ārpus Latvijas, atzīs, ka Valdis Krāslavietis ir bijis savrup ceļa gājējs un ka viņam, taisnību sakot, nav īsta līdzinieka ne savas, ne agrāku vai vēlāku paaudžu latviešu dzejā.

Ja tas arī nebūtu agrāk ienācis prātā, tad pie šādas atziņas jāatduras, lasot šogad klajā laisto Valža Krāslavieša trešo dzejoļu krājumu — Tā lielā izklīšana, ko izdevis Ceļinieka apgāds.

Mūsu dzejas vēsture nav gara. Kopš 1856. gada, kad iznāca Juŗa Alunāna Dziesmiņas, pagājuši tikai 117 gadi, un tā ir visa latviešu dzejas — mūsdienu izpratnē — vēsture, kaut gan der piebilst, ka īstenībā no latviešu dzejas vēstures nav atskaitāma mūsu tautas dzeja tikai tāpēc, ka tā gadsimtiem cauri nav saglabājusies rakstītā veidā, bet gan „no mutes mutē". Un vēl viena piebilde: individuālo autoru rakstītās literatūras vēstures posms nav daudz garāks arī tādām pasaulē daudz plašāk pazīstamām tautām kā somiem un īslandiešiem, nemaz jau nerunājot par tautām, kuŗas tikai nule veido savas dzejas un prozas pirmos metus.

Bet dzeja netop izolēta no sociāliem un politiskiem apstākļiem, kas veido sabiedrības kopējo seju. Latviešu dzejai šie apstākļi ir nozīmējuši to, ka tā lielāko savas vēstures daļu nostaigājusi, dzejniekiem jūtot sev pievērstas dažādu cenzoru acis. Radošajam procesam risinoties šādos apstākļos, to ietekmē arī tādi faino-

mēni kā zemapzinīgi veidojusies autoru iemaņa izvēlēties simbolus, metaforas un vispār „zemtekstus", kas ļauj dzejolim paslīdēt gaŗām uzraugu aizdomām un nonākt pie lasītāja, kuŗam, savukārt, jāpiesavinās iemaņa „lasīt starp rindām". Rezultātā liela, jā — varbūt lielākā daļa mūsu dzejas ir šāda „zemteksta dzeja" — atšifrējama, tulkojama, izprotama un, protams, arī pārprotama. Vistiešāk ar šo parādību jāsastopas dzejā, kuŗā ir sabiedriska un politiska tematа skanējums. Pat apstākļos, kad — vismaz šķietami — mūsu dzeja varējusi tapt brīvi, dzejnieki paturējuši šo iemaņu; tā it kā kļuvusi par mūsu dzejas radošā procesa otru dabu. Tāpat lasītājam „lasīšana starp rindām".

Valža Krāslavieša dzeja — jau ar pirmo krājumu — Ar laika degli (1962) — turpretī vairāk nekā citu autoru dzeja iezīmējusies ar savu tiešo runu, lietas un parādības saucot īstos vārdos. Liekas, ka tas, un ne tikai viņa apskaužamā atmiņa un skandēšanas māka priekš vairāk nekā desmit gadiem izvērta viņu par vienu no pašiem populārākiem dzejnieku cēlienu autoriem, aplaudētu un apjūsmotu.

Pirmajā krājumā Krāslavietis dzejo: „Jā, / zini, / mums, latviešiem, / traki savāds ir niķis: / tiklīdz kāds spēlē ko līdzīgu maršam, / mēs kājas stulmeņos bāžam, / pirmo sitamo tveŗam un drāžam, / un — gāžam!" / Un, diemžēl, arī nepadomādami „par ko? un kādēļ? un kāpēc?"

Tas bija laikā, kad mums vēl viss likās skaidrs, un kad mēs pat iedomāties nevarējām, ka mēs varētu arī kaut ko nepareizi darīt.

Krāslavieša otrs krājums Atzīšanās iznāca 1968. gadā, tā bija sava veida klusa „ieiešana sevī", izlīgšana, klusēšanas laiks: „tāpēc klusēsim / un lausim, / lai putni dzied, / lai koki šalc — / klusēsim, / jo pierunāts ir jau par daudz."

Trīcoša, rezignēta noskaņu stīga vienmēr vijusies cauri Krāslavieša dzejai, bet trešajā krājumā Tā lielā izklīšana šī stīga skan jau ar rūgtu, izmisīgi agresīvu pieskaņu. Taču šim rūgtumam nav demorālizejošs „viss pazaudēts" tonis, un Krāslavieša agresīvitātē nav nervoza stūrī iedzītā izvirdumi. Krāslavieša rūgtumam un agresīvitātei jaunajā krājumā ir pozitīvas atziņu izkristallizēšanās iezīmes, kas lielu daļu viņa jauno dzejoļu dara sabiedriski nozīmīgus, kritiskus, bet arī aicinošus, tālāk saucējus pēc tam, ka atbiris nost aizsapņošanās sudrabs: „Kur jau tas laiks, kopš šeit stāvam / un stāvam, kaut tikuši neesam uz priekšu ne spriža. / Te gaŗām paiet nēģerēns zēns. / ‚Tēvoc,' / viņš saka, / ‚pēc brīvības rindā nestāv' . . . "

Tā nu ir viena taisna un skaidra valoda; un ceļi ārpus rindas, un nestāvot, ir daudz un dažādi. Arī gājēji. Bet tā vismaz ir kustēšanās, dinamika, neierūsēšana. Šajos ceļos ejot ir jāriskē, jāzaudē, jāpaklūp, bet tā tomēr ir neaprimusi dzīvība.

Tie, kas atstāj rindu un cerības uz medaļu par labu gaidīšanu, ir dažādi. Vieni, kas iet un aiziet, tā sakot, uz neatgriešanos. Citi, kā Valdis Krāslavietis, kļūst par Dullajiem Daukām, kam interesē — kas ir aiz horizonta. Horizonti var būt dažādi, bet Krāslavieti saista tie Daukas, kas grib palūkoties aiz horizonta tajā pusē, kur mīt latviešu tauta. Bet jau Sudrabu Edžus savā klasiskajā darbā tēlojis Dauku kā tādu, kas ir „dulls" — citu acīs, to gudro, kam pietiek ar to vien, kas krastā. Krāslavieti ērtais krasts neapmierina, viņš aiziet „dullumā mācīties", kad viņam šķiet gana un „acis neiztur vairs / mūžīgo miglas pūšanu."

Šis ir tiešām klasisks temats latviešu dzejā un prozā, temats

(Turpinājums 5. lp.)

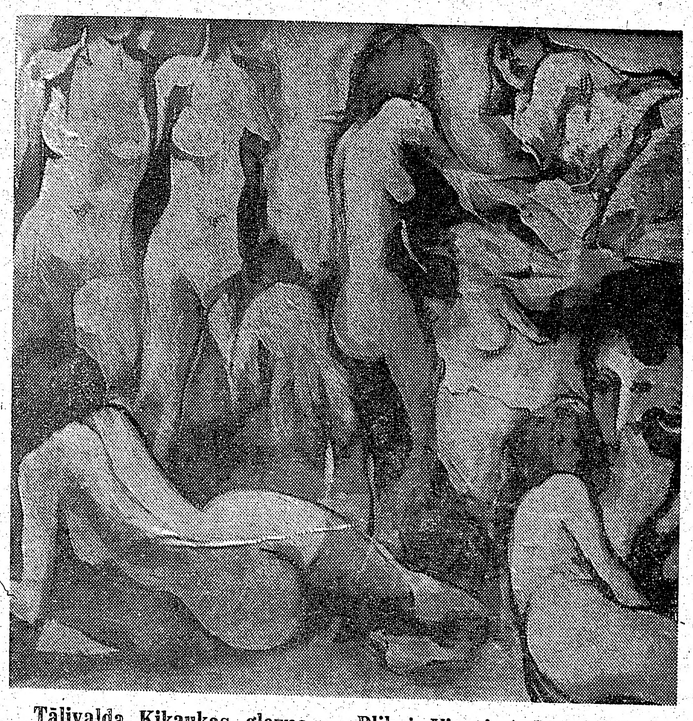

Tālivalda Kiķaukas glezna — Plikņi. Viņa izstāde šorudien bija rīkota Ten Miles House mākslas galerijā Hamiltonā.
Foto: J. Gailītis

Rūtas Gerkes koncerts Ņujorkā

Rūtas Gerkes koncertā Kamī zālē Ņujorkā bija ap 300 klausītāju. Dziedātājas balss bija patīkama, pievilcīga, klausītājus valdzināja, un viņa neskopojās ar piedevām. Programmai dziedātāja bija izvēlējusies lielu dažādību. Ņujorkas latviešu mūzikas cienītājs latviešu koncertus apmeklē tāpēc, lai programmā dzirdētu vismaz daļu latviešu komponistu dziesmu. Varbūt šāda mākslinieces izvēle neapmierināja latviešu kritiķus, bet programma bija krietns baudījums latviešu koncerta apmeklētājam. Tur bija divas latviešu tautasdziesmas T. Ķeniņa apdarē, divas L. Apkalna modernā apdarē komponētās dziesmas, četras A. Kalniņa un trīs Jāņa Mediņa dziesmas.

Koncerta otrā daļā māksliniece dziedāja populāras itaļiešu operu ārijas oriģinālvalodā. Klavierpavadījumi Andas Baumanes.

Bijušā kaliforniete Rūta Gerke mūzikālo izglītību guvusi Vīnes mūzikas akadēmijā un dažus gadus dziedājusi Vācijas operās. Viņa dzīvo Bīlefeldā, Rietumvācijā, no kurienes jau 24. oktobrī bija izlidojusi uz Amerikas kontinentu. Šinī laikā viņa koncertējusi vairākos lielākos latviešu centros ASV un Kanadā. Dziesmas no Longina Apkalna cikla Mēness upe viņa iestudējusi autora vadībā. Decembŗa sākumā dziedone devās atpakaļ uz Eiropu, kur viņai sāksies viesizrādes Sant Ģallenas teātrī Šveicē.

Māksliniece arī piedalījās trešos Eiropas latviešu dziesmu svētkos Ķelnē, kur operu koncertā dziedāja Baņutu un bija soliste apvienotajā koŗu koncertā. Viņas dziedājumi ieskaņoti skaņu platē, ko izdod Eiropas dziesmu svētku rīcības komiteja. Tirgū dabūjama viņas iedziedātā un DV izdotā skaņu plate — Kas tie tādi, kas dziedāja. V. I.

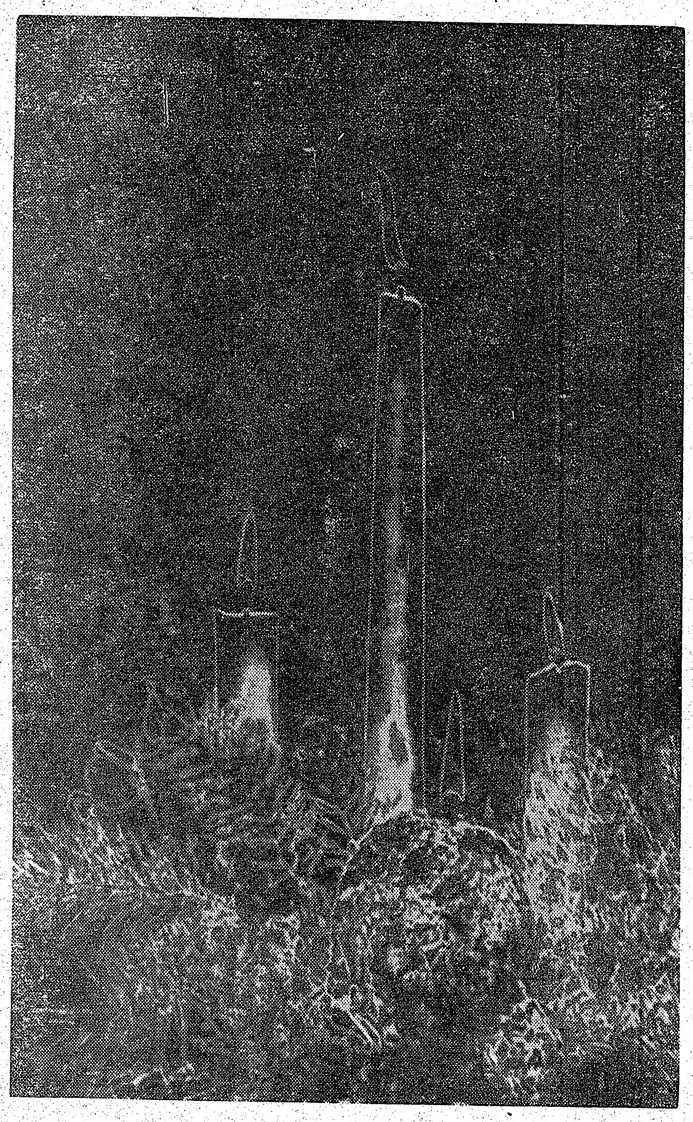

JAUNGADA SVECES
Ernesta Šulca fotografika

Skaists Ziemsvētku ieskaņas koncerts

Toronto Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja sąvam Ziemsvētku ieskaņas koncertam bija aicinājusi viesus — tenoru Pēteri Lielzuiku un jauno, apdāvināto ērģelnieci Anitu Rundāni. Jāatzīst, ka šis koncerts izvērtās par vienu no spožākajiem, kādus pēdējos gados baznīcā esam solistu izpildījumā dzirdējuši — kā gaumīgi un adventa laikam piemērotās programmas izvēlē, tāpat arī tās izpildījumā.

Koncertu ievadīja Anitas Rundānes izpildītās J. S. Bacha ērģeļu solo variācijas par korāli No debesīm es atnesu. Smalkās detaļās veidotās variācijas, kas apvij mums visiem tik pazīstamo un tuvo temu, ieveda klausītāju saimi vecajā un arvien jaunajā pārdomu pasaulē, kad ziemas pievārtē sācies Kristus dzimšanas gaidu — adventes laiks, un mēs debesīs varam skatīties kā Dieva logos, kur atspīd visas mūsu zemes gaitas, mūsu sāpju dziļums un laimes zeltainums.

Izjusti un nevainojamā dikcijā Pēteris Lielzuika nodziedāja J. Kalniņa Par katru stundu Dievam pateicies (K. Skalbes teksts), pēc tās A. Melli dziesmas: Lūgšana un Tēvs, Tavs prāts lai notiek ar V. Mežezera tekstiem.

G. Giovanni Visuvarenais (Caro mio ben) esmu dzirdējusi labākā latviskā tulkojumā, kas sākas ar tekstu „Mans labais gans, mans dvēs'les draugs, valdnieks un sargs — trīsvienīgs Dievs" u. t. t. Neievērojot pavājā teksta tulkojumu, dziedājums bija izjusts un labi pārdomāts. Pēterim Lielzuikam ir visi labai dziedāšanai nepieciešamie dotumi; silts, patīkams tembrs, izkopta balss technika, nevainojama dikcija, priekšnesums visos sīkumos pārdomāts un izjusts.

Laba tekstu atdzejotāja ir A. Siliņa. Viņas tulkojumā dzirdējām K. Davisa Ļaujiet tam Kungam.

Koncerta pirmo daļu P. Lielzuika nobeidza ar J. Sibeliusa populāra meldiju no Finlandia, dziedot latvisko tekstu ar virsrakstu „Jaunais rīts". Arī šīs dziesmas skaņu rakstam manuprāt piemērotāks būtu bijis Tirzmalietes teksts „Ved mani, Dievs, pa taviem taisniem ceļiem". Bet — tā gaumes lieta.

Ar M. Correttes ērģeļu solo „Noels" Anita Rundāne visā tās izpildījumā pierādīja, ka ir ne tikai virtuoza ērģelniece, bet arī lieliska stiliste. Koncerta otrā daļā Pēteris Lielzuika bija izvēlējies tikai Ziemsvētku dziesmas: H. Pavasara Kristus šodien dzimis (atdzejojis A. Feils), skotu tautas meldiju Zvaigžņu naktī (E. Brožes teksts), B. Van De Vatera Nakšu nakts (atdzejojusi V. Moora). Tās visas izraisīja klausītāju sirdīs siltas jūtas un ieveda viņus īstā Kristus mīlestības gaismas un bērnu dienu pasaulē.

Maigi klusinātos toņos dziedātā Maksa Regera Marijas šūpļa dziesma un Valdemāra Ozoliņa Šai svētā naktī ar V. Mooras tekstiem pacēla visus klausītājus pāri ikdienas sīkajām rūpēm, dzīves pelēkumam un atgādināja, ka ir vēl dievišķa mīlestība, kas bieži vien mums liekas aizmirsta, nonicināta vai pat apsmieta.

Koncertu pabeidza arī latviešu ausīm jau zināmā mērā par tradicionālu kļuvušā A. Adama Ziemsvētku dziesma (atdzejojusi A. Siliņa — O Holy night!). Kontakts solista un ērģelnieces starpā šai dziesmā likās sasniedzis īstu kulmināciju un, tās pēdējiem akordiem izskanot, likās, ka viss šo dienu nemiers, materiālisms, steiga aizgājuši kur tālu nebūtībā . . .

Grūti P. Lielzuikas priekšnesumam ko sevišķu izcelt vai kam „piesieties" — skaidra dikcija, stabili, tīri toņi visos augstumos, izteiksmīgi forte, apbrīnojami liegi pianisimo. Paldies abiem māksliniekiem un šī koncerta rīkotājiem!

Koncertam beidzoties, visu draudzi īsos vārdos svētīja jaunais mācītājs Ivars Gaide un uzaicināja pakavēties kopā ar māksliniekiem baznīcas sarīkojumu zālē pie tases kafijas. Diemžēl, es to nevarēju, bet esmu pārliecināta, ka man pievienosies ikviens šī koncerta apmeklētājs: gribam dzirdēt Pēteri Lielzuiku atkal drīz Toronto! Un mēs būtu lepni, ja spētu viņam sagādāt iespēju savu skaisto balsi parādīt ne tikai latviešu, bet arī plašākai Toronto koncertu publikai.

Austra Andersone-Plampe

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Ceļa Biedrs, 9. (179.) n-rs, Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks 16 lp.

Kristīgā Balss, 11.12. n-rs, novembŗa-decembŗa izdevums. Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, 16 lp., redaktors R. Ekšteins.

Brīvība, 8. (242.) n-rs, Latvijas sociāldemokratiskās strādnieku partijas mēnešraksts, redaktori B. Kalniņš un J. Ritums, 8 lp.

Mag. phil. Ludvigs Vīks

Psīchiski un loģiski faktori latviešu valodā

(Nobeigums)

Mūsu liriku nav iespējams adekvāti pārtulkot svešās valodās, jo latviešu klasiskajā dzejā spilgti izpaužas tautas dvēseles dzīves īpatnējā aktīvitāte un kolorīts. Šī aktīvitāte, kas atklājas vārdu struktūras, vārdu nozīmes maiņās, valodas plūsmā, atklājas arī tautas ārējā dzīvē, izpaužas latviešu censonībā.

Valodas ekspresīvajā aspektā dinamisms, aktīvitāte atklājas zilbju, vārdu un visas runas plūsmas akcentējumā un intonējumā. Latviešu valoda izceļas ar savu skaidro un daudzveidīgo vokālismu. Latviešu valodā uzsvars mēdz būt uz pirmās zilbes. Atšķirībā no lietuviešu valodas, latviešu valodas akcents mēdz būt dinamisks, skanīgs.

Uzsvērtu un neuzsvērtu zilbju regulārā maiņa noteic tautasdziesmu pantmēru. Intonācijas maiņa līdz ar loģisko uzsvaru ir viens no valodas plūsmas atsevišķo posmu norobežojuma līdzekļiem. Intonācijā pārveidojas vārdu nozīme, piemēram, zāle un zâle. Intonācija mēdz būt dažāda jautājamos, pavēlamos un stāstāmos teikumos. Teikuma saturu izsaka ar atbilstošu intonāciju. Tātad intonācija līdz ar loģisko akcentu ietekmē vārdu un runas plūsmas posmu norobežojumu un īpato skanējumu, runas melodiju, atšķirībā no angļu, franču un italiešu valodas, kuŗās dominē psicholoģiski deklamatoriskais, tā saucamais intonatīvais princips, kas runas plūsmu iedala citādos posmos un noteic citādu interpunkciju.

Tātad vārdu, vārdu kopu formas un nozīmes, kā arī valodas melodisko plūsmu mūsu valodiskajā apziņā regulē loģiskas domāšanas normas vai cita tipa psīchiskas ievirzes, kuŗas mēs apzināmies kā gramatiskas un sintaktiskas regulas. Saprotams, mūsu apziņas psīchiski loģisko dinamiku mēs neapzināmies, jo mūsu ikreizējā apziņa ir tikai mazs, mainīgs sektors no mūsu zemapziņas dzīves, kuŗā glabājas un labvēlīgos apstākļos valodā atklājas mūsu gara dzīves ievirzes un dispozicijas, kas ik brīdi spēj realizēties mūsu mainīgajos valodiskās apziņas procesos.

Tāpēc svarīgi, lai mēs saglabātu savu dzimto valodu pareizu un tīru. Tikai tādā gadījumā vārdā vai vārdu kopā kā valodas sistēmas un runas elementā atklāsies šai elementā ietvertā psīchiskā un loģiskā dinamika. Piemēram, viena no tādām bieži neapzinātām loģiskās domāšanas normām ir noteiktības un nenoteiktības katēgorija. Lietojot noteiktības gramatiskās izteiksmes formas adjektīvos un principos vai vietniekvārdus šis, tas, pats, mēs priekšmetus, norises dabā un sadzīvē padarām sev tuvas, pārskatāmas, veidojam mūsu apziņā mums tuvu pārskatāmu pasauli.

Šī tēlainā priekšmetu un jēdzienu pasaule mainās, variējas iekšēju un ārēju valodas evolūcijas faktoru ietekmēta. Līdz ar to pārveidojas vārdos ietverto skaņu formas un veidi. Tradiciju nostiprināti, tie iegūst savu īpatu jēgu un nozīmi.

Visbiežāk valodiskās apziņas dinamiskās normas un ievirzes atklājas verbālās formās. Īstenības izteiksme sazarojas atkarā no loģiskām ievirzēm, kas tajās ietvertas, atstāstījuma, vajadzības un vēlējuma izteiksmē. Katrā no šiem valodiskās izteiksmes veidiem ietverts savs loģisks saturs un sava psīchiska ievirze, kas realizējas attiecīgā gramatiskā formā noteiktā laika perspektīvā. Katrai formai valodā ir sava funkcija valodas plūsmā. Sarežģītajā valodas tapšanas un realizācijas procesā skaņas apvienojas zilbēs, zilbes vārdos, vārdi — dažādi veidotos teikumos, teikumi — gramatiski regulētā valodas plūsmā. Viss šis process norisinās attiecīgā emocionālā un stiliskā atmosfairā. Tā īstenības atspoguļojums mūsu apziņā kļūst par valodas faktu, kas ar vārdu artikulācijas līdzekļiem realizējas nozīmīgā skanējumā. Valodiskās apziņas jēdzieni un priekšstati realizējas noteiktā akustiskā apvalkā. Vārds, vārdu kopa, teikums, runas plūsma valodā gūst noteiktu jēdzienisku saturu līdz ar nacionāli nozīmīgu emocionālu un stilisku ekspresiju, kas spilgtāki atklājas kontekstā.

Dažādi ir psīchiskie procesi, kas ir valodas tapšanas pamatā, dažādas ir mainīgās domāšanas normas, kas noteic vārdu vai vārdu kopas nozīmi un regulē valodu. Valoda savā tapšanas procesā nav tikai intelektuāla funkcija. Gandrīz katrā vārdā, vārdu kopā, katrā norobežotā valodas posmā atklājas kāda īpata tautas dvēseles dzīves ievirze, kāda īpata emocionāla, voluntatīva vai stilistiska nokrāsa. Minētā dvēseles dzīves ievirze ir īpata katrai tautai, tā līdz ar pārējiem garīgās kultūras izpausmes veidiem noteic tautas garīgās dzīves plūsmu, veido tās garīgo seju.

tās garīgo seju.

Pareizas un tīras latviešu valodas ietekme mūsu garīgās sejas veidošanā vēl nav zudusi, kaut arī latviešu valodas prasme angļu valodas un kultūras ietekmē mūsu jaunatnē ar katru gadu mazinās. Šai tendencei turpinoties, mūsu etniskā eksistence svešumā kļūst apdraudēta. Jaunatnei būtu jāapzinās, ka uz viņu vecāku dzimto valodu nevar skatīties tikai no praktiska viedokļa.

Dzimtā valoda, kā aizrādīts, ir ne tikai tautas vienotāja. Tā ir organiski vienotās tautas dvēseles dzīves rosinātāja un paudēja. Mēs nedrīkstam, nelabvēlīgu apstākļu un vienaldzības mākti, aizbērt tos dzidros tautas dvēseles dzīves avotus, kas atklājas mūsu valodā, kas dara garīgi dzīvus, veido un stiprina mūsu nacionālo pašapziņu, mūsu nacionālo lepnumu.

Mūsu valodas gaisotnē, tās garīgo strāvojumu ierosmē, latviskās kultūras vērtību ietekmē jāveidojas latviskai personībai, kuŗai būs pietiekami drosmes un gribas spēka atvairīt tai būtiski svešas kultūras uzmācību. Visu to apzinoties, mums jāatzīst, ka ir vērts mūsu dzimto valodu saglabāt pareizu un tīru, garīgi dzīvot un augt tajā latviskās kultūras garā.

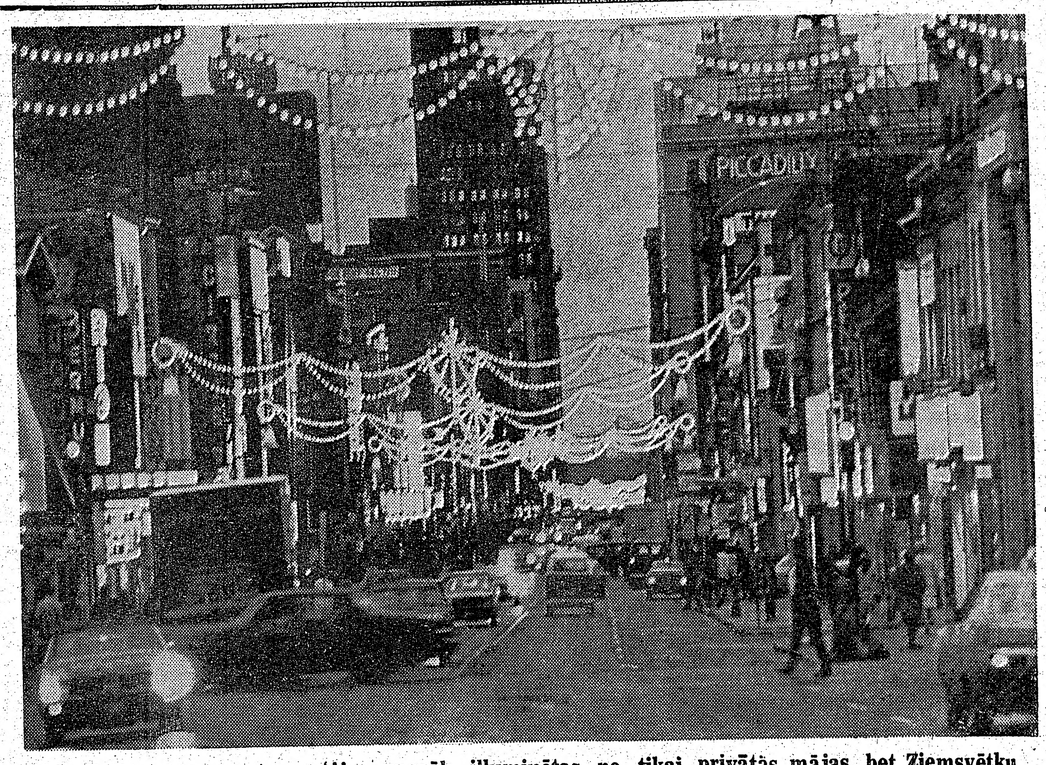

Šogad Toronto, taupot enerģiju, mazāk illuminētas ne tikai privātās mājas, bet Ziemsvētku gaismas nav tik izšķērdīgas arī pilsētas ielās, izņemot galvenās centra ielas, kur svētku ugunis mirdz ar agrāko spožumu. Aug šējā attēlā Yonge iela svētku rotā. Foto: Aleksandrs Kalniņš

JAUNĀ GADA SAGAIDĪŠANA

LATVIEŠU NAMĀ
491 College St., Toronto
Sākums pl. 8.00 vakarā

Galdiņi iepriekš rezervējami Latviešu nama birojā vai pa tālruni 922-2931. Ieejas kartes: kungiem $7, dāmām $6, studentiem un pensionāriem $4, Latviešu nama birojā iegādājamas līdz 25. decembrim.

Spēlēs Eddy Bohn kapella no pl. 9 vak. līdz pl. 2 rītā

■ BUFETE AR VISĀDIEM ATSPIRDZINĀJUMIEM ■

Latviešu nama valde

ASTRAS apgādam iznākusi grāmata
Bīskaps Jāzeps Rancāns-dzīve un darbs
Prof. H. Tichovska redakcijā.
Ed Dzeņa zīmējumi, glītā apdarē, 280 lp., cena $7.50
Saturā: B. Albāts, A. Augustāns, Alfr. Bērziņš, V. Bastjānis, K. Boriss, P. Daugavietis, A. Dīnbergs, Ad. Klīve, J. Klīdzējs, B. Kokins, Rob. Liepiņš, A. Spekke, H. Tichovskis, Ed. Upenieks, Z. Zadvinskis, Fr. Zeps, K. Znotiņš raksta par bīskapa J. Rancāna dzīvi un darbu Latvijas valsts, baznīcas un tautas labā.
Krājumā vēl: P. Jēger-Freimanes, J. Klīdzēja, Dz. Freimaņa, H. Tichovska, K. Raudives, Z. Mauriņas u.c. autoru **ASTRAS IZDEVUMI.**
Grāmatas dabūjamas latv. grāmatnīcās vai apgādā
c/o Mrs. Anna Tichovskis
P. O. Box 21024
Greensboro, N. C. 27420, USA.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak.,
vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.
921-7121

. IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1973. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!!
(Income Tax)

„Income Tax Act sec. 146". atļauj jums, **IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM,** noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un **ATVILKT** šos noguldījumus no jūsu taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot **KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (INCOME TAX) IETAUPĪJUMU!**

Piezvanat man vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (INCOME TAX) rēķina!

Birojā: 364-8153 Mājās: 757-8669

Mārtiņš Grimba
MONY LIFE
2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....
Adrese: .....
Dzimšanas gads ..... Telefons .....

Melburnas latviešu operešu ansamblis
Austrālijā izdevis skaņu plati ar Fr. Lehāra operetēm
Jautrā atraitne;
galvenajā lomā brīvmākslinieces Veltā Liepiņa-Bērziņa. Cena 8 dol. Plates katrā vairumā pasūtināmas, rakstot:
Mr. J. E. Mūrnieks,
22 Carbeena P-de,
West Heidelberg, Vic.
3081, Australia.

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
MAKSĀ
5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem
Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.
IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.
PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.
Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak.
Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.
TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Pirmā vietā nacionālpolitiskais un kultūras darbs

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDE ČIKAGĀ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdi Ciānas ev. lut. draudzes telpās Čikagā 3. decembrī atklāja un vadīja ALAs priekšsēdis Dr. I. Spilners. Sēdes gaitā ierosinājumos dalījās arī Čikagas latviešu draudžu un organizāciju pārstāvji, un to bija atļauts novērot arī Kr. Barona skolas vecāko klašu audzēkņiem. Ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizgājušos: ALAs dibinātāju un bijušo vicepriekšsēdi Voldemāru Lambergu, ALAs mūža biedru un ASV Dievtuŗu sadraudzes vadītāju Jāni Rītiņu un aktieri Jāni Šābertu.

ALAs valdi sveica Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis R. Kiršteins un ar gandarījumu atskatījās uz nule aizvadīto 18. novembŗa sarīkojumu, kas bijis plašākais, kāds jebkad Čikagas latviešu sabiedrībā noticis. Sarīkojumā vāktos ziedojumus PBLA Latvijas brīvības fondam R. Kiršteins nodeva PBLA valdes ločeklim I. Spilneram, kopsummā čeku par 3427.00 dol.

Par darbību ASV rietumpiekrastes un vidienes rietumu latviešu centros ziņoja Dr. J. Cilnis. Par ievērojamākiem notikumiem viņš minēja rietumu vasaras vidusskolas veidošanu Sietlā un Losandželosas latviešu sabiedriskā centra izbūvi. Vasaras īpašuma iegādi kārtto Ziemeļkalifornijas draudze Sanfrancisko. Arizonā nodibinājusies Latviešu biedrība (priekšnieks J. Mičulis). Ir zināms, ka arī Teksasā apmetušies ap 1000 latviešu. Abās minētajās pavalstīs ierodas gados jaunāki latvieši, lielākā tiesa profesionālu. Viņu apzināšanai būtu nepieciešama adrešu kartotēka. Par darbību ASV vidienes latviešu centros ziņoja V. Aparjods un konstatēja, ka biedru karšu izplatīšana veicas sekmīgi un tikai nedaudzi iebilduši pret biedru naudas paaugstināšanu. Ievērojamākais notikums 1974. gadā ASV vidienē būs Dziesmu dienas Gaŗezerā darba nedēļas nogalē.

Ziņojot par Izglītības biroja darbību, U. Inveiss izteica vērojumu, ka gados jaunāki vecāki necenšas iemācīt saviem bērniem latviešu valodu pirms skolas gaitu sākšanas. Austrālijā iznākusi Z. Bārdas brošūra, kuŗas uzdevums ir ierosināt bērnu vecākus kopt latviešu valodu ģimenē un sūtīt bērnus latviešu skolā. Vasaras vidusskolas ASV vidienē un austrumos pierādījušas lielu dzīvīgumu. Lielākā problēma ir ar audzinātāju atalgošanu. Audzinātāji parasti ir studenti, kuŗi vasaras brīvlaikā cenšas sapelnīt līdzekļus studiju turpināšanai. A. Bolšteins, U. Inveiss un A. Vatvars izstrādājuši iesniegumu ALAs valdei, lūdzot piešķirt 3 stipendijas, katru par 250 dol., šādu audzinātāju atlīdzībai. ALAs valde ar visām balsīm tādas nolēma piešķirt katrai vasaras vidusskolai. Tālāk U. Inveiss ziņoja, ka 21. oktobrī notikusi austrumu apgabala skolotāju konference; nākošā paredzēta Milvokos 1974. gada 23. un 24. martā, un to organizē L. Vīksne.

Latviešu valodas kursi 1974. gadā būs arī Vašingtonas universitātē, un tos vadīs prof. J. Lelis. ALAs Izglītības birojs sadarbojas ar Austrāliju, Eiropu un Kanadu. Kanadas valdība ir labvēlīga pret etnisko grupu darbību. Izmantojot šo iespēju, LNAK Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks mēģina dabūt līdzekļus mācības grāmatu izdošanai. Ļoti nozīmīgi būtu izveidot atsevišķas klases bērniem, kas runā maz vai nerunā nemaz latviski. Tādam darbam nepieciešami īpaši sagatavoti paidagogi, un iecerēts pie Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursiem izkārtot arī paidagoģiskos kursus.

Turpmākās pārrunās V. Aparjods aizrādīja uz jaukto laulību bērnu piesaistīšanu latviešu skolām. M. Grīns ziņoja par iespējām Kentas un Klīvlandes valsts universitātēs iegūt kreditu latviešu valodā par minimālu maksu. Par ALAs apgādu ziņoja J. Riekstiņš. 1973. gadā iznākušas V. Baltiņas-Bērziņas gramatika, Brigaderes Sprīdītis un Dārza ielas bērni. Spiestuvē vidusskolas 3. klases lasāmgrāmata un 3 darba grāmatas. Nākošā gadā iznāks gramatika pamatskolai, lasāmgrāmata 4. ģimn. klasei un vēstures materiāli dažādām klasēm. Apgāda darbības pārskats 1973. gada 11 mēnešos uzrāda 37.000 dol. apgrozījumu; no tiem 17.000 dol. par pārdotām grāmatām, 16.000 dol. aizdevumos. Bezprocentu aizdevēju saraksts aizvien pieaug.

Ziņojumā par Centrālajām kultūras dienām Čikagā 1973. gada 10. un 11. martā M. Grīns pateicās Čikagas latviešu biedrībai par telpu un tehnisko izkārtojumu. Diemžēl, kultūras dienu budžets uzrāda nelielu iztrūkumu, tādēļ ALAs valde domā, ka nākamām kultūras dienām nepieciešams vēl sīkāks un rūpīgāk izstrādāts budžets un projekts. Par Filmu nozares darbību ziņoja M. Grīns un J. Cilnis. Filmu režisors V. Lapenieks ir uzņēmis divi filmas — īsākā atspoguļo latviešu skolu darbību ASV, Kanadā, Vācijā un Brazilijā, garākā rāda Dziesmu svētku simtgadi Klīvlandē un citus ievērojamus sabiedriskus notikumus brīvajā pasaulē. I. Spilners uzsvēra, ka filmu izrādēm nepieciešama reklāma.

A. Tērauda ziņoja par 4 izdotajām brošūrām angļu valodā. Sagatavošanā ir manuskripts par Latvijas vēsturi, ģeogrāfisko stāvokli un latviešu novietojumu un aktivitātēm ASV. Manuskriptu sagatavojuši Dr. L. Streips, L. Streipa un M. Kārkla. A. Tīruma arī ziņoja par latviešu valodas kursiem Vašingtonas universitātē. Ir iecerēts ar laiku no tiem izveidot baltiešu mācības centru. Nepieciešams sagādāt stipendijas.

Kasieris V. Kārklis ziņoja, ka pašreiz ALĀ ir 405 mūža biedri. 25.000 dol. no ALAs mūža biedru kapitāla ieguldīts ilgtermiņa rūpniecības bondos. Atvērts arī konts PBLA Latvijas brīvības fondam. Latviešu sabiedrība ar ziedojumiem 11 mēnešos ir devusi kopējam

((Turpinājums 15. lp.)

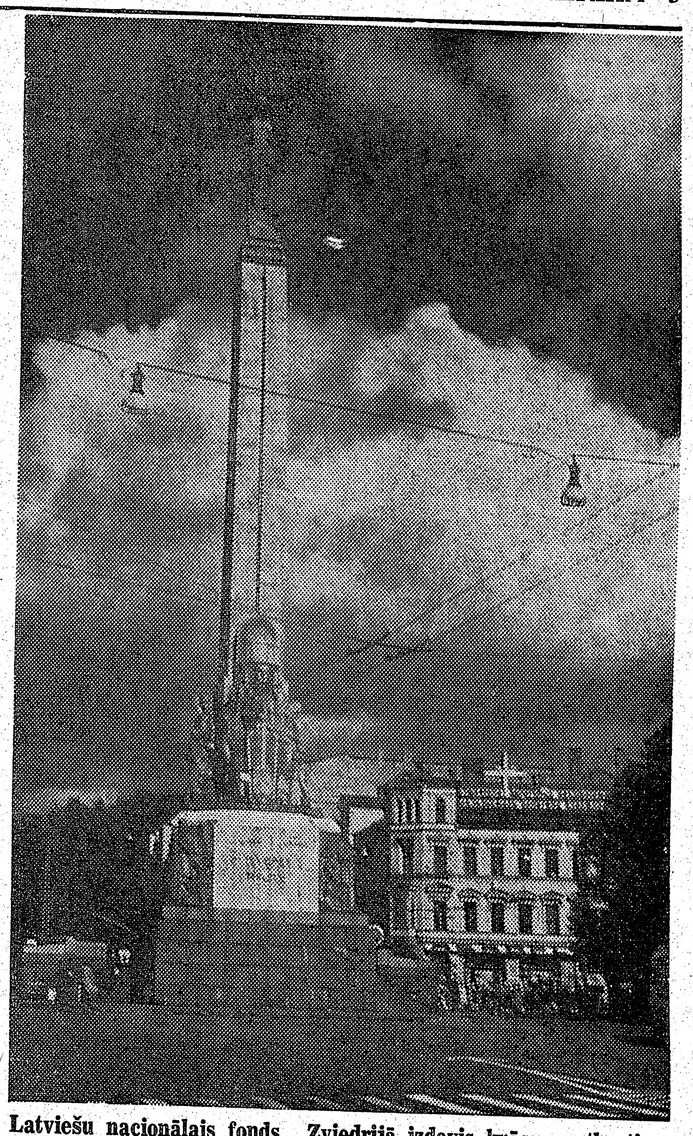

Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā izdevis krāsu pastkarti ar Brīvības pieminekļa attēlu Rīgā, kāds tas redzams 1973. gadā. Kartītes cena 10 centu gabalā.

Lasītāji protestē

Laikrakstā The Toronto Star īsā laikā bija ievietotas divas latviešu vēstules. Laikraksta 6. dec. izdevumā Viesturs Zariņš no Toronto bija atsaucies uz pilsētas valdes korespondenta Maikela Besta rakstu, ka Toronto saliņu iedzīvotāji gribot nolaupīt pilsētai vienu no visvērtīgākām parka zemēm. „Es loģiski secinu, ka autors atbalstīs metropoles skaistāko golfa laukumu pārveidošanu par parkiem, jo tādā veidā tie labāk kalpos sabiedrībai nekā tagad, kad tie noder par privilēģētu laika kavēkli mazam skaitam izlases golfotāju," saka vēstules rakstītājs.

Tā paša laikraksta 13. decembŗa izdevumā lasāma torontieša V. Liepas vēstule: „Neatdodiet manus nodokļu maksājumus Čīles bēgļiem. Kā tas iespējams, ka Čīles komūnisti nemeklē patvērumu komūnistiskās valstīs kā Pad. savienībā, bet vēlas ieceļot kapitālistiski orientētā Kanadā? Savādi, ka mūsu valdība noraida kā ‚nevēlamu' immigrantu agrāko Kanadas bruņoto spēku locekli, bet piedāvā 650 dol. ‚aizdevumu' ļaudīm, kas iebrauc šeit ar demokratijai svešu ideoloģiju. Kā viens no krievu komūnistu okupēto Baltijas valstu bēglis es protestēju, ka manu sūri pelnīto nodokļu naudu izlieto, lai stiprinātu ‚piekto kolonnu' Kanadā, kas mēģina iznīcināt mūsu brīvību."

Tā lielā izklīšana

(Turpinājums no 3. lp.)

par trešo brāli, par muļķīti, un caur to Krāslavietis sasaucas ar mūsu literārās izdomas vissenākajām tradicijām.

Pret ko īstenībā vēršas dzejnieka rūgtums un agresīvitāte? Es tulkoju to tā, ka viņš saskatījis iesakņojušos pieticību, kas tālākā konsekvencē gluži vienkārši nozīmē, ka „rindā stāvēšana" vien jau iztēlojas kā aktīvitātes kalngali, varonība, cīņa. Gluži klasisks piemērs šai nostājai ir kāds šovasar Ķelnē dzirdēts uzrunas nobeigums ar izsaukuma zīmi galā: „Mums ir jāprotestē, arī tad, ja neviens mūs nedzird!" Bet protestēt, kad protestus neviens nedzird, ir ne tikai pilnīgi velti, tādā protestā nav arī ne kripatiņas varonības. Tā ir tikai ērta pašapmānīšanās. Tādēļ gluži himniski skan Krāslavieša vārdi jaunajā krājumāņ „Mūsu dienišķo pērienu dodi mums šodien! / Tie, kas Dievu vēl lūdz, / lūdziet, lai Viņš mūs / beidzot par tautu / sa-ka-pā!"

Salīdzinot ar abiem iepriekšējiem krājumiem (ar patosā kūsājošo Ar laiku degli un koku un putnu gudrības taujājošo Atzīšanās), Krāslavieša jaunais krājums — poētiski askētizēts un tradicionālām ais tētiskām detaļām neizraibināts — skan it kā kailu pirkstu klauvējieni pie sirdsapziņas sienām.

Pie mūsu, šoreiz ne pie citu, sirdsapziņas sienām. Jo mēs sev esam daudz ko piedevuši, gluži meistariski piedevuši. Beidzot ir vieta ceļā, no kuŗas tālākais gājiens „jāuzsāk bez illūzijām". Un vieta, kur „melnbaltā izrāde" sāk pārvērsties pelēkā, kur melnais un baltais ņirbīgi mainās vietām, un laiks visu pārbaudīt un pārvērtēt — uz šāsdienas sliekšņa. Vai arī kad — „nomodā kādam jāpaliek, / lai redzētu mūsu / zvaigzni / krītam."

To laikā pamanīt, varbūt, nozīmē arī — tai neļaut nokrist.

Un tad vairs nepietiek ar „zemtekstiem", un arī „brīvprātīgajiem cenzoriem" jāpierimst. Pie Saulcerītes ar netīrām kājām nedrīkstot kāpt. Pasaules ceļi ir gana dubļaini. Nomazgāties var palīdzēt tāda tieša, nevairīga, bet ar mīlošu sirdi rakstīta dzeja, kāda ir Valža Krāslavieša jaunajā krājumā.

Viena vēlēšanās tomēr paliek — lai apgāda Ceļinieka darbinieki meklētu atbistošāku, modernāku grafisko veidojumu savām grāmatām un uzmanīgāku korektoru.

Godinot latviešu dziesmu svētku simtgadi, DAUGAVAS VANAGU Rietumvācijas valde izdevusi skaņu plati

KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA,

ko iedziedājusi operdziedātāja RUTA GERKE (soprāns) KLAUSA PAVASARA klavieŗu pavadījumā.

Skaņu platē ieskaņotas Jāzepa Vītola latviešu tautasdziesmu apdares un Alfrēda Kalniņa un Jāņa Mediņa oriģināldziesmas.

RUTA GERKE ir Vīnes Mūzikas akadēmijas absolvente un pieder pie korporācijas IMERIA saimes. Viņas talants ir pavēris tai ceļu, lai cienīgi reprezentētu latviešu dziedoņu izlasi uz Eiropas operu skatuvēm.

KLAUSS PAVASARS ir paidagogs Ķelnes mūzikas augstskolā, kā arī Ziemeļreinas Vestfāles Garīgās Mūzikas akadēmijā Diseldorfā. Par izcilo paidagoga darbu Valsts Mūzikas augstskola Ķelnē viņam 1972. gadā piešķīra profesora gradu.

Skaņu plati ieskaņojusi un izgatavojusi pazīstamā vācu skaņu plašu firma TELDEC. Tā ir garantija par labu kvalitāti. Skaņu plates cena Kanadā un ASV 7 dol.

Šī skaņu plate pieprasāma grāmatu galdos, bet pēdējiem pasūtināma pie

Lettischer Fürsorgeverein DAUGAVAS VANAGI e.V.
44 Münster / Westf.
Dreizehnerstr. 5, W-Germany

SKYLINE REAL ESTATE Ltd. Rltr. **533-8553**
87 Roncesvalles Ave., Toronto

MUSKOKA apkārtnē 3 jūdzes dienvidos no iecienītās vasarnieku vietas ROSSAU pārdodama 9 akru zeme, 7 istabu dzīvojamā māja ar visām labierīcībām, liela kūts un šķūnis, ap 800 pēdu pie 532. auto ceļa. Ļoti piemērota pensionāriem, putnu vai cūku audzētājiem, vasarnīcām u.c. Iemaksa $5,000.

Blakus šim īpašumam ir 32 akri zeme ap 500 pēdas auto ceļa malā, 1300 pēdu ROSSAU upe. Cena un iemaksa pēc vienošanās. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt

V. MUKTAM 536-0143

Kultūras dienu vietā - kultūras nedēļas

LNAK protežētie sabiedriski kultūrālie sarīkojumi, kā noskaidrojies līdzšinējās divās nesen notikušajās organizāciju pārstāvju apspriedēs, nākamā gada sākumā Toronto risināsies 6 nedēļas, no 26. janvāŗa līdz 10. martam, un pirmo reizi to veidošanā iekļausies arī LNJAK. Plānošanu veic un saskaņo LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, un tā vēl nav beigusies, tāpēc minētajam sarīkojumu sarakstam iespējami arī papildinājumi.

Kultūras nedēļas sāksies ar mākslinieku vienības Latvis gleznu izstādes atklāšanu 26. janvārī pl. 4 pēcp. Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un tā turpināsies līdz 3. februārim.

Tikai 2 stundas vēlāk, 26. janvārī pl. 6 vak., Latviešu namā sāksies TLTA ģimnazijas pirmais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar uzrunām un M. Zīverta lugas Cilvēks grib dzīvot izrādi. Lugu iestudējis ģimnazijas drāmatiskais ansamblis H. Miķelsona vadībā. Sarīkojuma atkārtojums 27. janvārī pl. 5 pēcp.

Sv. Jāņa baznīcas telpās pirms Latvja izstādes slēgšanas LNAK kultūras nozare 3. februārī rīko diskusiju pēcpusdienu par mākslas jautājumiem interesentu, kollekcionāru un mecenātu skatījumā. Dzejniece Ingrīda Vīksna referēs par tematu „Mana saskare ar māksliniekiem un mākslu". Diskusiju paneļa dalībnieku vārdi vēl nav zināmi.

Vīru koris Viesturs 9. februārī rīko apvienoto vīru koŗu koncertu Lietuviešu zālē, piedalīties vīru korim Junda no Montrealas, Zuikas vīru korim no ASV un pašiem rīkotājiem, bet 10. februārī LNAK kultūras nozare— diskusiju pēcpusdienu Latviešu namā par tematu „Demografiskās ievirzes un problēmas trimdas un dzimtenes latviešu sabiedrībā." Referenti — Viktors Upeslācis un Juris Dreifelds. Diskusiju panelī — T. Kronbergs, E. Krūka, V. Liepiņš u.c.

Vēl neizplānotas diskusijas paredzētas 17. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu nama augšējā zālē. 23. februārī Lorensa mākslas centrā (Town Hall) notiks jau sen izkārtotais privāti rīkotais Meksikā dzīvojošās Rīgā un Maskavā graduētās latviešu vijolnieces Rasmas Lielmanes koncerts ar Leo Barkinu pie klavierēm. Rasma Lielmane līdz šim Toronto koncertējusi tikai vienu reizi, gūdama jo cildinošas atsauksmes. Pēc šī koncerta viņa dodas turnejā pa Eiropas un citu kontinentu galvaspilsētām.

LPB valdes priekšsēdis M. Lorbergs 24. februārī apsolījis vietējās kopas rakstnieku pēcpusdienu pl. 4 pēcp. Latviešu namā. Tuvāku ziņu par to vēl trūkst.

Pārtraukumā līdz 9. martam iespējami vēl LNAK kultūras nozares vai organizācijas sarīkojumi. 9. un 10. martā LNJAK iecerējusi iepazīstināt visas paaudzes ar jaunajiem vai mazāk pazīstamiem talantiem gleznecībā, skulptūrā, mūzikā, dzejā u.t.t.

Kultūras nedēļu ietvaros ieplānoti 4 sarīkojumi: gleznu, skulptūru un rokdarbu izstāde, klasiskās mūzikas koncerts, dzejnieku cēliens un paneļdiskusija ar demonstrējumiem. Dalībnieku, gleznotāju un skulptoru vārdi vēl nav zināmi, bet klasiskās mūzikas koncertā aicināti: A. Jansons, L. Alļe, K. Treimane, M. Ezerkalna, J. Zemzars, G. Matīsa, J. Liepa, R. Bacāns. Dzejoļus, paredzams, lasīs Jānis Kļaviņš, Imants Bariušs, Gunārs Ineāns, Dīna Rauna u.c. Dzejnieku cēlienu kuplinās Montrealas dziedātāju un koklētāju ansamblis un brāļi Aldiņi, bet diskusijās par tematu „Tagadējā latviešu mūzika dzimtenē un trimdā" piedalīsies prof. T. Ķeniņš, komp. I. Sakss, pianists A. Ozoliņš u.c.

Laiks un vieta šai sarīkojumu grupai vēl nav zināms. Vēl paredzēts īss Kultūras nedēļu beigu akts. Pavisam 6 nedēļas tātad 12 sarīkojumi, bet to skaits vēl var palielināties līdz 15 vai 16.

O. L.

Čikagas latviešu tautas deju kopas Dzelmieši dalībnieki dejo tautību festivālā Čikagā. Festivāls risinājās divas dienas. Tajā pretkomūnisma komitejas ierosmē izdalīja arī ALAs sagatavotos materiālus par Latviju. Ēdienu galdu vadīja Kr. Barona latviešu skola. „Miss Latvia" reprezentēja L. Būdeniece. Foto: Gunārs Barkāns

Dāvināsim latvisku dāvanu 1974. gadam

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu uz vienu gadu,

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $15.- gadā.

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

☐ Jauns pasūtinājums

☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.

Kopā nosūtu $.....

Iznākusi

T. Puisāna grāmata

NOGRIMUŠĀS JAUNAVAS MANTOJUMS

Cena $5.00

Dabūjama grāmatnīcās un apgādā

JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS

8013 Craig Dr., Wonder Lake, Ill.

Pasūtiniet tagad
SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKATUS labāko dāvanu LATVIJU

Tagad taupāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JAMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	$3627.00
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	$4156.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3997.00
Moskvitch 412 IE	$3677.00
Moskvitch 408 IE	$3391.00
Zaporochets Zaz 968	$2318.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī

DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

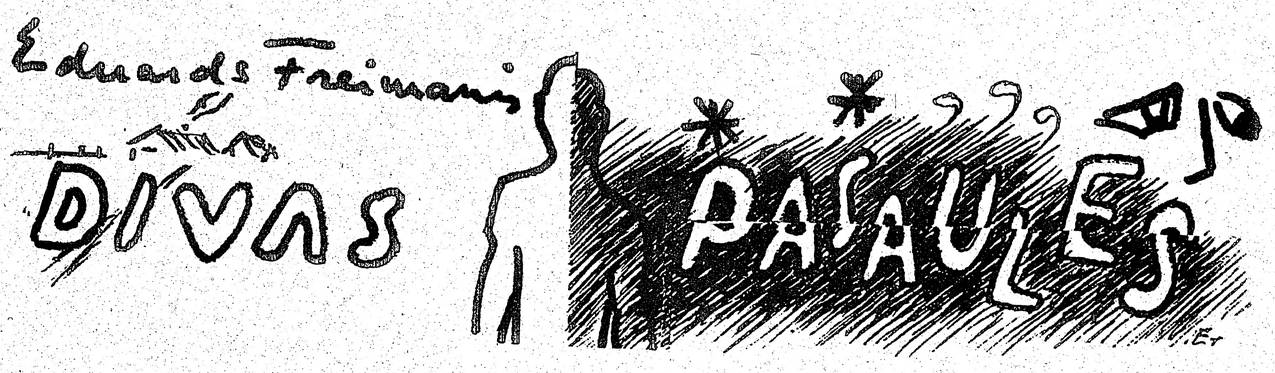

romāns

(14. turpinājums)

Te ir tumsa — valdonīgāka nekā raganu alā, aukstāka nekā kapā, nospiedīgāka par nāves jausmām, bet es aizveru acis un ap mani sazied Kurzemes dāliju dārzi. Strazdi klaigādami skraida pa pļavu atālu. Tu, mīļo Iris, steidzies man pretī, priekšautā nesdama vakara sauli. Brunčos iekļeras vējš kā mazais brālis, kas grib dauzīties. Bet tu nemani vēja — raugies pāri klajumiem, kuŗos rudens zirnekļi ieauduši sudraba tīklus. Pamāju tev pretī no kalna, kur zārdos krauju sēklas āboliņu. Tu saraujies kā iztraucēta. Šai brīdī man gribas tā iekliegties, lai visās sētās atbalsotos; gribas pāraugt par vanagu, lai varu laisties tevi saņemt.

6.

„Rīt jābrauc pie krustmātes Baibas Lālandas muižā," tu ieminējies, kad sestdienas vakars mūs bija savedis kopā piensaimnieku biedrības mantu izlozē.

Tu skatījies sāņus, bet es pamanīju dzirksteli tev acs kaktiņā. Tā bija tik izaicinoša, ka to neesmu varējis aizmirst. Skaidrs: tev bija kaut kas sevišķs padomā. Kas tas varētu būt? Aizsvilos nepacietībā.

Bet nākošajā mirklī es attapos:

„Vai tev patiktu ceļa biedrs? Pelču mežā lieli zaķi — ka tevi nenobada!"

Atbildes vietā tu iesmējies. Bet smiekls bija labāks par vārdiem: tanī bija tāda brīvība, kādu vārdiem nedrīkst dot. Tāpēc turpināju tieši: „Kā brauksi? Ar divriteni?

„Jā, Lālandā jāpaliek dažas dienas — krustmāte slima. Zirgiem jaunnedēļ sēšanas darbi — tiem vajagot atpūsties. Negribas arī braukt kā ķoniņu lielmātei. Tā būtu nūjas grūšana modernisma spieķos."

„Taisnība! Divriteņi pajūgus sen iedzinuši grāvjos."

„Ātrus braucamos vajag — citādi netiksi pasaulei līdz!"

„Sievietes varētu nopakaļus — pasauli vīrieši dancina."

„Atkal tev vīrieši jāliela? Baidies mazvērtības?"

Tava sirdība apreibināja, sajūsmināja. Paķēru tevi aiz rokām un griezu riņķī, līdz tavi smiekli izplūda kliedzienā. Pakritām uz baltā āboliņa paklāja. Tava labā roka palika manējā; spiedienam atdevu savu pārgalvību.

„Cikos sedlosi moderno zirgu?"

„Pēc brokastīm — kad kājceļi būs nobirdinājuši rasu no bārdām. Vairišos lielos ceļus — pie krūmu takām tuvāk rudens rotas."

„Tikai nesāc sēņot un ogot."

„Kas vainas pilniem groziem? Krustmāte priecāsies — un prieks ir labākais ārsts!"

„Gaidīšu tevi gatves galā."

„Ko? Taisies līdzi?"

„Protams! Vēl izliecies pārsteigta?"

Mūsu skati apkampās, un tu nosarki. Gribēji kaut ko teikt; laikam lai netērēju svētdienu, bet tikai sastostījies, samulsi pavisam un aizskrēji — varbūt nezinādama ko citu darīt.

Pakaļ skriet neklājās, tāpēc izlaidu pāris loku pa muižas dārzu. Apstājos zem kastaņu cilts mātes — resnākā koka visā pagastā. Lasīju kastaņu graudus un sviedu tos dīķī, līdz iedomājos, ka spožajās bumbiņās ir dzīvība, ko neklājas noslīcināt. Labāk saukt graudus par brūnaļām un laist ganīties — kā senāk, kad vēl nebija jākaunās no paša izdomas.

Pilnas kabatas pielasīju ar kastaņiem. Glāstīju tos delnās, un nemanot iegāju atmiņu sapņu birzī, kur varēju runāties ar katru putnu, koku un akmeni. Cauri birzij pārgāju mājās. Īstenību atradu savā istabā, kad uzdedzu lampu un ieraudzīju mācības grāmatas — pelēkās pīles, kas tupēja uz galda un pēkstēja par jauniešu laiskumu:

„Dīkdieņo šodien — sapņos dīkdieņo — rītu braukāsi — apkārt skriesi — latīni piemini — no fiziķa sargies — anglietes dusmām neizbēgsi — katrs tev divnieku izceps."

Sagrābu matēmatikas pīli. Pavēru lapas kā spalvas. Mudžēt mudžēja skaitļu utis. Kāvu tās līdz pusnaktij. Sapņi bija izgājuši sētā, paslēpušies aizdurvē vai aizsnaudušies pagultē. Gaidīju rītu, lai tas mani apdziedātu ar tūkstoš strazdu balsīm.

Rītā mani pamodināja brāļa runas:

„Tad pievakarē jāmēro sēkla un jākrauj vezumā. Guntis varēs palīdzēt — visu dienu taču grāmatās neiebāzīs. Pirmdien nebūs, kas maisus pietur, un maisi lauž krustu, ja vienam jākrauj.

Uzreiz izsviedu miegu pa logu, ielēcu biksēs un izgrūdos virtuvā. Valdis izlikās manu viesuli nemanām. Kā parasti! Sējēja un grāvrača miers! Akmeņiem apkrauts līduma kalns! Ne vētra, ne pērkons tanī zīmes neatstās!

„Gribēju pēcpusdienā bumbu uzsist," tvēru pirmo ieganstu, kas gadījās tuvumā.

„Labi — sarausim pa baznīcas laiku. Pats pievakarē gribētu kaimiņus satikt."

„Jāmācās! Vakar pievakarē ecēju!"

„Pēc tam uz Pelčiem prom!"

„Neviena svētdiena nav brīva!" sašutums pārrāva aizsprostu.

„Gunti, Gunti," māte sūrojās. „Nevienam nav svētdienas darba laikā. Vēlāk — sējas un kulšanas būs sasteigtas, tad."

Tālāko vairs nedzirdēju, jo pret mātes padomu vienīgi ar bēgšanu varēju cīnīties. Jo ilgāk kavējos, jo vairāk būtu jāpadodas. Māte ļautu, lai dusmas izšauju; tad nodotu Valža gādībā. Visu dienu viņš būtu lēnprātīgs vecākais brālis — atšķaidītu manas asinis, līdz vakarā es būtu auksts un ūdeņains krupis.

Pametu brokastis, vienā minūtē saģērbos, ielēcu divritenim sedlos un, kā no velna nobijies, aizkratījos pa gatvi.

Drīz kauns sāka durt kā dadzis, kas izaudzis kviešu lauka vidū. Tas jāizrauj, bet dadzim ir cieta, gara sakne. Tā nedrīkstēja izrīkoties pret brāli; tā neklājās neklausīties uz māti. Skaidrs: biju izlaidīgs ģimnazists — patmīlīgs, laisks, untumains. Ai, ai, kaut māte un brālis zinātu, ka nebija spēka, kas mani atturētu no tevis, mīļo Iris!

Vispirms gaidīju tavas gatves galā, ielīdis ēglišu smalcē. Ne vien no citiem, bet arī no sevis slēpos.

Nosēdēju stundu. Izžuva migla Pāžu pļavās; saulē izklīda drūmums. Norā aiz ceļa sabira strazdi un nāca ar mani runāties. Viņi pieminēja savus brāļus, suminaja mātes. Vaicāja par manējiem. Sākumā klusēju un raudzēju vērmeles. Bet putnos ir tāds vieglums un prieks, ka izlēju raudzējumu un sāku apvaicāties, vai prātīgāk nebūtu aizskriet mājās izrunāties ar māti un Valdi. Viņi nekā neaizliegtu, jo visu saprastu. Darbi piemirstos. Es vēl tevi noķertu, pirms izdzenies cauri Pelču meža smilts ceļam.

Beidzot izskrēji sētā, pazibēji spraugā starp klētīm un šķūti. Pēc nepacietīga brīža laidies lejā no uzkalniņa. Būtu paticis gavilēt, bet izšķīros tevi baidīt. Ai, vecā ganu spēle! Pārāk parasta, bet vēl derīga, kad sprauna izdoma nozīmē maz — kad viss ir labi, ko otrs dara, lai dzīvu padarītu savu klātieni.

Šaubos, vai tu patiesi nobijies, bet kliedziens tev padevās skaļš. Nokrīti no braucamā; tas ievēlās grāvī. Kad to izvilku uz ceļa, tu pienāci tik tuvu, ka mūsu pleci saskārās. Īsajā mirklī sajutu trīsēšanu kā putna krūtīs, kad tas aizsāk dziesmu. Saņemot divriteņa ragus, tava roka it kā noglāstīja manējo. Uztvēru to kā rīta sveicienu, kā mierinājumu. Tu piepildīji visu manu pasauli. Tā pārvērtās par viziju zemi, kuŗā redzēju, dzirdēju, pazinu tikai tevi — un man vairāk nekā nevajadzēja.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Jāņa draudzes bērnu eglītes dievkalpojumu 23. decembrī Sv. Jāņa baznīcā vadīja māc. I. Gaide. Dievkalpojuma laikā pie altāra blakus eglītei bija bērnu Betlēmes skats ar Jāzepu, Mariju, eņģeļiem un ganiem. Pēc tam baznīcas sarīkojumu zālē bērni noskatījās svētdienas skolas bērnu uzvedumu — Kristus piedzimšanas stāstu, ar ieskaņotām svētdienas skolas bērnu dziesmām no agrākiem uzvedumiem, ilustrēti ar vairāk nekā 100 diapozitīviem, ko bija sakārtojusi svētdienas skolas vadītāja A. Kurse, bet uzņēmumus izdarījis R. Šteinbergs. Svētos rakstus skaņu lentē ierunājis archibīskaps A. Lūsis. Pēc cienasta Ziemsvētku vecītis ar 2 rūķīšiem izdalīja bērniem dāvanas, kam sekoja tautasdejas un rotaļas. 13. janvārī pēc dievkalpojuma svētdienas skolas skolotāju sanāksme ar mācītāju I. Gaides, J. Cālīša un svētdienas skolas vadītājas A. Kurses referātiem. Aicināti piedalīties visu latviešu draudžu svētdienas skolu un sestdienas skolas skolotāji un ieinteresētie vecāki.

● Braucot dienesta darīšanās, ceļā uz ASV 20. decembrī autoklizmā cietis Latvija Amerikā un Amber spiestuves vadītājs Egons Treilons. Viņa vieglo automašīnu uz 401. lielceļa pie Trentonas skāris kāds smagais piegādes auto. Uz slidenā ceļa E. Treilona mašīna iesviesta grāvī, to smagi sabojājot. Laimīgā kārtā braucējs cietis tikai vieglu kontūziju, jo smagās mašīnas sitiens skāris auto labo pusi. E. Treilons savā mašīnā atradies viens. Pēc pirmās palīdzības sniegšanas vietējā slimnīcā viņš atgriezies Toronto autobusā. Policija nevienu negadījumā nevaino, jo nelaime notikusi sliktos laika apstākļos uz slidena ceļa.

● DV Toronto nodaļa rīko 26. janvārī pl. 7.30 vak. DV namā no Zviedrijas izdoto latviešu leģionāru piemiņas vakaru ar šā notikuma līdzgaitnieka vltn. Viļa Krūmiņa stāstījumu, kam sekos priekšnesumi.

● Toronto latviešu sestdienas skolas eglītes vakars 6. janvārī pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā (1011 College St.). Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide, kam sekos Ziemsvētku ludziņas Kalēja dēls uzvedums skolas pārzines A. Mārtinsones drāmatizējumā, ko iestudē abu sesto klašu skolēni. Ziemsvētku dziesmas dziedās audzēkņu korītis. Pēc priekšnesumiem tautasdejas, rotaļas un cienasts bērniem. Draudzīgā aicinājuma gada dienu skola atzīmēs 26. janvārī ar aktu un vecāku viesu dienu skolā. Sestdienas skola sāks izplatīt loterijas biļetes par labu skolai ar daudz vērtīgiem laimestiem. Izloze paredzēta Ģimenes dienā, 5. maijā. Vīru koris Viesturs dāvina skolai veltītu koncertu, bet diena vēl nav noteikta.

● Latviešu nacionālās jaunatnes apv. Kanadā 22. dec. ballē, ar nosaukumu „Zem eglītes", Latviešu namā bija pulcējušies 140 apmeklētāji. Telpas ar lauku ziemas nakts ainavu un vizuļojošām gaismām bija dekorējis Edgars Šmits, bet Normunds Mieriņš pārzināja bāru ar atspirdzinājumiem.

● Latviešu misijas eglītes vakarā misijas vadītāja A. Lakšmaņa mājā Skarboro piedalījās 41 persona. Svētrunu teica zviedru mācītājs Martins Gustavsons, bet Kristus piedzimšanas stāstu lasīja Edvards Lakšmanis. Priekšnesumos piedalījās dziedone zviedriete Gustavsone, baritons L. Tiļuks (no Kalifornijas), klavieru pavadījumu veicot P. Jaunzariņai. Anita Lāma dziedāja un spēlēja pavadījumu uz klavierēm, duetu dziedāja Miķelis un Margrieta Reijeri (no Hamiltonas), bet ar deklamācijām piedalījās misijas bērni un pieaugušie. Sekoja kafija ar cepumiem un bērnu apdāvināšana ar saldumiem.

● Toronto latviešu biedrības biedru un viesu vakars 19. janvārī pl. 7.30 vak. Latviešu namā.

● Māc. I. Gaide kristījis Silviju Kristīni Priedi, Mārtiņa un Daces meitu.

● Ziemsvētku dievkalpojumi Toronto latviešu draudzēs šogad bijuši viskuplāk apmeklēti, pulcinot kopā 3650 dievlūdzēju, pret 3360 pagājušā gada Ziemsvētkos. Sv. Jāņa baznīcā svētku dievkalpojumus apmeklējuši 1500 dievlūdzēju, Sv. Andreja baznīcā — 1300, Austrumu draudzē 600 un katoļu draudzē — 250.

● Sv. Jāņa baznīcā iesaistīšanas grupas jauniešu organizētā jaunatnes svecīšu dievkalpojumā 20. decembrī piedalījās 70 jauniešu no Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudzēm, kā arī abi mācītāji — I. Gaide un J. Cālītis. Dievkalpojumā jaunieši Inese Černavska, Ilze Andžāne, Daina Brumele, Gunta Lauge un Andris Černavskis lasīja evaņģeliju. Svētrunu teica māc. J. Cālītis. Kokļu mūziku atskaņoja Daina Brumele un Ilze Morgenšterna. Pēc dievkalpojuma visi dalībnieki ar svecītēm rokā gāja lejas zālē, kur pie kafijas galda ar cepumiem pakavējās pārrunās un dziedāja kopīgi Ziemsvētku dziesmas.

● Sv. Andreja draudzes jauniešu iesvētes mācības un jauniešu nodarbības grupas (no 13—16 g.v.) sanāksme 6. janvārī pl. 1.30 dienā baznīcā. Draudzes svētdienas skola atsāks darbību 13. janvārī pl. 11 rītā. Jauniešiem no 17 g.v. un vecākiem nodarbības notiks regulāri divreiz mēnesī, pirmās — 3. un 17. janvārī pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā. Februārī jauniešu sanāksmes notiks Sv. Andreja baznīcā abu mācītāju un iesaistīšanas grupas izkārtojumā.

● Latviešu baptistu draudzes kora gadskārtējais Ziemsvētku ieskaņu sarīkojums mūzikā 23. decembrī Valmer Road baptistu baznīcā bija pulcinājis 250 klausītāju. Programmā bija kora dziesmas, solo dziesmas, vijolas un ērģeļu solo ar dzejoļu lasījumiem. Piedalījās Gunta Plostniece no Filadelfijas (soprāns), Anita Rundāne (ērģeles), Artūrs Jansons (viola) un Jānis Arājs ar Janīnas Babres, Liesmas, E. Virzas dzejoļus lasījumiem. Baptistu dr. koris diriģenta Arvīda Purva vadībā nodziedāja 9 dziesmas. Māc. J. Cālītis teica īsu uzrunu, lūgšanu un svētīšanas vārdus. No latviešu autoru skaņdarbiem Toronto pirmoreiz atskaņoja Arvīda Purva Ziemsvētku vēstījums, kas rakstīts pēc bībeles teksta teicējam, soprānam, korim un ērģelēm. Pirmoreiz Toronto varēja dzirdēt arī Viktora Baštika kompoziciju — Kāpēc sirds tā gavilē. Korim otrs plašākais darbs bija Brucha Bēgšana uz Ēģipti. Skaisti izskanēja Brāmsa Garīgā šūpļa dziesma G. Plostnieces, A. Jansona un A. Rundānes kopējā atskaņojumā. Pēc koncerta koristi pakavējās baznīcas blakus telpās pie tējas un cepumiem. Solisti un diriģents saņēma Ziemsvētku dāvanas. Draudzes un svētdienas skolas eglītes sarīkojums 30. decembrī pl. 4 pēcp.

● Dienas laikraksta The Toronto Star nedēļas pielikumā The Canadian Magazine bija izsludināts foto uzņēmumu konkurss, kurā varēja piedalīties jaunieši no 15—22 g.v. Pavisam iesūtīti 50.000 foto uzņēmumu. Žūrija darbus izvērtējusi un jublicējusi godalgotos. Junioru klasē melnbaltā foto technikā trešo godalgu par foto Bērni pļavā ieguvis Valdis Matisons no Hamiltonas.

● Sv. Jāņa draudzes jauniešu iesaistīšanās grupas rīkotā izbraukumā uz Saulaini 26. decembrī piedalījās 18 jaunieši, mācītāji I. Gaide un J. Cālītis. Jaunieši nodevās sniega sportam un vizinājās motorkamanās, ko bija paņēmuši līdz daži izbraukuma dalībnieki. Saulaines virtuvē pagatavoja kafiju un pie pavarda ieturēja azaidu no līdzņemtiem groziņiem.

● Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā Ziemsvētku kaujas atceres sarīkojums notiks 5. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā. Pēc svētbrīža un akta sekos priekšnesumi, piedaloties dziedātājiem Ženijai un Albertam Vītoliem, un kopmielasts. Piedalīšanās pret ziedojumiem.

● Toronto ap 60.000 ortodoksa baznīcas piederīgo 6. janvārī atzīmēs Ziemsvētkus, kas pēc Juliāna kalendāra ir Kristus piedzimšanas diena. Ukraiņi Ziemsvētku vakarā gatavo 12 bezgaļas ēdienu maltītes — veltītu katram apustulim, vienu, ko pasniedz, tikko iemirdzas pirmās vakara zvaigznes, Galvenokārt kūču, vārītu kviešu biezeni ar medu un magoņu sēklām, klimpas ar pildījumu, kāpostu vīstokļus un zivju ēdienus. Arī Latvijā pirms Pirmā pasaules kara Ziemsvētkus svinēja pēc vecā kalendāra, apm. 2 nedēļas vēlāk.

MINISTRU PREZIDENTAM TRUDO OTRS DĒLS

Kanadas ministru prezidenta Trudo dzīvesbiedrei Margaretai Ziemsvētku dienā Otavas slimnīcā piedzimis otrs dēls. Arī pirmais dēls Justins piedzima tai pašā slimnīcā pirms diviem gadiem Ziemsvētkos. Trudo salaulājās 1971. gada 5 martā Vankuverā. Ministru prezidents cer, ka nākošais bērns būs meitene. Laimīgais tēvs ieradās slimnīcā, kur dalījās sarunās ar reportieriem, pasniedzot viņiem tradicionālos cigārus.

Pulkveža Januma godināšana 5. janvārī

DV CV PREZIDIJA SĒDE MINSTERĒ

DV Centrālās valdes prezidijs savā šā gada pēdējā sēdē Minsterē DV priekšnieka J. Frišva da vadībā apsprieda Jaunatnes daļas darbību un atzina, ka daļas vadītājas Baibas Šmitas-Kalējas izstrādātās Vadlīnijas DV jaunatnes darbībai atbilst iecerētajam un projektu nodos Centrālās valdes rakstveida apstiprināšanai. Par referentu pie DV CV Jaunatnes daļas vanadzēniem prezidijs apstiprināja T. Sīli. Apsprieda arī Viļa Haznera sagatavoto izdevumu par Daugavas Vanagu organizāciju — Laiks, telpa, ļaudis, kas paredzēto divu grāmatu vietā iznāks trijās. Pirmā grāmata iznāks 1974., otrā 1975. un trešā 1976. gadā. Grāmatas sagatavošanas darbu mazliet aizkavējis apstāklis, ka no visām DV zemēm vēl nav saņemti vajadzīgie materiāli. Prezidijs aicina tos drīzumā iesūtīt, lai grāmatas varētu iznākt paredzētā laika secībā. 1974. gadam sastādīto DV Centrālās valdes budžetu prezidijs atzina par reālu. Bijušā DV priekšnieka un dibinātāja pulkveža Viļa Januma godināšana viņa 80 dzīves gadu aprisē notiks 5. janvārī Minsterē. Daugavas Vanagu organizāciju svinībās pārstāvēs DV priekšnieks J. Frišvalds.

Prezidija sēdē bez priekšnieka J. Frišvalda vēl piedalījās sekretārs un ārējās informācijas vadītājs N. Bisenieks un kasieris un iekšējās informācijas daļas vadītājs S. Lindiņš. lmd

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas uzvedumā — Kristus piedzimšanas stāsts 23. decembrī baznīcas telpās. Augšējā attēlā — eņģelīšu grupa, ko tēloja svētdienas skolas mazākie audzēkņi.

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Londonas latviešu pensionāru saime savu eglīti dedzināja vietējā „Senior citizens" kluba telpās. Svētbrīža runu teica apvienības priekšnieks, pieminēdams arī dzimtenē apspiesto tautiešu un tuvinieku likteni. Pēc tam A. Niedras klavieru pavadījumā kopīgi nodziedāja Ziemsvētku dziesmas. L. Zandersone nolasīja Lāgerlefas leģendu par Kristus dzimšanu, bet E. Grava — L. Caukas veltīto dzejoli. Pēcpusdiena noritēja jaukā saskaņā pie pašu pensionāru klātiem galdiem. V. B.

ŠELBURNA

● DV Druvas nodaļas 11. gada svētku sarīkojumā bija ieradušies 50 apmeklētāju. Dziedāja Hamiltonas meiteņu duets Atmiņa, dejoja baletsoliste Alda Heniša. Saviesīgajam vakaram bagātīgu cienasta galdu bija klājušas nodaļas vanadzes. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši: Kanadas DV valdes priekšsēdis E. Krūka, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, DV Bramptonas, Londonas un Vaterlū-Kičeneras nodaļa.

KIČENERA

● ALAs filmu Mēs latvieši 1972. gadā izrādīja 9. decembrī Kičeneras pilsētas bibliotēkas tepās, DV Kičeneras nodizkārtojumā. Izrādi noskatījās 50 tautiešu, to vidū arī komponists J. Norvilis ar dzīvesbiedri. Kad filmā komponists parādījās pie ērģelēm, skatītāji to jūsmīgi aplaudēja. J. G.

HAMILTONA

● Hamiltonas veco latviešu strēlnieku eglītes vakaru ar svētbrīdi ievadīja māc. E. Pavasars. Uzrunu teica Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā priekšnieks T. Zandersons no Londonas. Sekoja kafijas galds, pie kura skanēja vecās karavīru dziesmas A. Grīnberga vadībā. Apmeklētāju bija ap 60. J. G.

ALAs FILMAS IZRĀDES LATVIEŠU CENTROS

ALAs filmas Mēs latvieši 1972 gadā, kuras Kanadā kārto DV KV, notiks 5. janvārī Boltonā, Cedar Glen nometnē; 12. janvārī pl. 10.30 Hamiltonas latviešu skolā (18 Victoria Ave. S.); 26. janvārī Otavā un 2. februārī Niagarā. Ja kāda DV nodaļa vai organizācija vēlētos filmu izrādīt, rakstīt J. Gailītim, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont. Tel. 416-38-3-7717. J. G.

PATEICĪBA

Latvija Amerikā redakcija un apgāds šogad saņēma simtiem mūsu līdzstrādnieku, lasītāju, organizāciju un pārējo labvēļu apsveikumus Ziemsvētkos un gadu mijā. Nespējot daudzajiem apsveicējiem rakstveidā atbildēt, izsakām visiem mūsu labvēļiem sirsnīgu pateicību par skaistajiem novēlējumiem un atzinību mūsu darbam, un novēlam visiem laimīgu un panākumiem bagātu Jauno gadu.

Latvija Amerikā redakcija un apgāds

KLĪVLANDE

● Pirmā Ziemsvētku eglīte Klīvlandē atmirdzēja gaidu un skautu sarīkojumā. To ar svētbrīdi ievadīja māc. K. Briedis, kam sekoja gaidu un skautu priekšnesumi. Apvienotās draudzes gadskārtējais adventa koncerts bija savienots ar liturģisku dievkalpojumu, kuru vadīja tagadējais Toronto Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide. Piedalījās draudzes un jaunatnes koris diriģentu Dr. V. Ciemiņa un Ausmas Pirktiņas vadībā un solisti L. Lagzdiņa (soprāns) un T. Barbins (baritons). Bija prieks atkal redzēt draudzes bijušo mācītāju I. Gaidi. Pēc dievkalpojuma draudzes nama zālē dāmu komiteja bija rīkojusi cienastu. J. E.

Benita Tinta (Spīdola), Emilija Ziplāne (Varavīksne) un Dagnija Bruzovska (Aurora) sveic Gundegu 50 g. jubilejā. Pie galda no kreisās: Vita Ramane, Ināra Spalviņa un Karina Baņkina.
Foto: J. Liģers

Indra Gubiņa

GUNDEGAI
1923 — 1973

Var slāpes dzert no neskaitāmām akām,
var svešā auglī sulīgajā kost,
būs mirklim veldze varbūt labu labā
un vieglāk soļot dzīves putekļos.
Bet zinām mēs: ir tikai viena aka,
kas doť mums veldzi var un spēkus latviskos.
Uz to mums ceļu pašām jāatrod.

Ir sena teika: grima pils reiz dzīlēs
ar mūsu tautas zintīm mūžīgām.
Viens vienīgs vārds (gan kāds to kādreiz zīlēs!)
un pils kā brīnums atkal pacelsies
no jauna latvju zeme daiļa, brīva,
lai visi tiekam mūsu tautas zintīm klāt.
To vārdu jāmēģina uzzināt.

Ar zaļu meiju taka sidrabota
zem zilas debess izgājušas mēs.
Ir čaklām rokām, lāpstām jāatrodas,
kas zemei cauri aku izrakt spēs,
lai veldze mūžīgā no dzintarzemes
dod spēku latvisko mums būt un pastāvēt.
Šī dziļā aka mums ir jāizrok.

Traģēdijas intelektuāļu aprindās

PROF. JESEŅINS-VOĻPINS STĀSTA PAR CIEŠANĀM PADOMJU „KLINIKĀS".

Ir pirmie gadi pēc 1914. — 1918. g. kaŗa. Berlīnē sapulcējies krievu inteliģences zieds, kas cerē uz drīzām pārmaiņām dzimtenē, lai pēc tam atgrieztos. Prof. Struve izdod laikrakstu „Ruļ" (Stūre), darbojas vairāki emigrantu grāmatu apgādi (bet to vidū arī kāds šaubīgs ar sakariem Maskavā), kafejnīcās sēž un strīdas vai melancholiski klusē lielākie rakstnieki: Aļeksejs Tolstojs, Dimitrijs Merežkovskis un viņa sieva Zinaīda Hippika, kuŗas dzejoļu izlase mūsu dienās parādīsies latviskā tulkojumā, (pats M. sakarā ar sensacionālajiem atrakumiem Ēģiptē raksta romānu par vāravu Tutankhamonu), Aļeksejs Remizovs, kas nesen vēl ciemojies Viktora Eglīša Sarkaņu pagasta mājās Kanpārēs, Andrejs Belijs, Boriss Zaicevs, Ilja Ērenburgs, par ko neviens nezin, kuŗā pusē tas stāv, un kāds pavisam nepopulārs, bet centīgs iesācējs Vladimirs Nabokovs.

To vidū kāds visskaļākais izskatās pēc glīta puiša no laukiem, pazemu pieri, bieziem, blondiem, labi koptiem matiem: Sergejs Jeseņins. Īsteni viņam nav vietas mierīgās pārrunās: vislabāk tas jūtas krogos, kur var akurātos vāciešus izšausminināt ar krievu stila skandaliem. Ja varbūt pa daļai uz mūsu Jāni Medeni var attiecināt Pūt, vējiņi! Ulža brammanīgos vārdus: „Dzeŗu spēku dzesēdams", tad vēl jo vairāk uz šo slavu „bezrobežu dvēseles" pārstāvi. Viņš nav kļuvis par alkoholiķi aiz drūmes, kā Edgars Po vai Bodlērs, baironiskām „pasaules sāpēm", bet vienkārši tāpat — sīvais šķidrums dara skaudrāku tieši šo izplūstošo „jēra dvēseli". Taču Šerjožam var dauz ko piedot — izlutinātais dēls, kas dzīvo pie mātes, saka: „Māmiņ, vai tu arī zini, ka esmu pats labākais krievu dzejnieks?". Un pamatoti — brīnišķīgo, valodā bagāto dabas liriķi, kas sāka rakstīt priekš 1. pasaules kaŗa, dažkārt pielīdzina Puškinam.

Tik drīz mājās atgriezties neizdodas, un tālākas gaitas Jeseņinu, tāpat kā emigrantu lielāko daļu, noved Parīzē. Tur viņš sastop amerikāņu dejotāju Izidoru Dunkani, kas nav vairs gluži jauna, bet ar lielu reputāciju kā „mākslas dejas atjaunotāja," jo ir moderno plastiķu priekšgājēja, kas negriež piruetes uz pirkstgaliem, bet liek uz skatuves grīdas basu pēdu bez baletkurpes. Dunkanei patīk jaunāki vīrieši — viņas iepriekšējais draugs bija Gordons Kregs (Craig), režisors un dekorātors, ko, savukārt, uzskata par angļu teātŗa reformātoru.

Slavenības pievelkas — Sergejs un Izidora apprecas un pāriet dzīvot uz Pad. Savienību. Viltīgais režīms cenšas dabūt spožus vārdus pie sevis — un šie te bieži minēti pasaules presē. No Jeseņina prasa propagandu, un viņš arī to raksta. Bet pasūtinātie panti neiznāk labāki kā Sudrabkalna — daudz īstāks nevaldāmais bohēmietis krājumā ar raksturīgo virsrakstu „Kabaku Maskava."

Viegli saprast, ka tik dažādas dabas, izcelsmes un ilgāku laiku nesaskan. Izidora šķiŗas, un aizceļo no krievu zemes, kuŗas iekārta vienādi neciešama abiem. Poēts, saprotams, netiek izlaists, nonāk galīgā izmisumā, vēl jaunos gados nonāvējas, pārgriezdams sev dzīslas. Netīrajā viesnīcas istabā viņš atstāj lapiņu, uz kuŗas asinīm rakstīts pēdējais dzejolis: „Uz redzēšanos, draugs, uz redzēšanos, / Tu vienmēr būsi manā garā dzīvs. / Jel neskumsti par pēkšņo izšķiršanos: / Es tevi satikšu, no visām saitēm brīvs."

Šīs vārsmas tagad māca krievu valodas kursā amerikāņu augstskolās. Atceros tās lasījis tai laikā labā vācu tulkojumā Čechoslovakijas valdības kultūras propagandas avīzē Prager Presse, tur skaidri apliecināta „pretrevolūcionāra" ticība nemirstībai.

Baigs liktenis ķēra arī Izidoru. Braucot vaļējā automobilī, kādus lietoja tajos gados, gaŗas šalles gals, nokāries pār malu, iekļuva ritenī un mākslinieci burtiski nožņaudza. Šis baisais notikums atgādina līdzīgu, kur kādai amerikāņu kinodivai nobrauca galvu.

Jeseņins īsu laiku bija paspējis nodzīvot ar otru sievu — Voļpinu, no kuŗas piedzīvoja dēlu. Jau maziņš tas palika pusbārenis. Boļševiki ir centušies „izsist" no apdāvinātā dzejnieka kapitālu, cik vien varēdami: viņa dzejas iznāk greznos izdevumos. Kā priviliģētam dēlēnam Aleksandram pavērās ceļš uz izglītību un vēlāk profesūru. Tikai nesen pasauli pārsteidza ziņa, ka matēmatiķis Jeseņins-Voļpins ieslodzīts gara vājnieku slimnīcā, ar lielām pūlēm „izklapatāts" brīvajā pasaulē un kopš 2 gadiem atrodas ASV.

Ar interesi tāpēc aizstaigāju uz konservātīvās organizācijas „Americans for Constitutional Action" izsludināto priekšlasījumu Ņūtonā, kur kāds profesors ar līdzīgu, bet ne gluži tādu uzvārdu, runāšot par „psīchiatriskiem cietumiem".

Kad pienāk viņa kārta, jau pavecs vīrs, sliktā angļu valodā, stāsta atsevišķus epizodus no piespiestās „ārstēšanās" krievu iestādēs, kur ar dažādu zāļu iešļircinājumiem panākot gribas spēka atrofēšanos. Viņiem palīdz tulks — arī krievu izcelsmes, psīchiatrijas profesors Bostonā. Kāds tad bijis lektora „noziegums"? Izrādās, ka viņš gatavojies braukt uz ASV ar lekciju, kurp to aicinājuši āroda kollēgas.

Profesors neizskatās pēc tipiska krieva, drīzāk tam semītiskas iezīmes. Tādēļ vaicāju: „Vai jums ir rada Sergejs Jeseņins?" „Viņš ir mans tēvs..." Tātad tomēr tas pats! „Vai solidāritātes demonstrācijas Rietumos var līdzēt krievu disidentiem?" „Atsevišķos gadījumos varbūt, bet visumā tas boļševiku valdību tikai satracina." — „Vai opozicionāri kādreiz ņems virsroku Krievijā?" — „Jācer, ka ar laiku . . ."

Pārnācējs tagad nodarbināts katoliskajā Bostonas universitātē. Viņa kollēgas domā, ka spīdzināšanas čekas iestādēs atstājušas upurim pēdas uz visiem laikiem. Kāds palaiž sarkasmu: krievi varot lepoties, ka viņu gara slimnieki vēl noderot Amerikā par profesoriem . . . Dzejnieks, kas „dzēra, spēku dzesēdams . . ." Dēls, kas gandrīz tika padarīts par traku, un zaudēja dzimteni . . . Sieva, ko zīda cilpā nožņaudza grezna šalle . . . Kādi likteņi!

Latviešiem ir sava tuvība ar Dunkaniem, jo Izidores brālis Raimonds, parīzietis, kas staigāja sengrieķu chitonā un matu sasukājumā, apprecēja Aiju Betrāni, kas daudz darījusi mūsu mākslinieku atbalstam un popularizēšanai. Ar savu galeriju un dabiskā klasiskā dzīves veida propagandu vien Raimonds nevarēja daudz nopelnīt, tādēļ, kad ievajadzējās naudas, sarīkoja viesizrādes, tā sauktās „one man show", dzimtenē, nodziedāja „Kentucky, my Kentucky", un varēja atkal atgriezties Sēnas krastu mākslas galvaspilsētā.

Aijai Bertrānei - Dunkanei bija vēl otrs mākslas salons Ņujorkā ar „Līgas" nosaukumu, tagad to sauc par Rumāņu galeriju, un tur nupat notika prof. Annusa 80 mūža gadu atcere.

Olģerts Liepiņš

DV TORONTO NODAĻAS

Jaunā gada sagaidīšana

31. decembrī pl. 8 vak.

DV namā, 125 Broadview Ave.

Ieejas maksa, iesk. galdiņu un uzkodas, $6.00.

Pieteikties un galdiņus rezervēt pie Ainas Selgas līdz 27. decembrim, tālr. 759-0460.

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Māc. Modris Gulbis ievests amatā

Mineapoles latviešu ev. lut. Kristus draudzē 2. decembrī archibīskaps Arnolds Lūsis ieveda amatā draudzes mācītāju Modri Gulbi. Dievkalpojumu ievadīja svinīgs mācītāju un draudzes padomes locekļu gājiens archibīskapa vadībā. Introitu teica mācītājs R. Krafts. Archibīskaps svētīja māc. M. Gulbi, kas pēc tam vadīja ievada liturģiju. Draudzes koris diriģenta Ž. Šmita vadībā nodziedāja dziesmu Paldies Tev, Dievs. Svētrunu teica archibīskaps, bet lūgšanu māc. E. Ķiploks. Ērģeļu pavadījumus spēlēja Valda Gulbe un Žoržs Šmits. Dievkalpojumā bija pulcējušies ap 260 dievlūdzēju.

Māc. Modris Gulbis dzimis 1927. gada 11. janvārī Tērvetes pagastā, Jelgavas apriņķī, māc. Pēteŗa Gulbja ģimenē. Vācijā sācis teoloģijas studijas Minsteres universitātē, bet pēc iecelošanas ASV un ģimenes dzīves nodibināšanas pārcēlās uz Ņebrasku, atsākot teoloģijas studijas luterāņu seminārā Frīmontā, ko beidza 1953. gadā ar B.D. grādu. Ordinēts tā paša gada 23. augustā, apkopjot pēc tam divas iekšmisijas draudzes Ņebraskā, kam sekoja gandrīz četru gadu darbs Trinity luterāņu baznīcā Ņebraskā, bet 1960. gadā, ULCA iekšmisijas aicināts, māc. Gulbis ar ģimeni devās uz Jukonas territoriju, lai tur nodibinātu pirmo luterāņu draudzi.

Kad galvenais uzdevums ir paveikts, māc. Gulbis 1966. gadā pārceļas darbā iekšmisijas draudzē Manitobā, bet 1969. gadā uzsāk darbu Mineapoles un St. Paulas latviešu ev. lut. draudzē Mineapolē. Kad 1972. gada jūnijā nodibinās Kristus latviešu ev. lut. draudze, viņš stājas jaunās draudzes darbā.

Māc. Gulbja ģimenē aug divi dēli un divas meitas. Vecākais dēls nodomājis iet tēva pēdās un studēt teoloģiju. Vecākā meita ir ērģelniece Kristus draudzē. J. R.

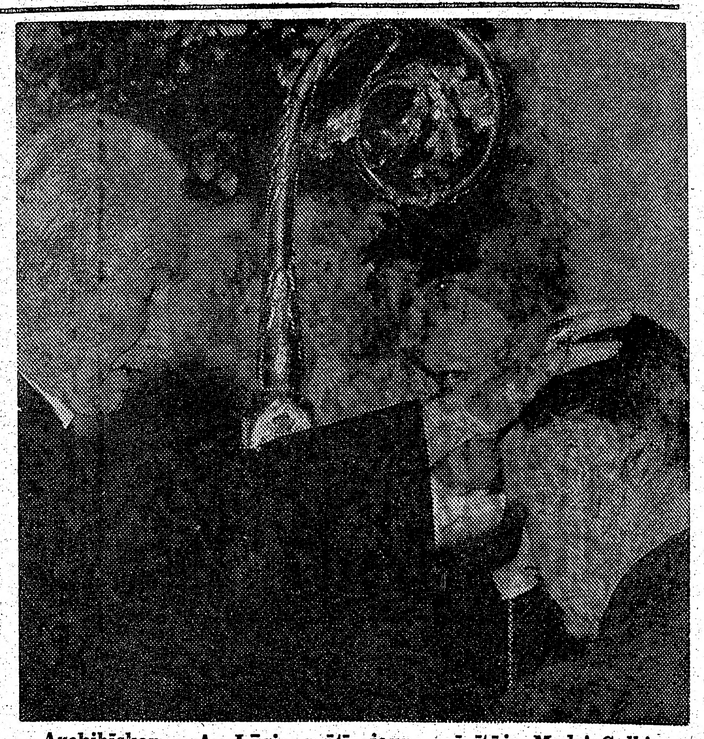

Archibīskaps A. Lūsis svētī jauno mācītāju Modri Gulbi.
Foto: Vilis Bergs

Top dziesmu svētki Bostonā

Bostonieši uzsākuši dziesmu svētku organizēšanas priekšdarbus. Nodibināta dziesmu svētku padome ar priekšsēdi Jāni Ansbergu, vicepriekšsēdi Ludvigu Reiteri un sekretāru Vitoldu Vītolu. Par rīcības komitejas priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja dziesmu svētku iniciātoru 30 g. v. Jāni Bībelnieku.

Trimdas draudzes sabiedriskās telpās pulcējās 24 organizāciju pārstāvju un kupls skaits interesentu, lai plānotu dziesmu svētkus Bostonā pēc 5 gadiem, kuŗiem jābūt „citādiem nekā Klīvlandē". Dziesmu svētku iniciātors Jānis Bībelnieks, kādreizējais ņujorkietis un skautu darbinieks, jau pirms 6 nedēļām bija organizācijām izsūtījis statūtu projektu, kas izraisīja plašas debates. J. Bībelnieks ziņoja, ka Klīvlandē pārpratumi ar dziesmu svētku komiteju un Amerikas latviešu apvienību radušies tāpēc, ka nav bijusi vajadzīgā informācija, jo izraudzītais ALAs pārstāvis 5 gadu laikā neesot apmeklējis nevienu dziesmu svētku padomes sēdi.

Pirms padomes vēlēšanām J. Bībelnieks lūdza pārstāvjus un interesentus izteikt savus ieskatus. J. Bite dedzīgi iestājās, lai pašu korim pienāktu klāt jauni dziedātāji un deju kopai dejotāji. „Katram jādara sava daļa, lai dziesmu svētki izdotos labi." Lūkodamies uz jaunatnes soliem, viņš teica: „Jūs esat mācījušies, kā skalda atomus, mēs jūs mācīsim, kā skaldīt notis. Pievienojoties mūsu kultūrai, jūs nesīsit tālāk mūsu nodomus."

ALTS un studenšu korporāciju pārstāvji atteicās no riska, kāds jāuzņemas padomei, līgstot līgumus ar viesnīcām un svētku sarīkojumu vietām, bet J. Bībelnieks norādīja, ka šāda atbildība tomēr jāuzņemas. Ja svētki nestu zaudējumus, kas vēl nekad nav noticis, un padome iztrūkumus nenokārtotu, tas nozīmētu, ka latvieši Amerikā nekad vairs dziesmu svētkus nevarētu sarīkot. Jādara viss, kas mūsu spēkos, lai svētki nestu arī atlikumu, kas jau tagad jāparedz, tulkojot statūtus padomes reģistrēšanai.

Debatēs piedalījās: J. Ansbergs, Bite, Fr. Hervarts, Dr. Auškaps, Dr. I. Dinberga, R. Birzgalis, R. Vītols, K. Zvirgzdiņš, V. Antiņš, L. Reiters u. c. Nolēma pārstrādāt un izmantot Klīvlandes dziesmu svētku statūtus.

Padomē aizklātā balsošanā par priekšnieku ievēlēja Jāni Ansbergu, pazīstamo dubultkvarteta Tēvija dziedoni un mūzikālo vadītāju. J. Ansbergs ir arī Dziesmu svētku biedrības valdes loceklis un Bostonā lielākās draudzes priekšnieks. Par viņa vietnieku ievēlēja inž. Ludvigu Reiteri, bij. ALTS priekšnieku, bet sekretāru arch. Vitoldu Vītolu, Bostonas teātŗa ansambļo dalībnieku.

Ar aklamāciju par dziesmu svētku rīcības komitejas priekšnieku ievēlēja līdzšinējo iniciātoru Jāni Bībelnieku, kas tagad ir tikai 30 g. vecs un svešumā izaudzis par sabiedrisku darbinieku. Nākamā padomes sēdē viņam būs jāparāda sastādītais „darba kabinets" — 10 nozaŗu vadītāji.

Bija arī vēl pārrunas, kā saukt nākošos dziesmu svētkus, vai par dziesmu un deju svētkiem, vai dziesmu un mākslas svētkiem, bet angliskā versija var būt arī citāda. Tāpat līdz nākamai sēdei padomes priekšsēdis ieteica meklēt 6. vispārējiem dziesmu svētkiem moto — mudi, uz ko būtu liekams uzsvars. Daži izteicās, ka tie būtu veltījami Latvijas 60 gadu dibināšanas atcerei. O. A.

Toronto Sv. Jāņa draudzes 25 g. jubilejā bagāto cienasta galdu 360 svētku viesiem bija gatavojušas, no kreisās: Kate Bruže, Natālija Tanne un Vilma Lauge.
Foto: J. Ligers

Gatavojas DV 3. globālajām dienām

DVF VALDES SĒDE LONDONĀ

DVF valdes šā gada pēdējā sēdē Londonā piedalījās DVF valdes priekšsēdis L. Rumba un valdes locekļi I. Pālītis, A. Freimanis, L. Ceriņš, A. Liepiņa, R. Pureniņš, G. Rītiņš, U. Reveliņš; vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe un darbvedis A. Lazdiņš. Sēdi vadīja valdes priekšsēdis un tās darba kārtā galveno vērību veltīja atpūtas nama iegādei, jaunatnes jautājumiem un DV 3. globālo dienu rīkošanai.

Saimniecības daļas vad. G. Rītiņš ziņoja, ka apskatījis kādu īpašumu Anglijas vidienē, kas būtu piemērots veco ļaužu mītnei. Par DV jaunatnes apzināšanu un sadarbību ar citām organizācijām ziņoja jaunatnes daļas vad. U. Reveliņš. Valde iepazinās ar vadlīnijām DV jaunatnes darbībai, ko pieņēma negrozītā veidā. Tās būs jāapstiprina DVF delegātu pilnsapulcē 1974. g. martā. Izstrādāta programma jaunatnes svētkiem Anglijā. Tie notiks no 30. augusta līdz 1. septembrim Lesterē. Programmā paredzēts dievkalpojums, koncerts, tautas deju uzvedums, referāti, sporta sacensības, balle u.c. Uzsākta jauniešu apzināšana Anglijā, sevišķu vērību pievēršot tiem jauniešiem, kas dzīvo savrup un tālu no latviešu centriem, jo jauniešu apzināšana ir nepieciešama jaunatnes darba rosināšanai.

DV 3. globālo dienu rīcības komitejas priekšsēdis I. Pālītis ziņoja par komitejas sastāvu un galveno sarīkojumu programmu. Rīcības komitejā apsolījuši darboties A. Sīlis, M. A. Zariņa, A. Jērums, A. Liepiņa, A. Freimanis, U. Reveliņš un G. Rītiņš. Pēc vajadzības pieaicinās vēl citus darbiniekus. Iesāktas sarunas ar māksliniekiem tēlotājas mākslas žūrijas komisijai. I. Pālītis cenšas noskaidrot globālo dienu datumu, lai šī lielā Daugavas vanagu pulcēšanās nesakristu ar kādu citu lielāku latviešu sarīkojumu.

Ar plašiem darbības nodomiem nāca Kultūras daļas vad. A. Freimanis. Vēlēšanos sniegt koncertus tautiešiem Anglijā izteikuši pianists Valdis Treimanis un dziedātājs Māršaus no Austrālijas; paredzamais viesošanās laiks — pavasaris. Plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona atceres sarīkojumā 9. martā Londonā sniegs koncertu dziedātāja Ruta Gerke. Paredzēts izkārtot viņas koncertus arī citās vietās Anglijā.

Informācijas daļas ziņojumu sniedza A. Liepiņa. Grāmatai Laiks, telpa, ļaudis DVF darbības materiāli jau visumā sagādāti. Tiem, kas vēlas materiālus vēl papildināt vai labot, par to jāziņo DVF informācijas daļai līdz 1. februārim. Londonā notikusi padomju gleznu izstāde. Tajā bijuši arī vairāku latviešu mākslinieku darbi. Šī izstāde pārcelta arī uz citiem centriem Anglijā.

Vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe ziņoja, ka Ziemeļnovada vanadžu sanāksmē par novada pārstāvi uz vienu gadu ievēlēta L. Lindiņa. Vanadžu dienas notiks 11 un 12. maijā Birminghamā.

Aprūpes daļas vadītājs I. Pālītis lūdza akceptēt viena palīdzības saiņa nosūtīšanu uz okupēto dzimteni un piešķirt kārtējo Ziemsvētku atbalstu veco ļaužu mītnēm Almelijā, Rovfantē un Mūsmājā, kā arī tiem, kas saņem rēgulāro DVF pabalstu. Valde apstiprināja šos svētku pabalstus kopsummā par 70 mārc. Piešķīra arī gratifikācijas visiem DVF algotiem darbiniekiem.

Administrātīvās daļas vadītājs R. Pureniņš informēja par Minsteres ģimnazijas stipendiju. Uz ģimnazijas stipendiju fondu pārsūtītas 325 mārc.

Sakarā ar DV goda priekšnieka plkv. V. Januma 80 gadu dzimšanas dienu, ko atzīmēs 5. janvārī Minsterē, valde lūdza DVF valdes priekšsēdi L. Rumbu personīgi piedalīties svinībās un pasniegt DVF adresi. Darbvedis A. Lazdiņš ziņoja, ka Northumberlandes kolledža pieprasījusi filmu „My Latvia"; filma pēc nosūtīšanas izrādīta kolledžas studentiem. A. L.

Latviete meklē
mēbelētu istabu
ar virtuvi satiksmes tuvumā.
Rakstīt 5 Dingwall Ave., Toronto, M4K 1G9, augšējā stāvā vai zvanīt 466-4161 pēc pl. 5 vak.

Vairāki jaunatnes sarīkojumi

LNJAK VALDES SĒDE TORONTO

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā 15. decembra valdes sēdē no 13 valdes locekļiem priekšsēdes Baibas Rubesas vadībā piedalījās 11, protokolu rakstot Mārai Ozoliņai, kuras mājā Skarboro sēde notika. Šī bija jau trešā sēde kopš jaunās valdes ievēlēšanas. Pēc iepriekšējās sēdes protokola nolasīšanas un pieņemšanas valdes locekļi ziņoja par veiktiem priekšdarbiem turpmāko sarīkojumu organizēšanā. Plašākie no tiem — 9. un 10. martā Toronto paredzētie jaunatnes kultūras sarīkojumi, kuru vadītāja būs Valda Siksna. Mākslas izstādi pārzinās Māra Ozoliņa ar palīdzi Silviju Aizupieti, un tajā ar saviem darbiem piedalīsies jaunie mākslinieki no Kanadas un ASV.

Sestdien, 9. martā, paredzēts simfoniskās mūzikas koncerts, atskaņojot galvenokārt klasisko mūziku, kam sekos kabarejas vakars ar vieglo mūziku. Koncertu pārzinās Juris Ķeniņš, kas 10. martā vadīs arī paneļdiskusijas par latviskās mūzikas problēmām, bet pēc tam būs tautiskās mūzikas koncerts, kuram jau pieteikušies Montreālas koklētāji un dainotāji. Vēl iecerēts jauno dzejnieku cēliens. Tuvāk organizēšanas jautājumus pārrunās nākošā LNJAK valdes sēdē 13. janvārī. Vēl paredzēta Mazputniņa nedēļas nogale, kas plānota vasarā — jūnija vai jūlijā, kad jaunieši dažādos latviešu centros rīkos sarīkojumus Mazputniņa labā: saviesīgus vakarus, bazārus, loterijas u.c. Šādi sarīkojumi tam pašam mērķim iespējami arī ASV, sazinoties ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību.

Iznācis LNJAK Apkārtraksta 13. numurs, kura redaktors ir informācijas nozares vadītājs Juris Ķeniņš. Apkārtrakstu bez maksas piesūta LNJAK biedriem un biedriem veicinātājiem. LNJAK biedra karte maksā 2 dol., bet veicinātāju — 5 dol. un tās pieprasāmas V. Zariņam (476 Balliol St., Toronto, Ont., M4S 1E2). Apkārtraksta izsūtīšanu pārzina Normunds Mieriņš. Tas piesūtīts lielākam skaitam jauniešu Kanadas latviešu centros bez maksas, arī ASV, no kurienes to pieprasījuši vēl Pensilvēnijas jaunieši. LNJAK biedru un aktīvo jauniešu kartotēku ar apm. 400 adresēm paredz pārkārtot uz skaitļotāja kartītēm.

LNJAK aizvadītais darbības gads bijis ļoti rosīgs. Saņemtas vēstules no biedriem veicinātājiem, ieteicot 20 jauniešus, kas studē Gvelfā, uzņemt par biedriem LNJAK. Tāpat ienākuši vairāki pieprasījumi pēc biedru veicinātāju kartēm.

No Jaunās Gaitas saņemts lūgums veicināt žurnāla 100. jubilejas numura izplatīšanu, kuŗa iznākšanu paredzēts attiecīgi atzīmēt maijā vai jūnijā. LNJAK 20. kongresu paredz rīkot Toronto, savlaicīgi izstrādājot attiecīgo programmu. Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes vēlēšanās no

Toronto Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis pasniedz draudzes 25 gadu atceres svētkos jaunajam mācītājam I. Gaidem (pa kreisi) mājas grāmatu ar ierakstu. Pie galda no kreisās: L. Lūse, archibīskaps A. Lūsis, L. Gaide, māc. J. Lazda un Ņ. Konce. Foto: J. Liģers

LNJAK ievēlēti abi kandidāti — Klāvs Zichmanis un Jānis Kļaviņš. LNJAK valde piešķīra Latvisko zināšanu semināram Toronto 200 dol. No Eiropas latviešu jaunatnes apvienības saņemts lūgums veicināt šīs apvienības Informācijas biļetena izplatīšanu un meklēt abonentus Toronto, kā arī ieteikums LNJAK nopirkt zināmu skaitu biļetenu un izsūtīt saviem biedriem. LNJAK var vienīgi atļauties kādus 30 eksemplārus pārdot saviem biedriem par puscenu, kā arī izsludināt savā Apkārtrakstā, lai to iegādājas.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 21. kongresā Ņujorkā no LNJAK piedalījušies četri pārstāvji — Baiba Rubesa, Alberts Upeslācis, Valda Siksna un Edgars Šmits, nākot ar saviem priekšlikumiem un rezolūcijām. —ls—

Sarīkojumu Kalendārs

31. dec. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā.
31. dec. pl. 8. vak. — DV Toronto nod. Jaungada sagaidīšana.
5. janv. pl. 7 vak. — Veco latviešu strēlnieku biedrība rīko Ziemsvētku kauju atceri Latviešu nama augšējā zālē. Ieeja pret labprātīgiem zied.
6. janv. pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā, 1011 College ielā TLB Sestdienas skolas eglītes vakars.
12. janvārī pl. 6 vak. Kurzemes Ziemas svētku kauju atceres svētbrīdis pie kritušo karavīru pieminekļa Saulainē.
13. janv. pl. 4 pēcp. DV namā Skautu draugu komitejas sarīkojums — skaņu filma „Pasaules tālēs".
19. janv. Romas pagrabiņš DV namā.
19. janv. pl. 8 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle, medījumu un zivju izloze.
26. janvārī pl. 7.30 vak. DV namā Zviedrijā izdoto latviešu leģionāru piemiņas vakars.
26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi, ar M. Zīverta „Cilvēks grib dzīvot" izrādi.
1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.
1974. g. 9. febr. apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums
23. februārī pl. 7.30 vak. — Saimniecisko darbinieku apvienības 20. gada svētki Latviešu namā.
23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.
30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums.
12. — 14. jūl. 1974. g. Lielsarīkojums Sidrabenē.

SV. KATRĪNAS

31. dec. pl. 9 vak. DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas gadskārtējā Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor Hotel Sand and Surf Room (divās telpās — savienotas kopā). Sarīkojuma vieta — Queen Elizabeth auto ceļa malā pie Jordan Harbour.

NODIBINĀTS VIĻA JANUMA FONDS

DV ASV 15. decembŗa sēdē priekšsēdis J. Utināns ziņoja par savu viesošanos rietumu krastā Losandželosā un Sanfrancisko, piedaloties Dienvidkalifornijas DV 10 gadu darbības atceres sarīkojumā un 18. novembŗa Sanfrancisko valsts svētku aktā, abās vietās ar svētku runām. Viņš iepazinies ar vadītājiem sabiedriskajiem darbiniekiem un piedalījies abu apvienību svinīgajās valdes sēdēs. Pēc J. Utināna atzinuma, DV un citas latviešu organizācijas veic nozīmīgu sabiedrisku darbu sabiedrības labā.

Sakarā ar DV goda priekšnieka plkv. Viļa Januma 80 gadu atceri 1974. gada 7. janvārī, DV CV ierosinājusi nodibināt viņa vārdā nosauktu fondu. Fonda statūtus izstrādājis bij. DV priekšnieks V. Hazners. Lai veicinātu jauniešos tautisko apziņu, statūti paredz ik gadus piešķirt 1000 dol. balvu kādam latviski orientētam un latviešu sabiedriskā darbā aktīvam jaunietim/jaunietei. Balvas līdzekļus dotu visu zemju DV. DV CV izdarītajai aptaujai pozitīvi atbildējušas visas zemes, līdz ar ko fonda statūti uzlūkojami par pieņemtiem. Saskaņā ar statūtu noteikumiem, pirmo balvu 1000 dol. saņems Minsteres latviešu ģimnazija 5. janvārī Minsterē, kad arī notiks plkv. V. Januma (adrese: 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 17, Germany) godināšana 80 mūža gadu mijā.

J. Utināns nolasīja CV pieņemtos DV jaunatnes kopu darbības noteikumus, aicinot apvienības izraudzīt kopu vadītājus no aktīvo jauniešu vidus, lai darbība veidotos un augtu pēc pašu jauniešu iniciātīvas.

DV ASV 24. delegātu sapulci valde nolika 20. un 21. aprīlī Indianapolē vietējās apvienības izkārtojumā (sapulce paredzēta Indianapoles latviešu sabiedriskā centra namā). Tai pašā laikā notiks arī 20. vanadžu pārstāvju salidojums.

Redaktors V. Hazners savā rakstā ziņo, ka grāmatas Laiks, telpa, laudis 1. un 2. grāmatas manuskripti gatavi un parādīsies tirgū nāk. gada pirmā pusē. Redaktors aicina pasteigties ar materiālu piesūtīšanu trešai grāmatai.

Pārrunājot par līdzekļu sagādi Gaŗezera un vidusskolas nepieciešamo celtņu pabeigšanai, valde atzina, ka šim jautājumam vajadzīgs pozitīvs atrisinājums, lai latviešu centrs varētu sekmīgi turpināt savus uzdevumus. Tā kā DV pieder lielākais skaits Gaŗezera dalības zīmju, DV ASV valde nolēma atbalstīt dalības zīmju paaugstināšanu, lai rastu līdzekļus Gaŗezera darbībai.

Kinooperātors V. Lapenieks ierosinājis zemes vadei padomāt par attiecīgas filmas uzņemšanu sakarā ar DV organizācijas 30 darbības gadiem. Principā valde ierosinājumu atbalsta, bet grib redzēt filmas satura projektu un izmaksu.

Par sekmīgu darbību DV organizācijā zemes valde piešķīra DV ASV Goda rakstus Mainotas kopā H. Kuplim un A. Kalniņam; Milvoku apv. — E. Putniņam, A. Kalnājam, M. Rudzonei un A. Eniņai; Bostonas apv. — St. Duļevskim.

Vanadžu priekšniece A. Tīdemane nupat apmeklējusi Ziemeļ- un Dienvidkalifornijas apvienības un piedalījusies abu apvienību vanadžu kopu sanāksmēs. A. Tīdemane konstatējusi, ka vanadžu darbs norit sekmīgi un saskaņīgi.

Kultūras nozares vad. V. Aparjods ziņoja, ka līdz šim vēl nav īstenojies DV delegātu sapulces lēmums par latviešu valodas mācīšanu jaukto laulību bērniem latviešu skolās. Arī ALAs valde atbalsta šo viedokli, bet vēl līdz šim nekas nav darīts attiecīgu klašu iekārtošanai, nedz arī piemērotu skolotāju sagatavošanai latviešu valodas nepratēju bērnu sagatavošanai. Pārskati rāda, ka stāvoklis ar katru gadu strauji pasliktinās un pēc dažiem gadiem latviešu skolās pirmās klasēs skolnieku vairs nebūs, ja nespēsim noorganizēt latviešu valodas mācīšanu jaukto laulību bērniem.

Radies ierosinājums palīdzēt noorganizēt lekciju turneju no Latvijas izbēgušajam Pēterim Reinim. Valde principā to pieņem, tikai iepriekš nokārtojami priekšdarbi un jāsazinās ar attiecīgiem latviešu centriem.

Finanču nozares vad. P. Rudzītis ziņoja, ka 14. jūnija ziedojumu akcija devusi 9.141,54 dol. Pirmā vietā Ņujorkas apvienība ar 2.585 dol., seko Čikaga ar savāktiem 1.335 dol. un Bostona ar 1.089,30 dol.

Valde nepievienojas Minsteres ģimnazijas ierosinājumam organizāciju piešķirtās stipendijas sadalīt pēc saviem ieskatiem.

Ierosināts Rietumu krasta vidusskolu rīkot Sietlā. J. Utinānam viesojoties Kalifornijā, latviešu pārstāvji izteikuši vēlēšanos, lai skola atrastos rietumu krasta vidienē, jo tādā kārtā būtu ērtāk sasniedzama visiem jauniešiem.

Valde piešķīra materiālu atbalstu diviem grūti slimiem, aktīviem DV organizācijas biedriem, kuŗu veselība iedragāta karā.

Palīdzības saiņus atļāva nosūtīt 14 veciem, slimiem un trūcīgiem tautiešiem, kuŗu vienīgā palīdzība ir cīņu biedru sūtījumi. ep.

JG

Jaunā Gaita

Jaunās Gaitas 100. numura vāka meta sacensība

Godalga labākajam metam 100 dolari

Ar Ivara Hirša un Latviešu Fonda materiālu atbalstu JAUNĀS GAITAS redakcija izsludina sacensību 100. numura vāka metam.

Sacensībā var piedalīties visi latviešu mākslinieki, neatkarīgi no dzīves vietas. Lai varētu nosūtīt sacensības noteikumus, lūdzam rakstīt žūrijas komisijas priekšsēdim

Ilmāram Rumpēterim
9 Hillside Ave., Glen Ridge, N. J. 07028 U.S.A.
Meti iesūtāmi līdz 1974. g. 1. martam (pasta datums).

Jaunās Gaitas redakcija

RELIĢISKĀ DZĪVE

Atmiņas par prāvestu Bertramu Fedderu

(Nobeigums)

Bertramu Fedderu ordinē 1919. gada 20. jūlijā mācītāja amatā. Tā paša gada rudenī viņš pāriet par mācītāju uz Lēdurgas draudzi, bet ne viens; tieši Bermonta cīņu laikā viņu mācītājs, vēlākais prāvests Rozenieks, salaulā ar Emīliju Tīlmani, viņa labo mājas garu, ar kuŗu viņam bija lemts Toronto vēl svētīt zelta kāzas. Skaists bijis šis Lēdurgā pavadītais laiks. Tur Dievs viņiem dāvā 2 dēlus, kas ir tagad Latvijā, un meitu — tagadējo Šteinmaņa kundzi, kuŗas ģimenē viņš dzīvoja savus pēdējos mūža gadus. Tomēr — kā viņš pats izteicies — viņu vairāk saista skolotāja nekā mācītāja darbs. Pēc 12 Lēdurgā nokalpotiem gadiem Bertrams Fedders pārceļas uz Rīgu. Viņš ir skolotājs Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā, vēlāk Baznīcas ģimnazijas direktors.

1944. gads liek arī viņam atstāt dzimteni. Satiekos ar viņu tikai pēc Vācijas kapitulācijas 1948. gadā, kad nodibinājās nometnes un pamazām veidojās arī baznīcas dzīve. Fedders ar laulāto draugu un meitu dzīvo Volterdingenā, Britu zonā, jo bieži mēs esam kopā mācītāju konferencēs. Kad mūsu bēgļi sāk emigrēt, Fedders dodas uz Angliju, kur apkalpo latviešu draudzi Nottinghamā. Archibīskaps Grīnbergs viņu aicina strādāt arī Baznīcas virsvaldē un veikt lielu darbu — kopā ar profesoru Blesi rediģēt jauno bībeles tulkojumu. Sasniedzis pensijas vecumu, prāvests Fedders sāk domāt par pelnīto atpūtu pēc tik daudziem darbā pavadītiem gadiem. Kur to pavadīt? Izšķiršanās ir viegla. Viņa vienīgā meitā — Šteinmaņa kundze — no Anglijas bija izceļojusi uz Kanadu. Tikai viņas un visas šīs ģimenes paspārnē viņš grib pavadīt savu mūža vakaru. Mēs sastopamies Toronto. Tomēr pilnīgi bez darba prāvests palikt negrib. Pievienojies Sv. Andreja draudzei, viņš jo bieži izlīdz mācītājam Ā. Čopam dievkalpojumos un svētdienas skolā vada vecāko grupu. Arī hamiltonieši viņu dzird ne reizi vien, starp citu arī 1968. gada 18. novembrī svinīgajā valsts 50 gadu jubilejas dievkalpojumā, kad iesvētījām Kritušo un zudušo atcerei un dzimtenei Latvijai veltīto piemiņas plāksni.

Prāvests B. Fedders bija labs teologs ar asu domu, ko sevišķi varēja izjust viņa referātu diskusijās un arī sprediķos. Viņš sevišķi cienīja savu praktiskās teoloģijas profesoru Traugotu Hānu Tērbatā, un — tā viņš man reiz teica — nekad neesot varējis atbrīvoties no šī profesora mācītā sprediķošanas veida. Fedders savos sprediķos vairāk turējās pie noteiktā bībeles teksta un daudz mazāk mīlēja tā saukstos tematiskos sprediķus. Tādēļ arī visi viņa sprediķi, arī bībeles stundas, bija rūpīgi izstrādāti un izvirzīti. Bija svētība mums visiem viņā klausīties. Fedders savā brīvajā laikā arī lasīja daudz, kādēļ arī mūsu konferencēs arvien deva ko jaunu. — Tagad viņa mūsu vidū vairs nav. Klusu viņš aizgājis ir lielo mūžības ceļu. Ne tikai piederīgajiem, bet mums viņa pietrūks. Paliek tomēr ne tikai atmiņas, bet arī viņa lielais mūža darbs. Mēs varam viņam tikai pateikties, — bet personīgi gribu paldies teikt viņam visvairāk par to, kas viņš reiz bija manam tēvam baigajā 1917.—1918. gada laikā — līdzi cīnītājs un draugs. Kas uzticīgs bijis līdz nāvei, tam Pestītājs ir solījis mūžīgās dzīvības vainagu. Uzticīgs Dievam kā kristietis, uzticīgs mīlestībā savējiem — jā, tāds bija arī prāvests Bertrams Fedders. Lai mūžīgās dzīvības vainags arī rotā viņu!

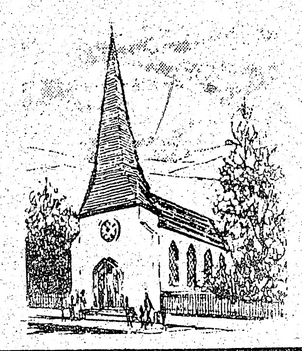

Bertrams Fedders

dzim. 1893. gada 28. maijā,
miris 1973. gada 5. decembrī

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Alfrēds Martinovskis

dzimis 1901. gada 27. februārī,
miris 1973. gada 10. decembrī, Gvelfā, Ontario.

Sv. Andreja ev.lut. latviešu draudzes Palīdzības fonds

Jaunpiedzimšana

Jāņa ev. 3:1-3 lasām: Bet tur bija kāds cilvēks no farizejiem, vārdā Nikodems, jūdu valdības vīrs. Tas nāca pie Jēzus naktī un sacīja viņam: „Rabi, mēs zinām, ka Tu esi mācītājs, no Dieva nācis, jo neviens nevar tādas zīmes darīt, kā Tu dari, ja Dievs nav ar to."

Jēzus atbildēja: „Patiesi, patiesi es tev saku, ja cilvēks nepiedzimst no augšienes, neredzēt tam Dieva valstības."

Kristus laikā farizeju sekte bija valdošā un stiprākā starp saduciešiem un eseniešiem. Nikodems bija viens no galvenajiem vīriem kā jūdu valdībā, tā ticībā. Kā toreiz, tā arī vēl šodien dažkārt nepazīstam Kristu kā savu personīgo Kungu un Glābēju. Viņiem skan Kristus vārdi: „Patiesi, patiesi es tev saku, ja cilvēks nepiedzimst no augšienes, neredzēt tam Dieva valstības."

Dievs mums ir atstājis izvēles brīvību, proti, vienreiz piedzimt un divreiz mirt, vai divreiz piedzimt un vienreiz mirt.

Mūsu pirmā piedzimšana ir fiziska, miesīga, neatkarīga no pašu izvēles. Mūsu pirmā nāve ir fiziska, miesīga — gars un miesa atšķirti. (Salam, māc. 12:7) Pirmā nāve ir grēka nopelns. (1. Mozus gr. 2:17); (Rom. 6:23). Par otro nāvi runā Jāņa parādīšanās grāmatas 20. nodaļas 6. un 14. pants, un 15. pants mums saka: „Un ja kas netapa atrasts tai dzīvības grāmatā rakstīts, tas tapa iemests uguns jūrā."

Svēto rakstu gaismā mēs visi esam grēkojuši. Gluži, kā stāv rakstīts, nav neviena taisnā. „Jo visi ir grēkojuši un tiem trūkst teikšanas Dieva priekšā." (Rom. 3:10, 23). „Ja jūs neatgriezīsities no grēkiem, tad jūs . . . iesit bojā." ((Lūk. ev. 13:3).

„Kas man jādara, lai tiktu pestīts?" jautāja cietuma sargs Paulam. — „Tici uz to Kungu Jēzu Kristu, tad tu un viss tavs nams mūžīgi dzīvos." (Ap. d. gr. 16:31).

Lai mūžīgi dzīvotu, vispirms mums ir garīgi jāpiedzimst.

Mūsu otrreizējā piedzimšana ir garīga, atkarīga no mūsu pašu izvēles, no mūsu grēku nožēlošanas, no mūsu salīdzināšanās ar Dievu. No mūsu pieņemšanas Jēzu Kristu kā savu personīgo Kungu un Glābēju, ne tikai ar prātu, bet ar visu sirdi un dvēseli.

„Kas no miesas dzimis, ir miesa, un kas no Gara dzimis, ir gars." (Jāņa ev. 3:6)

„Bet cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem, tiem, kas tic Viņa vārdam." (Jāņa ev. 1:12).

Dārgais draugs, vai vari saukt sevi par Dieva bērnu? Ja, neesi drošs, tad nokārto savas attiecības ar Dievu, apkop savu namu. „Kas tic Dēlam, tam ir mūžīgā dzīvība. Bet kas Dēlam neklausa, tas dzīvības neredzēs, bet Dieva dusmība paliek uz viņa." (Jāņa ev. 3:36).

Redzi, es stāvu durvju priekšā un klaudzinu. Ja, kas dzird manu balsi un durvis atdara, es ieiešu pie viņa un turēšu ar viņu mielastu, un viņš ar mani. (Jāņa atklāsmes gr. 3:20).

Ja Viņa balsi dzirdi, nenocietini savu sirdi, nevilcinies Viņam savas sirds durvis atdarīt. „Šodien, kad jūs Viņa balsi dzirdat, tad nenocietinājiet savas sirdis . . ." (Dāvida dziesma 95:8).

Nāc tuvāk Kristum, tad Kristus nāks tuvāk tev.

Ernests Kuplais

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

30. decembrī — Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu (svētdienā) pl. 11

6. janv. pl. 11 Jaunā gada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

13. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

20. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

27. janv. pl. 11 dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janv. pl. 10 rītā dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

31. decembrī pl. 6 vak. Vecā gada dievkalpojums ar dievgaldu.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

31. decembrī, Vecgada vakarā, plkst. 7.00 vak. dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī, Jaungada dienā, plkst. 11.00 pr. p. dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale.
Ont., tālrunis 749-0832

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

Austra Grāvele

ZIEMAS SVĒTKOS

Sniega pārslām apbirusi,
Stāvu priekā apreibusi.
Sirdī iemirdzas kāds stars
Vēstījot, ka svētvakars . . .
. . . Tikai pamostoties brīnos
Orchidejas zied! — — —
Pārslu valgums man vēl plakstos
Un es krāšņā ziedā skatos.

Mūsu lielākais ienaidnieks

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Gadu mijā viens otram vēlam laimi, dāudz naudas un labu veselību jaunajā gadā. Tā kā laime un nauda laikā, kurā mēs dzīvojam, ir ļoti nestabili elementi, tad atļaujos saviem cienītajiem lasītājiem Jaunā gadā novēlēt visdārgāko personisko īpašumu — labu veselību.

Gadu mijā ir pieņemts arī noslēgt bilanci par aizvadītām 365 šīs pasaules dienām. Šīs bilances sastādīšanu atstāsim katra lasītāja paša ziņā. Nebūs liela nelaime, ja kāds šādu individuālu bilanci viena vai otra iemesla dēļ nesastāda.

Arī starptautisko politisko notikumu laukā nav par ļaunu ieskatīties aizvadītā gada notikumu bilancē. Mums, latviešiem, starptautiskās politikas forumā skatoties vai, konkrētā gadījumā, iemetot acis aizvadītā gada bilancē, vienmēr prātā jāpatur kāds vissvarīgākais faktors — mūsu tautas liktenis un suverēnās valsts atjaunošanas izredzes.

Un te gadu mijā varam konstatēt, ka mūsu tauta ir pārcietusi vēl vienu nežēlīgas varas uzspiestu okupācijas gadu. Līdz ar to latviešu tautas atbrīvošana un suverēnas valsts atjaunošana ir pietuvinājusies par vienu gadu. Par šādu konstatējumu viens otrs var pasmaidīt, bet tādā gadījumā lai atļauts pasmaidīt par tiem vientiesīšiem, kuŗi iedomājas, ka padomju vara vēl pastāvēs ilgus gadus. Niecīga komūnistu saujiņa — partijas biedru skaits nepārsniedz 6% no sarkanās imperijas iedzīvotāju skaita — ar terroru un kailas varas palīdzību uzmetusies par kaklu kungiem miljoniem, kas šo varu ienīst un savās sirdīs nes cerību uz drīzu atbrīvošanu. Tas ir tikai laika jautājums, kad komūnisms, kas dzimis asiņu jūrā, šādā pašā jūrā arī noslīks.

Latviešu tauta pārcietusi tai uzliktos pārbaudījuma gadus pagātnē, un nav šaubu, ka tos pārcietīs arī tagad.

Gadu mijā varam sev jautāt, ko mēs katrs atsevišķi esam darījuši, lai paātrinātu sasniegt mūsu politisko mērķi, t.i. lai latviešu tautas un valsts liktenis tiktu atrisināts. Šajā ziņā mums pretī stāv visbīstamākais ienaidnieks — mūsu pašu vienaldzība. Ir laiks to saukt īstā vārdā, jo, diemžēl, liela tautas daļa, izkļuvusi brīvībā, gadu tecējumā no politiskiem bēgļiem pārvērtusies par apatisku, pārtikušu emigrantu kontigentu.

Cik pravietiski šodien skan pulkveža Kārļa Lobes 1944. gada vecgada vakarā teiktie vārdi: „Kaut mums svešumā grūti klātos, tad paliksim latvieši un līdz dzīvosim mātes Latvijas liktenim!"

Konstatējot bīstamo vienaldzību, atcerēsimies, ka ne visiem šūpulī ielikta cīnītāja vai tautas brīvības tribūna dāvana.

Pavisam nepieminēta priekšsvētku nedēļā pagāja kāda nozīmīga jubileja latviešu tautas vēsturē. Aizvadītā gada 20. decembrī pagāja 55 gadi, kopš nodibinājās Atsevišķā studentu rota. 1918. gada novembŗa beigās vecākā Rīgas latviešu studentu korporācija Selonija sasauca ģenerālsapulci, kuŗā visi šīs sabiedrības locekļi pieteica sevi pagaidu valdības rīcībā. Te jāpiezīmē, ka lēmumu pieņēma visi sapulces dalībnieki, Divas nedēļas vēlāk šādu pašu rezolūciju pieņēma otra Rīgas latviešu korporācija Talavija. Selonijas un Talavijas paraugam sekoja arī daudzi citu latviešu korporāciju locekļi, kas šajā laikā atradās Rīgā. Par Atsevišķās studentu rotas komandieri ar visām balsīm ievēlēja Selonijas krustdēlu kpt. Nikolaju Grundmani. Tikai nedaudziem ir zināms, ka vienības komandieris bija tikai 23 gadus vecs un savu militāro izglītību bija ieguvis svešā zemē un svešā valodā. Atzīstot šīs rotas militāro nozīmi, jāatzīst, ka ne mazāk nozīmīga, varbūt pat nozīmīgākā, bija šīs vienības rašanās morālā atbalss tautā.

Godbijībā pieminot latviešu dēlus, kas devās kaujas laukā, kad tēvija tos sauca nāves karā, nešaubīgi ticēsim, ka latvju tauta jau tagad auklē dēlus un meitas, kam ideālismā neviens upuris nebūs par lielu, lai īstenotu latviešu tautas un valsts iecelšanu saulītē. Tās lai būtu mūsu domas veco gadu aizvadot un jaunā gada slieksni pārkāpjot.

Tagad pievērsīsim skatu starptautisko notikumu skatuvei. Lielais Kremļa manevrs piemānīt rietumus, lai panāktu juridisku akceptu okupēto brīvo valstu iekļaušanai sarkanajā imperijā, neizdevās. Tā dēvētā Eiropas miera un drošības konference vēl ilgi sēdēs un runās, un var pieņemt, ka tā bez liela trokšņa agri vai vēlu izbeigs darbību.

Aizvadītajā gadā, politiskām bazūnēm Vašingtonā un Maskavā skanot, pilnos ziedos vajadzēja uzplaukt amerikāņu un krievu sadarbībai. Šī sadarbība jau sen uzskrējusi sēklī. Tāpat šodien var tikai pasmieties par ieilgušām neauglīgām krievu un amerikāņu atbruņošanās sarunām. Ja prezidentam Niksonam 1974. g. militārā budžetā ir jāparedz 89 bilj. dolari — tas ir lielākais militārais budžets ASV vēsturē — tad acīm redzot Vašingtona ir nākusi pie prāta, ka nevis sadarbība, bet militāri spēcīgas ASV ir vienīgā miera garantija pasaulē.

Laikā, kad Kisingers ar Maskavas sūtni Vašingtonā Dobrīņinu saskandina šampanieša glāzes, Kremlis uz Austrumeiropu ir nosūtījis pāri par 8000 jaunākā parauga tankus „sadarbības ietvaros". Šajā pašā telpā ieradušās trīs padomju aviācijas divīzijas. Lai aina par Maskavas nolūkiem būtu vēl skaidrāka, tad Melnā jūrā izmēģinājuma braucienus sācis sarkanās flotes pirmais lidmašīnu bazes kuģis Kijeva. Drīzumā krieviem būs gatavs šī flotes milzeņa otrs brālis, un Vašingtonā runā, ka līdz 1975. gadam Pad. savienībai būs vairāk lidmašīnu bazes kuģu nekā ASV. Jāpiezīmē, ka lidmašīnu bazes kuģi nekalpo piekrastes aizsardzībai. Tiem ir sava stratēģiska nozīme, proti, likt svaru kausos savas valsts militāro potenciāli tūkstošiem jūdžu tālu svešu zemju piekrastēs. Te vēl jānorāda, ka pieminēto padomju lidmašīnu bazes kuģu lidmašīnas ir visjaunākā parauga — tās, kas spēj vertikāli pacelties gaisā un vēlāk tāpat vertikāli nosēsties.

Pieminot oktobŗa Jom Kipura kaŗu Vidējos austrumos, jākonstatē, ka šajā arabu un žīdu militārā konfliktā pierādījās, ka arabiem piegādātie padomju prettanku un pretaviācijas ieroči ir pārāki par tiem, ko Izraēlai bija piegādājušas citas valstis. Cik īstenībā nopietns bija stāvoklis, norāda patiesība, ka oktobŗa kaŗa laikā Vidusjūrā katram lielākam amerikāņu Sestās flotes kaŗakuģim nepārtraukti sekoja trīs padomju zemūdenes. Iespējams, ka prezidentam Niksonam 1973. gads paliks atmiņā kā viens no visnelāgākiem viņa politiskā karjērā, bet 1973. gadā varbūt tas bija Niksons, kas, izsludinot trauksmi amerikāņu bruņotiem spēkiem, paglāba Vidējos austrumus no Kremļa invāzijas un novērsa atomkaŗu. No otras puses, laika tecējumā var izrādīties, ka Niksona politiskās karjēras tumšākais punkts nav Votergeite, bet gan izdaudzinātie sadarbības braucieni uz Maskavu un Pekingu. Nav šaubu par Niksona labajiem nodomiem, bet nav šaubu arī par to, kā šos nodomus savā labā izmantoja Kremlis un Pekinga.

Vidējos austrumos arabi un žīdi sākuši runāt par mieru. Tā nav pejama parādība, tomēr nav jāaizmirst, ka Maskava labi atceras kāda ievērojama britu stratēģa konstatējumu: „Kas kontrolē Indijas okeanu, tas kontrolē visu Āzijas kontinentu." Saprotamu iemeslu dēļ Maskava vēlas panākt ātru Suecas kanāļa atjaunošanu kuģniecībai, lai padomju flotes vienības varētu pēc vajadzības pārsviest no Vidusjūras uz Indijas okeanu. Diplomāti jau tagad runā „par nabaga Indijas neoficiālu iekļaušanu Kremļa imperijas robežās." Kā zināms, pagājušā gadā Brežņevs parakstīja savstarpējas palīdzības līgumus ar Indiju.

Un kā ir Eiropā? Krieviem par prieku NATO nekad nav bijis sadiegts ar tik baltiem un neizturīgiem diegiem kā tagad. Vispirms Kisingers Briselē centās lietu saglābt, bet, šķiet, bez panākumiem. Te jāievēro Kisingera attieksmes ar vairākiem vadītājiem Eiropas valstsvīriem. Viņam ir nedraudzīgas attieksmes ar Bonnas kancleru Brantu. Nelaimīgā kārtā Kisingeram maz uzticības dāvā Francijas prezidents Pompidū, un arī Britu premjērs Hīts katru Kisingera priekšlikumu uzlūko ar aizdomām. Ir jānotiek patiesi lielai mājas tīrīšanai, lai NATO pastāvēšanai ielietu jaunas asinis. Tajā pašā laikā Hīta iekšpolitiskās grūtības un Pompidu vājais veselības stāvoklis dara neiespējamu varbūtību, ka viens no šiem valstsvīriem varētu uzņemties Apvienotās Eiropas vadītāju lomu.

Pavirši skatoties liekas, ka vislabākās pozicijas starptautiskā skatuvē pašreiz ieņēmis Kremlis, bet tā nav. Arī Kremlim ir savas problēmas, kuŗas visiem zināmas, un tām jāpievieno vēl personiskās disonances politbirojā. Runā par Brežņeva nesaskaņām ar Kosīginu. Reakcionārās vecās klases komūnistu pārstāvis ir Suslovs. Viņš kritizē kā Brežņevu, tā arī Kosīginu par padomju varas neuzkundzēšanos Vidējos austrumos. Vēsture māca, ka tieši Kremlī jo augstāk uzkāpj, jo lielākas izredzes iekrist vēstures aizmirstībā.

Debesu dienvidaustrumu malā pašreiz skaidrā naktī acs var saskatīt spožu komētu, kas nosaukta čechu astronoma Kochuteka vārdā. Pēc astrologu ticējumiem komētas rādot lielas pārmaiņas to vīru karjērās, kuŗu rokās atrodoties vara. Amerikāņu astrologs Franklins Kingels visiem par lielu pārsteigumu apgalvo, ka Kochuteka komētas iespaidā paredzama Niksona atteikšanās no amata. Viņš apgalvo, ka šīs komētas iespaidā Pad. savienībā valdības grožus savās rokās pārņemšot militārā vara. Tie ir zīlējumi, bet dažreiz arī astrologu zīlējumi piepildās.

Aleksandrs Ķegumnieks

Mūsu valdes loceklis

Andrejs Segliņš

dzimis 1906. g. 16. oktobrī Talsos,
miris 1973. g. 17. decembrī Sadberijā.

Ak, retākas rindas . . .

Viņu piemiņā paturēs

Sadberijas DV saime

Ar 29. decembri vairs nav jāmaksā Skyway Tolls

Burlingtonas un Sv. Katrīnu Gaisa ceļu (Skyway) lietošana ar 29. decembri būs brīva.

Ja jums ir iegādāti nodevu maksājumu tokeni vai biļetes, tad tie līdz šā gada 31. janvārim ir jāapmaina pret naudu.

Šo apmaiņu mēs nevaram izdarīt Gaisa ceļu nodevu iekasēšanas vietās (Toll Booths). Lai dabūtu atmaksu, jums tokeni un biļetes ir jāsūta uz sekojošām adresēm: Bridge Tolls, P.O. Box 163, Burlington, Ont., vai Bridge Tolls, P.O. Box 135, St. Catharines, Ont.

Ja jūsu tokenu vai biļešu vērtība nepārsniedz 5 dol., atmaksu varat saņemt katrā atsevišķā Gaisa celu pārvaldes ēkā no pl. 8.30 rītā līdz pl. 5 pēcp. no pirmdienas līdz piektdienai.

Atcerieties, 31 JANVĀRIS IR PĒDĒJĀ DIENA ATMAKSAS SAŅEMŠANAI!

Ontario

Ministry of
Transportation and
Communications

(11. turpinājums)

„Tāpat arī es. Tev taisnība. Kur tie ātrie tikuši? Smiltenes skolas, kā ģimnazija, tā lauksaimniecības mācības iestāde, meklē skolēnus kā ar uguni. Saņēmu uzaicinājumu arī no Apes lauksaimniecības skolas. Arī Gaujienas ģimnazija esot piesūtījusi mūsu pagasta valdei paziņojumu, ka vajagot skolēnu. Brīnums, kur gan tagad visi skolēni palikuši? Man gribētos iet Priekuļu lauksaimniecības vidusskolā. Skaties, tur iet Vederu Laiviņu Augusts. Esot laba skola. Labāka par Smilteni tik un tā. Ar to vēlāk varot iestāties arī augstskolā. Nu redzēs." Un mēs šķiramies.

„Jā, laika diezgan," un izliekos, ka neko nezinu. Nedēļu vēlāk no vecā Dzenīša uzzinu, ka Kārlis jau veselu mēnesi kā reģistrējies pie Ziediņa. Arī Gaides Lazdiņu Jānis esot jau tur reģistrējies.

„Ak tu melis Kārlis," nosaku un eju. Bet vai es pats esmu labāks?

Piektdienā pirms pirmā oktobŗa braucam uz Smilteni. Oficiāli skola sākas tikai pirmdienā, bet tā kā Smiltenē katru piektdienu ir tirgus diena, tad mātei izdevīgāk braukt.

Uzsienam uz ratiem gultu ar maisu, kuŗā sabāzti salmi. Tad vēl salieku paunā gultas drēbes. Man mugurā ir skolas drēbes, bet praktiskiem darbiem ir līdz vecākas drēbes. Tāpat divi ķiteļi laboratorijai un pienotavas darbiem.

Kad piebraucam pie pirts, tur jau pāris vezumu ar gultām priekšā. Ieraugu, ka Gaides Lazdiņš atvedis savu dēlu Jāni un Aizpuru Dzenītis dēlu Kārli. Esmu priecīgs, ka skolā būs jau daži paziņas.

Vēlāk piebrauc arī Piekārņu Akmentiņš. Zināju, ka Akmentiņu Kārlis iet Smiltenes skolā. Kas un kā, neviens tomēr tuvāk nezināja.

Kad gultas sanestas pirts augšā, māte saka:

„Te jau skola būs pilna ar grundzāliešiem vien."

„Tā nu gluži nav. Te jau ir arī viens cirgalietis," atbild vecais Akmentiņš.

Kad gultu lietas nokārtotas, braucu mātei līdz uz tirgu.

Pie cepurnieka, žīda Zacharova, pasūtinām skolas cepuri. Tās ir zaļa tūka cepurītes ar vārpu pie labajiem sāniem. Līdz šim cepurei bija dzeltena strīpa gar malu. Tagad notikuši grozījumi. Ar nākošo gadu pamazām likvidēšot divgadīgās ģimnazijas kursu. Skolu pārveidošot par viengadīgo arodskolas kursu piensaimniekiem un lopkopjiem. Lauksaimniecības un sieriecības nodaļa būšot divgadīgs kurss.

Zacharovs noņem man galvas mēru. Mērījot viņš iesaucas:

„Tev gan nāvīgs spainis uz pleciem. Tanī podā vajaga būt daudz smadzeņu." Tad žīds paskaidro, ka cepuri viņš pagatavošot, kad saņemšot no skolas jaunos rīkojumus. Viņš īsti nezinot, kādas krāsas lente būšot paredzēta ap malu. Samaksāju četri lati un saņemu uz avīzes malas izrakstītu kvīti.

„Vai tad jauns veids kvīšu rakstīšanā?" iejautājas māte.

„Nebaidaities. Brāļi Zacharovi un Bencki ir godīgi cilvēki," paskaidro cepurnieks.

Vēlāk noskaidrojas, ka paunu žīdi Bencki un Zacharovi ir pusbrāļi.

Kad ar cepuri lieta nokārtota, nopērku baltu pletkreklu un trīs cietas, stērķelētas apkaklītes. Toreiz svētku dienās un ballēs visi nēsāja baltas, cietas apkaklītes. Pie žīda Tankalovica nopērku jaunu uzvalku. Tagad tas ir zils, angļu bostona drēbes. Pirkšana iet ilgi. Tankalovics sāk prasīt astoņdesmit latu. Tad iet uz leju. Beigās nopērkam uzvalku par četrdesmit latiem. Diņģēšanās pie žīda nav viegla lieta. Mēs ar māti vairākas reizes jau ejam laukā. Tankalovics skrien uz ielas pakaļ un sauc atpakaļ. Ienākot žīdiņš vaimanā, ka mēs taisoties viņu izputināt. Visi gribot, lai Tankalovics atdodot angļu drēbes uzvalku pilnīgi par brīvu. Kad darījums beidzies, žīds ir pilnīgi nosvīdis.

„Redzi, nav viegli naudu pelnīt. Tāda suņa dzīve kā Tankalovicam nav nevienam cilvēkam pasaulē," vaimanā žīds, iesaiņodams uzvalku papīrā. Biedrības aptiekā nopērkam ziepes un bārdas dzenamo nazi. Man gan bārda vēl lāgā neaug, bet daži rugāji jau ir uz zoda un virslūpas. Tie jānodzen.

Beigās ejam pie Māziņa paēst pusdienas. Maiznieks un ēdienu veikala turētājs Māzins ir ar māti skolasbiedri. Viņš mātei visu dod lētāk nekā citiem. Katrreiz, kad māte maksā rēķinu. Māzins nosaka:

„Skolas biedri paliek skolas biedri."

Šodien ēdam atkal parasto ēdienu, karbonādi ar skābiem kāpostiem. Tad vēl apēdam veselu kaudzi dažādu kūku. Ak, kā tas viss garšo. Sevišķi, kad neesam ēduši, kamēr divos no rīta.

Tad beidzot māte iedod man simt divdesmit latu kopgaldam un desmit latu tēriņa naudas. Naudu ielieku ādas kabatas portfelī, ko nopirku Aumeisteru kapu svētku tirdziņā. Pa vasaru jau biju sakrājis pats divdesmit latu. Nu esmu turīgs. Man veseli trīsdesmit lati kabatā.

„Nu tad dzīvo un mācies! Braukšu ar mierīgu sirdi uz māju. Dēlu atstāju Smiltenē, un maks tukšs. Ja arī kā vecos laikos uz ceļa uzbruktu laupītāji, tiem nebūtu ko ņemt. Gan tev Smiltenē iepatiksies. Smuka vieta. Man te daudz jauku atmiņu no skolas laikiem," un viņai pār vaigu nobirst asara. Toreiz vēl nesapratu, ko vecākam cilvēkam nozīmē jaunības atmiņas.

Kad ierodos atpakaļ pirts augšā, Dzenīšu Kārlis, Akmentiņu Kārlis un Lazdiņa Jānis ir jau priekšā. Visi esam veci skolas biedri un draugi, bet šodien kaut kā jūtamies pasveši. Te nav vairs Grundzāles 6 klasīgā pamatskola.

Ar vakara vilcienu ierodas Pēteris Ortmanis no Baltezera pie Rīgas. Nevaram lāgā apjēgt, kāpēc viņš tik tālu brauc uz skolu. Vakarā iepazīstamies ar citiem pirts augšas iemītniekiem, kas šeit jau priekšā. Tie ir lopkopības nodaļas vīri Jānis Cālis, Staņislavs Miķelsons, Arvīds Ķimelis un Jānis Rūsis.

Lopkopji, tikko pārnākuši no darbiem kūtīs, tūliņ ķeras pie šacha spēles. Mēs arī protam spēlēt šachu. Kad ieraugām lopkopju spēli, tā ir citāda. Viņi spēlē labāk nekā mēs Alkšņupos un Grundzāles pamatskolā.

Nākošā rītā ierodas pārējie pirts augšas iemītnieki: Jānis Kālīts un Vilis Dāniels no Smiltenes pagasta, Kārlis Palmbachs no Launkalnes pagasta, Pēteris Ņurcis no Mēru pagasta un kā pēdējais Jūlijs Celmiņš un Jānis Celmiņš no Vijciema. Viņi savā starpā nav rada. Jūlijs Celmiņš Valmierā nobeidzis vienu klasi ģimnazijā, bet tagad nolēmis mācīties lauksaimniecības zinības.

Otrā lauksaimniecības klasē ir Jūlijs Migla un Jānis Osis no Smiltenes, Kārlis Sīmanis no Bilskas, kapteinis Kārlis Blūmentāls no Bilskas un Elmārs Zieds no Vijciema. Blūmentālam svārku atlokā ir arī Lāčplēša ordeņa zīme. Viņš ir pensionēts Latvijas armijas kapteinis un arī aizsargu bataljona komandieris. Pēc brāļa nāves viņš nolēmis palikt mājās par saimnieku un, paklausot valdības aicinājumam, te ieradies smelties zinības.

Svētdienas rītā pošamies uz izlaiduma aktu. Apvelku jauno balto pletkreklu ar cieto apkakli un pielieku melnu tauriņu. Ieģērbies jaunajā uzvalkā un uzāvis jaunās kurpes, varu doties uz sarīkojumu. Dzenīšu Kārlim arī jauns zils uzvalks mugurā. Lazdiņu Jānis arī nopircis jaunu uzvalku, bet vēl gudro, vilkt vai nevilkt.

(Turpmāk vēl)

DV Milvoku apvienības gadasvētki

Milvoku DV apvienības7 22. gadskārtu 8. decembrī Latviešu namā Ziemsvētku eglītes gaismā ievadīja māc. E. Putniņš. Kopdziesmām klavieŗu pavadījumu spēlēja I. Slempere. Dziedāja vaŗadžu sekstets pianista V. Treimaņa klavieŗu pavadījumā. Sekoja rež. M. Valteres-Einbergas izteiksmīgais I. Gubiņas Mana tautas dziesma skandējums B. Medņa kokles pavadījumā. Patīkamu noskaņu radīja ilgāku laiku nedzirdētā tenora A. Kita nodziedātās Alfrēda Kalniņa 3 dziesmas V. Treimaņa klavieŗu pavadījumā. Pēc vasaras pārtraukuma viesus ar četrām dziesmām iepriecināja vīru koris V. Aparjoda vadībā. Šīs mūzikālās vienības sastāvā notikušas nelielas pārmaiņas, lai gan kodolu sastāda vairums vīru, kas korī dzied vairāk nekā 20 gadus.

Apvienības priekšnieks V. Aparjods aicināja ar klusuma brīdi pieminēt pagājušā gadā mirušos apvienības biedrus — Eduardu Pielēnu, Arturu Bērziņu, Edgaru Gagaini un Voldemāru Vecozolu, pateicoties pēc tam visiem čaklajiem darba darītājiem — apvienības biedriem, jauniešiem, viņu vecākiem un DV darba atbalstītājiem un labvēļiem. Vakara dalībnieki sveica Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas priekšsēdi prof. K. Dzelzīti, kas pēc komitejas sēdes bija ieradies sarīkojumā.

Milvoku organizāciju un draudžu vārdā sveica prezidējošās Sv. Jāņa ev. lut. draudzes priekšnieks J. Grundsbergs. DV ASV goda rakstu saņēma māc. E. Putniņš, māc. A. Kalnājs, M. Rudzone un A. Eniņa, DV CV atzinības rakstu — H. Misiņš un Ā. Peniķis, bet DV zelta krūšu nozīmi vanadze K. Šmita.

DV apvienības tautas deju kopas dalībnieki L. Pētersones un I. Slemperes vadībā, akordeonu spēlējot Z. Robertai, bet klavieŗu mūziku I. Prusei, gan visi (36) kopā, gan arī mazākās grupās nodejoja 8 tautas dejas.

Savicsīgajā vakarā par cienastu rūpējās vanadzes ar priekšnieci M. Cukuru un saimnecības vad. T. Austeri. Par atspirdzinājumiem gādāja A. Mundeciems, O. Blūms, P. Smukulis u.c. Bija ieradušies arī vairāki Milvoku sabiedriskās dzīves vadītāji un organizāciju darbinieki. E. P.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

LABĀKĀ DĀVANA 1974. GADAM — GRĀMATA

A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
D. Švīkule — Veselības un ilga mūža noslēpums	7.00
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
Ceļa zīmes Nr. 52	2.50
Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki	2.75
„ Dzelzs aizbīdņi lūst	5.00
J. Klīdzējs — Viņas un viņi, stāsti	3.35
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom.	3.90
„ Meditācija par mīlestību	3.35
Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs dara	3.19
A. Tomsens — Cilvēcības vārdā	5.00
Archib. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks — kāds Dievs	3.25
V. Mobergs — Romāns, 1 — 4 (Emigranti; Jaunajā zemē; Līdumnieki; Pēdējā vēstule uz Zviedriju)	26.00
L. Zariņa — Sarkanā migla, atm.	8.50
E. Ādamsons — Gaišā cilvēka dziesmas	1.75
J. Jaunsudrabiņš — Saulē	1.75
Klētnieku Valdis — Gundega Ieviņa	6.00
A. Rasa — Vēl mēs esam svešumā, rom.	6.50
E. Andersone — Rūķis labdaris, st. bērniem	1.90
„ Sargeņģelis, st. bērniem	1.90
V. Tepfers — Senatnei un mākslai	4.20
A. Kraujiete — Kristalls un māls, dz.	5.50
R. Valdess — Jūras vilki, rom.	6.00
E. Dunsdorfs — Zīle, apc. par sadzīves problēmām	5.00
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Džiļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	5.50
V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	6.50
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940. - 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	5.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	25.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	5.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
V. Krāslavietis — Tā lielā izklīšana, dz.	4.95
J. Babre — Gaisma no austrumiem	4.00
„ Ceļā uz Loreto, dz.	4.00
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom.	3.90
„ Nemirstīgais nemiers, rom.	5.50
A. Rubulis — Latvian Literature	4.00
T. Dangavs — Strandējušo sala	4.00
T. Krūka — Uniforma, rom.	5.50
„ Tu debesis turi savās rokās	3.50
„ Silaines mežs runā, bērniem	2.80
Latviešu karavīrs II pasaules karā 2. daļa	11.00
A. Eglītis — Es nepievienojos, rom.	6.50
J. Rainis — Uguns un nakts, ilustr.	7.00
Aleksandrs — Neredzamā divīzija, spiegu stāsti	3.50
Aspazija — Sēklu trauks	1.75
K. Skalbe — Klusā gaisma	1.75
J. Zariņš — Kāvu gados I daļa	6.50
„ Kāvu gados II daļa	6.50
Latviju latviešiem, vēst. lipekļi	1.00
G. Salnais — Sīpols un orchideja, rom.	8.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1600 - 1710	12.50
„ Latvijas vēsture 1500 - 1600	15.00
I. Leimane — Dūmu Topazs, st.	6.00

- SKAŅU PLATES
- KERAMIKA
- ŠĶĪVJI
- SVEČTURI
- AUDUMI
- APSVEIKUMU KARTĪTES
- ROTAS
- DZINTARI

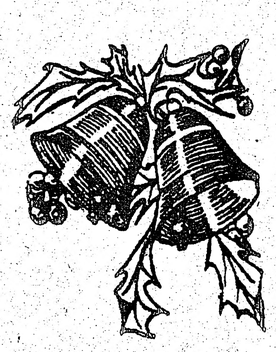

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA—

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% no pasūtinājuma **TĀLR. 921-7121**

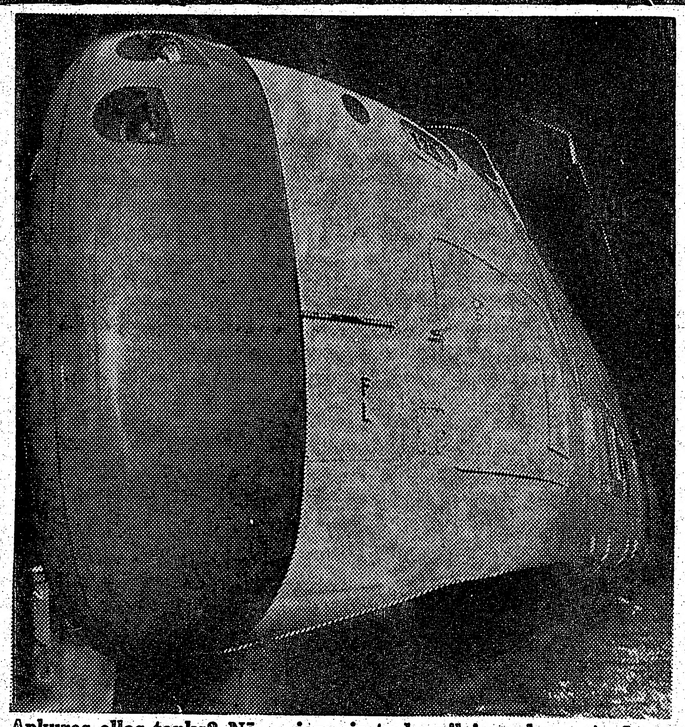

Apkures eļļas tanks? Nē — jaunais turbo vilciens, kas uzturēs sakiksmi starp Toronto un Montrealu, traucoties ar 80 jūdžu ātrumu stundā. Šī vilciena lokomotīvi rāda mūsu laikraksta fotografs Aleksandrs Kalniņš, isi pirms atkārtotā ceļojuma uz Montrealu.

Zviedru filma par leģionāru izdošanu

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 21. kongresa laikā Ņujorkā izrādīja Zviedrijā ražoto filmu — Baltijas traģēdija, par latviešu leģionāru izdošanu krieviem 1946. gadā. Zviedru valdība sagatavojusi šo filmu četrās valodās. Tā ierunāta daļēji angļu valodā, bet dažas ministru un parlamentāriešu runas vai paskaidrojumi ir zviedru valodā. Samērā bieži lietota vācu valoda, bet var dzirdēt arī latviešu valodu, it sevišķi filmas beigu daļā. Runas ar uzrakstiem pārtulkotas angļu valodā.

Filmā rādīta latviešu leģionāru ierašanās Zviedrijā, viņu uzturēšanās līdz 1946. gada 25. janvārim un izdošana krieviem, pārvedot uz krievu kuģa. Daļa attēlu ir tieši tā laika notikumu uzņēmumi melnbaltajā technikā, bet pārējais ir krāsās. Filmas uzņemšanā piedalījušies arī daži Zviedrijas latvieši, tāpat saturā ir leģionāru dienas grāmatu izvilkumi.

Sākumā ir latviešu leģionāra Oskara Lapas pašnāvība, pēc tam leģionāru ierašanās Zviedrijā ar gumija plostu pēc kaŗa beigām. Ir daži paskaidrojumi par Latvijas vēsturi, bet trūkst attēlu. Rādīta leģionāru dzīve Zviedrijas gūstekņu nometnē, slimnīcās, arī apmeklējumi. Pa starpām zviedru valstsvīru paskaidrojumi, kā arī divi no latviešu izdotajiem leģionāriem, kas dzīvo okupētajā Latvijā, izsaka savus paskaidrojumus. Tieši šo bijušo cīnītāju paskaidrojumi skatītājam liekas neparasti un nesaskan ar to, ko pāši leģionāri piedzīvojuši vai ko atceras Latvijas iedzīvotāji. Beigu posmā runātājs stāsta, ka lielākā daļa no izdotajiem leģionāriem nosūtīti tālāk vai sodīti ar pieciem gadiem ieslodzījumā, bet pēc soda izciešanas atgriezušies mājās. Šie paskaidrojumi varbūt nomazgā zviedru valdības rokas un sirdsapziņu, bet apsūdz latviešus un cīnītājus.

Vislielāko pārdzīvojumu dod leģionāru izdošanas skati, kas pa lielākai daļai ir aktieŗu tēlojums, kā arī daži skati no patiesās izdošanas. Tie tomēr nav tik drāmatiski kā Latviešu nacionālā fonda sagatavotajā filmā. Filmā nekur nav aizrādīts, ka mēs būtu cīnījušies par savu zemi, bet gan ka esam bijuši vācu armijas sastāvdaļa vai vācu algādži. Varbūt tas attaisno tēloto latviešu leģionāru lādēšanos, bet neizskaidro latviešu virsnieku pašnāvība mēģinājumus. Dzirdamas arī latviešu dziesmas — vairākas reizes Pūt, vējiņi un citas. Pat galvenā varoņa E. Eichfūsa-Atvara tēlotājs visu laiku ir runājis vācu valodā, bet pēkšņi sāk dziedāt latviešu dziesmu, kaut arī izruna nav gluži latviska.

Filmas nobeigumā rādīta izdotā virsnieka Eichfūsa-Atvara „laimīga" ģimenes dzīve Latvijas jūrmalā. Skatītājs atstāts ar dalītām jūtām. Tas jūt līdz izdotajiem latviešu leģionāriem un viņu izciestajām grūtībām, bet no otras puses — ir sašutis par zviedriem, kas ar savu taisnošanos apvainojuši latviešu cīnītājus. Kādu iespaidu no šīs filmas varēja gūt latviešu jaunatne, kam patiesie apstākļi ir sveši? **V. I.**

Pirmā vietā . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

nacionālpolitiskam un kultūras darbam 190.000 dol. Biedru kartes 1974. gadam sagādātas un tiek jau izsūtītas, sagatavots kabatas kalendārs 1974. gadam, oktobrī izsūtīta informācija līdz ar aicinājumu ziedot ALAs darbībai; atsaukušies 1450 ziedotāji ar 11.500 dol.

Aprūpes biroja vadītāja I. Stravinska ziņoja, ka uz šā gada augustā piesūtīto aicinājumu ALAs organizācijām piedalīties Minsteres ģimnazijas stipendiju fondā saņemtas 7 atbildes. Tā kā līdz šim neviena ALAs organizācija nav piesūtījusi stipendiātu vārdus, šie ziedojumi vēl nav izlietoti. Aprūpes biroja padomnieks J. Padegs pašreiz apskata iespējas, kā likumīgi izkārtot testamentu mantojumu lietas tiem tautiešiem, kuriem nav piederīgo ASV.

Mūzikas nozarei kopā ar Izglītības biroju un Koŗu apvienību sagatavots jaunatnes koŗu dziesmu krājums. Sagatavoti arī materiāli jaunai skaņu platei. Plates vienā pusē ir Vallijas Melliņas iedziedātās A. Šturma dziesmas, otrā pusē Irmas Kurmes iedziedātās J. Mediņa dziesmas. Ar 12. janvāri Čikagā sāksies rotkaļu kursi, uz kuriem jau pieteikušies 12 dalībnieki. Kursus vadīs rotkalis K. Grencions. Centrālās Kultūras dienas 1974. gadā notiks Filadelfijā 23. un 31. marta nogalē.

Sākot ar nākošā gada janvāri Bruno Albats tiek iecelts par ALAs konsultantu. Tajā pašā laikā Anita Tērauda tiek iecelta par ģenerālsekretāri. ALAs birojs ar nākošo gadu pārceļas no līdzšinējām telpām uz Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes jauno īpašumu. Radio Liberty nākošgad uzsāks raidījumus baltiešu valodās. V. Miķelsons ziņoja par Vasaras skolu fonda likvidāciju. Šajā sakarā māc. V. Vārsbergs ierosinājis, ka 16 Vasaras skolas fonda akcijas latviešu centrā Gaŗezerā būtu nodotamas ALAi, kas dāvinājumu pieņēma.

ALAs 23. kongress notiks no 3. līdz 5. maijam Kalamazū. ALAs valdes locekļi apmeklēja visas Čikagas latviešu draudzes, lai iepazītos ar Čikagas sabiedrību.

Ilze Šimane

The Old Country Gift Shop

- Dzintara izstrādājumi
- Kristalls un keramika
- Saldumi
- Dāvanas katram gadījumam

355 Roncesvalles Avenue, Toronto. Tel. 535-7641

DV jaunatnes sasaukšanās

Arī šoziem notiks DV jaunatnes un draugu sasaukšanās, turpat, kur citus gadus — Cedar Glen, pie Boltonas, pulcēsies 5. un 6. janvārī. Šeit risināsies dažādi ziemas prieki — slēpēšana, kamaniņu sports, slidošana, izbraukumi zirgu vilktās kamanās un izjādes uz zirgiem. Salidojumu vadīs DV KV Jaunatnes nozares referente Tonija Krūka ar palīdzēm Ilzi Andžāni un Ritu Langenfeldi. Kopējās pārrunās paredzēti šādi temati: 1. Kā jaunatne var palīdzēt vietējās latviešu sabiedriskās dzīves notikumu un sarīkojumu dokumentēšanā un sakopošanā valdības etnisko grupu archīvam Otavā; 2. Latviešu jaunatnes attieksmes pret Kanadas daudzkultūru sabiedrību; 3. Atskate par DV dienām ar jaunatnes līdzdalību 1973. gada maijā; 4. Jaunatnes domas par pilntiesīgām skolām etniskajām grupām, t. i., pašiem sava pamat- un vidusskola ar pilnīgu mācības programmu, ar tiesībām iestāties universitātē. Notiks arī ALAs filmas Latvieši brīvajā pasaulē izrāde. Dalībnieku vecums no 13 līdz 20 gadiem. Pieteikšanās pie Tonijas Krūkas (tālr. 489-2878), Ilzes Andžānes (489-8918) un Ritas Langenfedes (769-7478). Dalības maksa 10 dol. no personas (sešas ēdienu reizes un pārnakšņošana). Sapulcēšanās 5. janvārī no pl. 10—12 pr. pusd. sasaukšanās vietā — Cedar Glen. Zemāk pievienotais zīmējums rāda ceļu, kā uz turieni nokļūt.

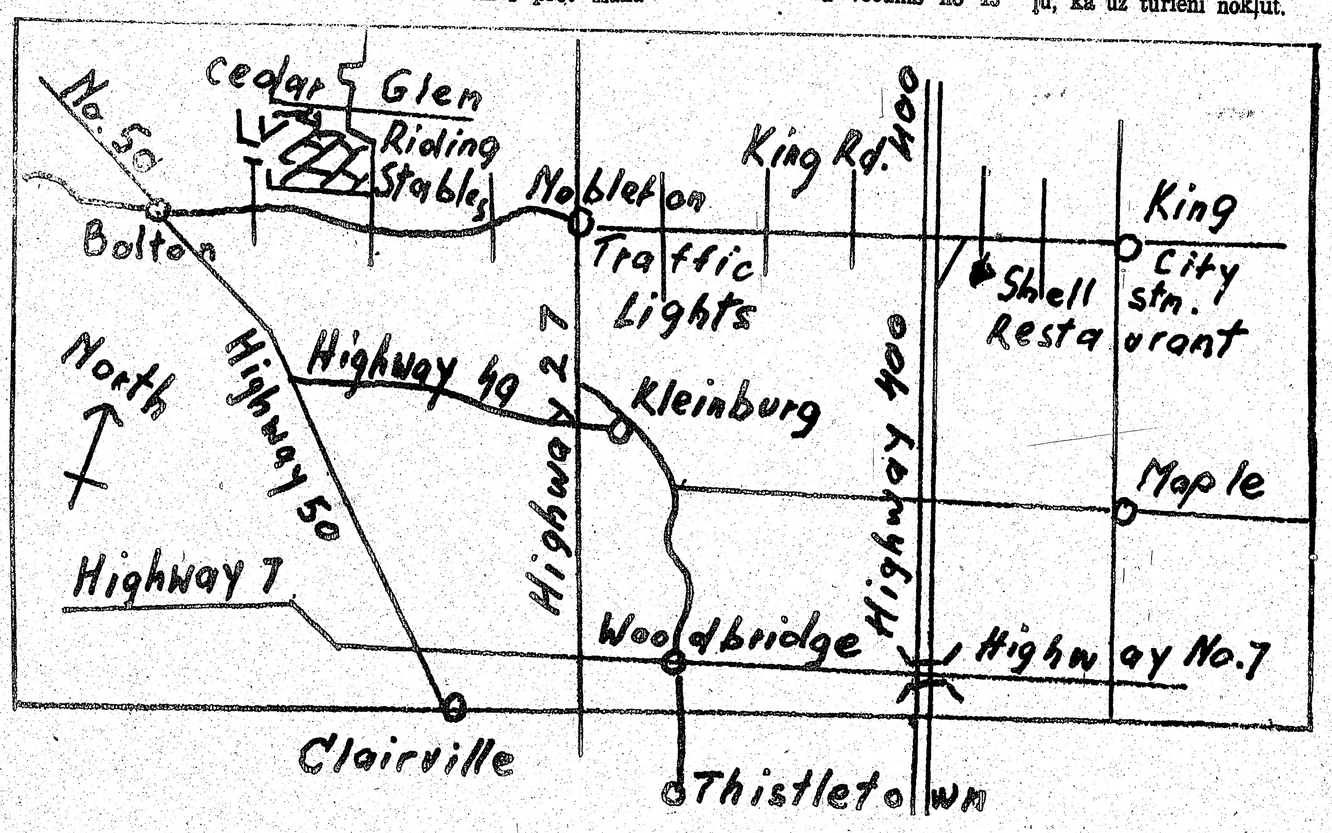

Sakarā ar dzīves vietas maiņu atdodu par brīvu skaistus mazus baltus pūdeļu

sunīšus
(tīrasiņu)

Zvanīt tel. 692-8785
R. R. 1 Hannon, Ont.

Dēls Gunārs Latvijā
MEKLĒ
Geronīmu Indriku
jeb Indriķi, Jāņa dēlu, dzim. 1914. gadā.
Ja kādam būtu kādas ziņas, lūdzu atsaukties šīs avīzes kantorī ar oferti
„Gunārs"

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

Iznākusi katoļu baznīcas dziesmu grāmata VI. Vištelja sakārtojumā

DZIEDĀSIM TAM KUNGAM

Četrbalsīgā aranžējumā cena $8.-; Vienbalsīgā izdevumā — $4.-.
Grāmata pasūtināma V. Vištelim, 594 — 4th St. Lemont, Ill. 60439, USA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

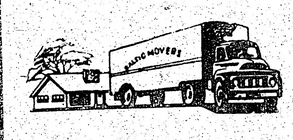

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

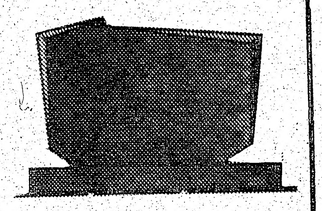

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets

Ko dāvināsim draugam svētkos?
Ikviens priecāsies par skaistu, labu, interesantu grāmatu, tādēļ dāvināšanai ieteicama

Jāņa Grinblata

Jaunkundz,

nepareizi savienots

„Autors prot saistoši stāstīt. Viņš ievēro lietas un notikumus, kas citiem paietu garām nepamanīti. Grāmatā daudz dzīvu un mūžībā aizgājušu cilvēku. Daudz rindu veltīts Smiltenes mācītājam Kārlim Kundziņam, ir apraksti par Zeiboltu Jēkabu, Pēteri Ērmani, Ādolfu Ersu, Oļģertu Liepiņu u.d.c. Daudz autografiska materiāla."
(Viktors Irbe, „Latvija Amerikā")

„Šī. ir viena no jautrākām grāmatām, kurā netrūkst arī nopietnu ziņu un vērtīga ieskata sabiedriskā sadzīvē. Autors daudz piedzīvojis un pieredzējis, kopš izgājis pasaulē no tēva mājām — Smiltenes Sieriem. Darbā pulsē vitālisms un dzīves prieks īsti rubensiskā stilā. Vissulīgāks autora stils kļūst, pieskaroties etnografiskām lietām, tāpat avīžnieka un agronoma gaitām. **(Oļģerts Liepiņš, „Laikā")**

„Žurnālista un agronoma gaitu aprakstā jūtams kūsājošs dzīves baudītājs, bajāriski noskaņots optimists, vienmēr labā omā. Kas reiz kristības dzēris ar presi, tas no tās neaiziet. Labā valoda, jautrie notikumi, viss tas grāmatu izceļ interesantumā. To lasīs visi". **(Osvalds Akmentiņš, „Vēstnesis")**

Cena $ 5.60

Pasūtinājumus adresēt:

Mrs. VILMA GRĪNBLATS,
215 W 91 st. St., New York, N. Y. 10024

Iegādājieties un dāviniet svētkos

5. Latviešu dziesmu svētku Kanadā skaņu plati un skatu albumu $3.50

DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street,
Toronto, Ont. M6G 1A5

Ontario dzīvojošiem 25 c nodoklis. Pasūtinājumiem pa pastu lūdzu pieskaitīt 50 centus pasta izdevumiem.

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto

Ģen. Oskara Dankera

NO ATMIŅU PŪRA

Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem

Glīti iesieta **Cena $7,50**

Pasūtināma
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

.....

Samaksai pievienoju $.....

Datums: **Paraksts**

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

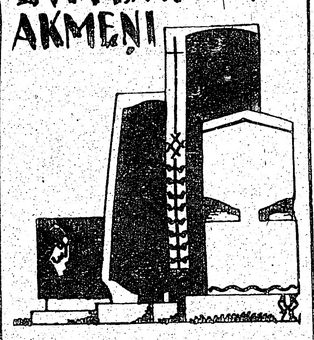

latviešu
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

DV **Kanadā izdotās skaņu plates**

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS

iznākušas jaunā izdevumā:

Nr. 1 Stereo $ 5.50
Nr. 2. Stereo $ 5.50 Mono $ 5.—
Nr. 3. Stereo $ 5.50 Mono $ 5.—
Nr. 4 Stereo $ 6.50 Mono $ 6.—
Nr. 5 Stereo $ 6.50

Deju mūzika I Ster. $6.50
Deju mūzika II Ster. $6.50
Ziemsvētku dziesmas Ster. $7.—
Bērnu plate Mono Mono $5.00

Skaņu plates pieprasāmas DV Skaņu plašu ekspedīcijā
16 Queen St. N. Hamilton, Ont. Canada. V. RUDZĪTIS.
Atkalpārdevējiem atlaide.
Toronto skaņu plates dabūjamas DV grāmatnīcā, 491 College St., darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā.

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

†

Roberts Bērziņš

dzimis 1895. gada 9. augustā,
miris 1973. gada 5. decembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības Fonds

†

Aizmidzis mūža mierā
1973. gada 6. novembrī

Alfreds Āboltiņš

86 gadu vecumā, Latvijā, Katvaru pagastā,
17. novembrī guldīts Limbažu kapsētā.

Vieglas smiltis dzimtenes kapsētā, papīt!

Viņu mīļā pieminā paturēs
dēli un meitas ar mazbērniem Latvijā un dēli ar mazbērniem Austrālijā, Rietumvācijā un Kanadā.

Sirsnīga ASV sūtņa atvadīšanās Arģentīnā

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO ARĢENTĪNAS

ASV sūtnis Džons D. Lodžs, dodamies atpakaļ uz ASV, rīkoja atvadīšanos, ielūdzot pēdējā vakarā arī visus Buenosairesā esošās apspiesto tautu delegācijas locekļus. Latviešu pārstāvis Visvaldis L. Gusts, kas Buenosairesā dzīvo jau ilgus gadus, izsakās: „Esmu bijis daudzās pieņemšanās gan pie sūtņiem, gan izciliem sabiedriskiem darbiniekiem, bet nekur neesmu piedzīvojis tādu sirsnību kā šai sūtņa atvadīšanās vakarā."

Arģentīnas latviešu grupu pieņemšanā pārstāvēja Latvju savienības priekšnieks Juris Kreilis, sekretāre Asja Berga un Visvaldis Gusts. Pēdējais Arģentīnā visus gadus veicis nozīmīgu politisku darbu, sniedzot ziņojumus Arģentīnas laikrakstiem par Latviju, kā arī rediģējot un gandrīz vienīgi ar saviem līdzekļiem izdodot spāņu valodā regulāras brošūras „Noticiero De Los Paises Balticos".

V. Gusts latviešu vārdā teica runu spāņu valodā un sūtnim pasniedza atmiņai kokā grieztu šķīvi ar Latvijas ģerboni un sudraba plāksnīti, kurā izteikta pateicība par labvēlību Latvijai, ko sūtnis allaž izrādījis. Vēl runāja lietuviešu, poļu un ukraiņu pārstāvji. Lietuvieši un ungāri dejoja tautas dejas savos nacionālos tērpos.

Savā atbildes runā sūtnis Lodžs, kas otrā rītā izlidoja uz ASV, apsolījās atbalstīt apspiesto tautu brīvības centienus.

Atvadsarīkojuma dvēsele bija ASV sūtniecības padomnieks Dr. Vitautas Dambravs, pēc izcelsmes lietuvietis, kura rokās atradās pieņemšanas organizēšana un vadīšana.

Latvijas valsts proklamēšanas 55. gada dienā V. Gusts dažos laikrakstos bija devis ziņas par Latviju. Bez tam viņš izdalīja visiem valdības locekļiem, prezidentam un viceprezidentam brošūru par Latviju un spāņu valodā iespiesto informācijas biļetenu par Baltijas valstīm.

No 19. līdz 25. novembrim Arģentīnā notika arī Apspiesto tautu nedēļa, ko ievadīja ar dievkalpojumu Buenosairesas katedrālē. Šai pašā katedrālē atzīmēja arī Latvijas neatkarības dienu, dziedāja lietuviešu koris. Gājiens no katedrāles ar karogiem un vainagu devās pie Brīvības pieminekļa, kur ACEN delegācijas vadītājs C. Juchņevičš nolasīja attiecīgu deklarāciju. Notikumu pārraidīja televīzija. **O. A.**

ASV sūtņa Lodža atvadīšanās Buenosairesā, no kreisās: V. Gusts, sūtnis Džons D. Lodžs ar dzīvesbiedri un LSA sekretāre Asja Berga.

Jāni Rītiņu atceroties

Čikagu pārlidoja skumja vēsts, ka miris Viestura draudzes vadītājs ASV, skolotājs, latvietības ideologs un daudzu organizāciju loceklis, piepulcējoties veļiem 11. novembrī. Nāves cēlonis — sirdstrieka. Nelaikis bija dzimis 1910. gada 19. janvārī Bebru pagasta Lokmaņos, Vidzemē. Turpinot izglītības gaitas Rīgā, viņam bija izdevība saskarties ar latviskās reliģijas ideologu Ernestu Brastiņu, savu skolotāju, gūstot latviskās dzīves ziņu. J. Rītiņš iestājās dievturu korī, nākat saskarē ar izteikti latviskās ievirzes māksliniekiem, literātiem un citiem gara darbiniekiem. Pēc skolotāja tiesību iegūšanas, izglītības ministrijas uzdevumā kļūst par rokdarbu darbnīcas vadītāju Kuldīgā, vēlāk strādā kurlmēmo un citās skolās Rīgā. Skolotāja gaitas turpinājis arī bēgļu gados Vācijā, darbodamies latviešā skolās Bambergā, Greicā, Pegnicā un citur, tāpat iecelojot ASV, kur Čikagā iesaistījās latviešu skolas izveišanā un kopīgi ar paidagogu Hermani Krēiceru izstrādāja skolas stutūtus. Bija Skolotāju biedrības valdes loceklis, bet pēc Jāņa Veseļa nāves — Veseļa fonda dibinātājs un valdes loceklis. Aizgājēja izvadīšanu pēc senajām latviešu paražām kārtoja dievturu sadraudze, kopā ar nelaika meitu.

H. Misiņš

Jānis Rītiņš

No Liepājas līdz stabam 101

Nav dienas, kad pasaules avīžu slejās neparādās informācija pie kilometra staba 101, uz ceļa, kas savieno Suecu un Ēģiptes galvaspilsētu Kairo. Netālu no šī akmens atrodas neliela armijas telts, kurā vai ikdienas pulcējas Izraēlas un arabu valstu pārstāvji, lai meklētu izeju situācijai, kas neatbilst ne īstam mieram, nedz arī karam. Par sarunu iznākumu un bezcerīgumu informējamies no ārzemju informācijas avotiem. Latviešu lasītājam turpretī varētu interesēt, ka sarunas no Izraēlas puses vada vīrs, kas 14 gadus kā zēns pavadījis Latvijā — Liepājā. Šādu ziņu sniedz pazīstamais Šveices nedēļas laikraksts Die Weltwoche.

Pēc laikraksta ziņām Ahrons Jarivs (Ašron Yariv), tagadējais Izraēlas delegācijas vadītājs, ģenerālmajors, Liepājā ieradies divu gadu vecumā no Pad. savienības. Dzimis 1921. gadā ārsta Chaima Rabinoviča ģimenē. Jau no zēna gadiem izcēlies ar savām spējām cilvēku vadīšanā, kā arī ātri saskatīt problēmu īsto kodolu.

No Liepājā nodzīvotā laika ģen. Jarivs, paša vārdiem izsakoties, guvis atziņu, kas veidojusi visu viņa dzīvi.

„Es atceros, kādēļ esmu kļuvis par to, kas tagad esmu. Man bija 10 gadu, kad mūsu klasi apmeklēja kāds Latvijas armijas virsnieks, kura uzdevums bija mums iemācīt mīlestību uz tēvzemi un armiju. Cita starpā šis virsnieks teica: „Pie mums ir tikai divi ģēvuļi un bailīgie un tie ir — žīdi un čigāni.". Šinī brīdī manī radās spontāna atziņa: ja vien kaut kur pasaulē izveidotos žīdu armija, tad katrā ziņā es būšu tur klāt."

Šī jaunā zēna vēlēšanās tad arī vadījusi visu mūžu Ahrona Jariva dzīves ceļu. Kad 1935. gadā Rabinoviči izceļo uz Palestīnu, tad nepaiet ilgs laiks, kad Ahrons atrod ceļu, lai stātos sava jaunības sapņa piepildīšanā. Drīz viņš nonāk t. s. „civīlajā kadetu skolā", pusneoficiālā militārā skolā, kas sagatavo virsniekus vēl neesošajai žīdu armijai. Otrā pasaules karā Jarivs cīnās angļu armijas ietvaros, pārstaigādams visus kara laukus. Izveidojoties Izraēlas nacionālajai armijai, Jarivs ātri avansējas uz vadošiem posteņiem. Aktīvi piedalās sešu dienu karā, plāno un izveido Izraēlas augstāko kara akadēmiju, vada ilgus gadus žīdu valsts pretizlūkošanas iestādi. Pēc Weltwoche domām, nav izslēgts, ka Jarivam nākotnē būs paredzēta atbildīga vieta jaunajā Izraēlas valdībā.

L.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas jūsu ricībā 24 stundas
221-1159

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēŗu mājās

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

Plašas ieceres kultūras laukā

(Turpinājums no 1. lp.)

ja I. Purvas ziņojums par sarunām ar Kanadas federālās valdības pārstāvi G. Allenu par Kanadas latviešu archīva iekārtošanu, ko varētu veikt saziņā ar Kanadas nacionālo archīvu Otavā. Par šāda archīva iekārtošanu būtu jāslēdz līgums, līdzīgi kā to jau darījuši vācieši, poļi, lietuvieši u. c. Vispārējais atzinums bija, ka šāds archīvs būtu ļoti vēlams, pat nepieciešams, bet galvenā kontrole par to jāpatur pašu latviešu resp. LNAK ziņā. Archīvā varētu ietelpināt kā organizāciju, tā arī privātu personu nozīmīgus materiālus, ieskaitot arī grāmatas un dažādus latviešu dzīves dokumentējumus. Šī jautājuma tālākai pētīšanai un rosināšanai izraudzīja atsevišķu komisiju, kuŗā piedalīsies I. Purva, J. Mežaks un M. Culītis. Inta Purva paredzējusi panākt zināmus uzlabojumus arī LNAK centrālās bibliotēkas darbā.

Valdes priekšsēdis T. Kronbergs informēja valdi par piedalīšanos Sv. Jāņa ev. lut. draudzes 25 gadu darbības atceres sarīkojumā, kas reizē izvērtās arī par archibīskapa A. Lūša godināšanu un jaunā draudzes mācītāja Ivara Gaides ievešanu amatā. T. Kronbergs sarīkojumā nodevis LNAK sveicienus.

Nesen Montrealā notikušajā kopsēdē ar vietējo organizāciju pārstāvjiem Inta Purva ierosinājusi noorganizēt Kanadas latviešu dziesmu svētku laikā PBL apvienības kongresu. Šāds globāls, nacionālpolitisks sarīkojums, līdzīgi kā Toronto rīkotais igauņu festivāls, mūsu nākotnes darbam varētu dot jaunu ievirzi kā pašos latviešos, tā arī vietējā sabiedrībā. Tādēļ LNAK valde atzina to par vēlamu un vispirms lūgs dziesmu svētku rīcības komitejas piekrišanu un pozitīvā gadījumā to nodos PBLA valdei tālākam izkārtojumam.

Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, kas valdē pilda arī priekšsēža vietnieka pienākumus, ziņoja par TLTA ģimnazijas 20 gadu darbības atceri, kādā sakarībā LNAK valdes uzdevumā ģimnazijai nodoti 200 dol. Līdzīgu summu (200 dol.) valde piešķīra arī Hamiltonas latviešu skolai, kas 12. janvārī atzīmēs savas darbības 25 gadu atceri. Par LNAK pārstāvi šajā sarīkojumā izraudzīja J. Mežaku.

Kasieris K. Tannis, kas LNAK pārstāvējis Lāčplēšu dienas sarīkojumā Saulainē, ziņoja, ka neseno LNAK padomes vēlēšanu laikā saņemti 1797,28 dol., no tiem 1134 dol. dalības naudās, 163,28 dol. dažādos ziedojumos un 500 dol. mūža dalībnieku iemaksās. Jaunie LNAK mūža dalībnieki ir Ingrīda Siliņa Montrealā, Ingrīda Bulmane Toronto, Ojārs Kalns Vankuverā, Arnolds Korms un Pēteris Obersts.

Dr. A. Šteins ziņoja, ka Kanadā izsūtīti 400 aicinājumi par piedalīšanos Latvijas brīvības fondā, kas nesen nodibināts pie PBLA. A. Šteins ir viens no šīs idejas ierosinātājiem un pašreiz fondā darbojas finanču komisijā. Līdzīgus aicinājumus Kanadā varētu izplatīt vēl vairāk. Lai to veiktu, viņš lūdza valdes piekrišanu šajā darbā iesaistīt LNAK pārstāvjus dažādos latviešu centros, ko valde pieņēma bez iebildumiem. Kaut gan fonds galvenokārt domāts kā fizisku personu pasākums, tomēr tajā aicinātas arī organizācijas kā juridiskas personas. Iemaksas lielums ir 500 dol. Līdz šim savu iestāšanos fondā jau pieteikusi Latviešu virsnieku apvienība, iemaksājot 320 dol. un atlikušos 180 dol. paredzot iemaksāt 1974. gadā. A. Šteins ierosināja arī LNAK iestāties Latvijas brīvības fondā, ko sēdes dalībnieki pēc plašākām pārrunām atzina principā par vēlamu, bet tā kā galīgais lēmums šādos jautājumos piekrīt LNAK padomei, tad atstāja to uz nākošo sesiju.

Sakarā ar darbības gada beigām, LNAK valde vienojās par simbolisku atlīdzību techniskajiem darbiniekiem — 100 dol. piešķirot Mācības apgāda vadītājam V. Rudzītim, 100 dol. LNAK biroja vadītājam K. Tannim un 25 dol. Latviešu nama pārvaldniecei F. Neimanei. Biroja vajadzībām valde atvēlēja 250 dol. elektroniska kalkulātora iegādei.

Latviešu YMCAs lūgumu pabalsta piešķiršanai valde atstāja uz nākošo budžeta gadu.

Valdes sēdes nobeigumā priekšsēdis T. Kronbergs izteica gandarījumu, ka visi valdes locekļi un darbinieki, kas kandidēja padomes vēlēšanās, ievēlēti ar atzīstamu balsu skaitu, kas liecina par sabiedrības uzticību LNAK darbam. Viņš izteica arī vislabākos novēlējumus Ziemsvētkos un Jaunajā gadā.

R. N.

Vēl var pieteikties
grupu lidojumam uz Austrāliju
Izdevīgi noteikumi.
Izlido 1974. g. 6. februārī no Toronto uz Sidneju uz 10 dienām.
Tuvākas ziņas pie Mrs. Irving,
tālr. 362-5371 ext. 230

„Kultūras apmaiņa" tikai vienā virzienā

VĒROJUMI ALJAs 21. KONGRESĀ ŅUJORKĀ

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 21. kongresā Ņujorkā dalībniekiem krietni lielāka interese bija par ballēm un sarīkojumiem nekā par referātiem un tiešo kongresa norisi. Ballēs apmeklētāju skaits pārsniedza reģistrēto jauniešu skaitu, bet kongresa darba laikā tas bija tikai apmēram ceturtā daļa. Vērojams, ka daļai jauniešu tomēr bija arī interese par kopējām latviešu lietām. Tie visumā runāja labā latviešu valodā un daudzi no viņiem izrādīja interesi piedalīties latviešu sabiedriskā un politiskā darbā.

BATUN priekšnieks Ints Rupners minēja, ka politiskam darbam it kā esot „slikta pieskaņa", bet bez tā neviena nācija tomēr nevar pastāvēt. Jauniešiem patīkot spēlēt kokli un dejot tautas dejas, bet ar kokļu spēlēšanu Latviju atgūt nevarēs. Darbība kultūras laukā nedrīkst kavēt politisko darbu. Igauņu referents T. Parmings izteicās, ka igauņu trimdas literātūra ietekmējusi dzimtenes igauņu literātūru, bet latvieši to nevar sacīt.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienība izrādījusi no okupētās Latvijas saņemto filmu Mērnieku laiki 15 latviešu centros. Ieeja bijusi pret labprātīgiem ziedojumiem un ieņēmumi 2400 dol. noguldīti īpašā kultūras apmaiņas fondā. Kultūras apmaiņa bijusi vienpusīga. No Latvijas saņemtas arī divas citas mazākas filmas, kas tagad ir ALJAs īpašumā. Viena ir par Siguldu, otrai cits temats. Kongresā bija paredzēts izrādīt filmu Nāves ēnā, bet tā nebija piesūtīta, lai gan pieprasīta sešu mēnešu izrādēm.

No kongresā pieņemtajām rezolūcijām nebūs daudz tādu, ko jaunā valde spētu īstenot. Liekas, ka daudzi iesniegumi nemaz nebija nopietni ņemami, bet to apspriešanai bija jāpatērē visai daudz laika. Juŗa Kažas, Jāņa Krēsliņa un Zuzes Krēsliņas iesniegtās rezolūcijas runāja par sadarbību ar tagadējās Latvijas iestādēm, cilvēkiem vai pasākumiem. Viena no tām prasīja piesūtīt ALJAs biedriem par brīvu Rīgā iznākošo Cīņu, ko pēc pārrunām noraidīja. Nebija nevienas rezolūcijas, kas aicinātu lasīt trimdas preses latviešu izdevumus . . .

Kāda rezolūcija ieteica sadalīt Jaunatnes fonda 50.000 vācu marku līdz ar augļiem triju jaunatnes apvienību starpā. Jaunatnes fonds radās 1968. gadā, kad pirmais Vispasaules jaunatnes kongress Berlīnē nevarēja notikt un to pārcēla uz Hanoveru. Kāds labvēlis šajā gadījumā ziedoja 50.000 vācu marku, ko varētu izlietot visas brīvās pasaules latviešu jaunieši, veicinot un atbalstot jauniešu pasākumus. Fondā tagad 39.000 markas noguldītas ilgtermiņa ieguldījumos, 2600 marku ir fonda tekošo izdevumu segšanai. Bez tam ir vēl daži sīkāki izdevumi. Pieskaitot procentus, kapitālam vajadzētu būt pāri par 50.000 markām.

Eiropas latviešu jaunatnes apvienība ieteikusi fondu likvidēt, sadalot naudu uz trim daļām, no tās izslēdzot Austrāliju, kas naudas saņemšanas laikā nav bijusi aktīva jaunatnes sanāksmes dalībniece. Par pilntiesīgu dalībnieci tā atzīta tikai 2. kongresā. Debatēs noskaidrojās, ka par līdzekļu sadali nav ziņots ne Kanadas, ne ASV jaunatnes apvienību fondu valdēm, bet tikai apvienību priekšniekiem. Doma par naudas sadalīšanu radusies pēc tam, kad abas apvienības nav vēlējušās no fonda līdzekļiem aizdot 6000 marku minsteriešu autobusa īrēšanai ceļojumam pa Ameriku. Kongresā noskaidrojās, ka fonds nevar likvidēties bez Vispasaules jaunatnes kongresa piekrišanas, bet uz to būtu gaidāmi divi gadi.

Nevarēja vienoties par trešā vispārējā jaunatnes kongresa vietas izvēli, tomēr noraidīja priekšlikumu par kongresu Īrijā. Piemērota vieta būtu arī ASV rietumu krastā.

—be

TORONTO DV UN LATVIEŠU YMCA SPĒLĒ „JEAN MYNARICK" BASKETBOLA LĪGĀ

Kopš 1949. gada Toronto pastāv svētdienas basketbola līga, kuŗu vēlāk pēc līgas dibinātājas Jean Mynarick nāves nosauca par „Jean Mynarick" basketbola līgu. Līgas vienības reprezentē šejienes etniskās grupas. Tā kā parasti vienību sastāvos spēlē Toronto un apkārtnes labākie spēlētāji, tad, lai pastāvētu stiprajā konkurencē, komandas sastāvu ziņā nav tīri nacionālas, un ikvienā vienībā spēlētāji ir arī kanadieši. Līdz šim senioru grupā startēja tikai DV, bet šogad arī Latviešu YMCA. Līgā pastāv arī jaunatnes grupa, un to rīkotāji cenšas iespēju robežās paturēt nacionālu. Ja līdz šim senioros pēdējos laikos labi veicies DV, tad jaunatnes grupā panākumus guvusi Latviešu YMCA. Dažādu apstākļu dēļ šogad spēļu sākumi nokavējušies, un pirmās spēles aizvadījuši tikai senioŗi. Latviešu YMCAs vienībai sagaidāma grūta sezona, jo vienības sastāvs ir gados jaunākais un, kaut arī individuāli tie ir labi, daudz var vēlēties saspēles ziņā. Ja pirmajā spēlē YMCA guva punktus bez cīņas pret Vītis, kas bija tikai 4 spēlētāju sastāvā, tad otrā spēlē bija jāsamierinās ar smagu sakāvi, tiekoties ar DV, kas uzvarēja ar 119:74 (59:30). DV spēlēja: U. Siksna — 20, J. Brikmanis — 19, Nixon — 16, A. Siksna — 13, E. Petmanis — 12, A. Richters — 11, J. Bramanis — 9, J. Daugavietis — 8, P. Misikovičš — 6, Schaver — 5 ,Doyle — 4.

YMCA: J. Spagnuola — 16, V. Pālēns — 11, D. Schelton — 11, E. Jaunzariņš — 10, A. Fleming — 9, A. Ozoliņš — 6, M. Wukasch — A. Raņķis — 4, L. Tobi — 2, I. Kopštāls — 2.

Isti drāmatiska bija DV tikšanās ar Aušru, jo visu pēdējo ceturksni DV bija aizmugurē un uzvarēja pēdējā minūtē, kad lietuvieši palika 4 spēlētāju sastāvā. Rezultāts DV laba 83-81 (36:39).

Ž. Z.

Akmens laikmetā
Kailiem stilbiem, ādas frakā,
Kavalieris steigā trakā
Dāmu stiepa savā alā,
Un tā lieta bija galā.

Vilibalda Dirika

MĪLAS FRONTĒ BEZ PĀRMAIŅĀM

Vidus laikos
Kavalier's un dāma balta
Uzrāpās uz zirga stalta
Un uz senču pili jāja,
Kur tiem kāzu galdu klāja.

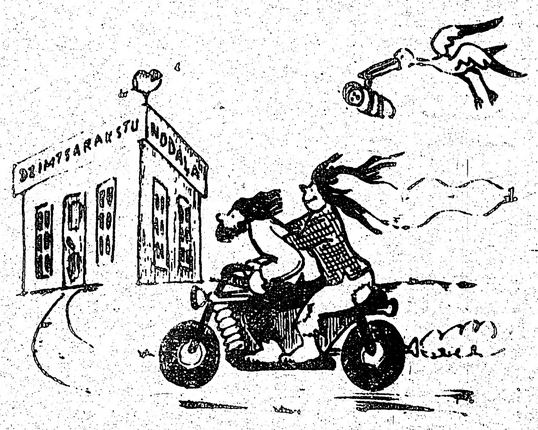

Mūsu laikos
Mūsu laikos Pičs ar Grietu
Dzimtsarakstos kārto lietu:
Aizlīgo uz motorrata,
Pārējais — tas pats uz mata!

Reiņa Birzgaļa bildes

Voldemāra Avena dzejoļi

IDEJISKA SANĀKSME

Ideju jau bija daudz,
bet visas tās līda
kā dūmi acīs
un kā dūmi izklīda.
Tikai viena,
nekultiem salmiem matos,
meža zemeņu muti,
krūtīm
kā ciņiem Lubānas klānos,
mikrofonu rokā,
likās kā sengaidīts pavasaŗa lietus.
Ideja, uz tāfeles uzvilkta,
bija kā liels, veselīgs bērns.
Tikai Tēva Valodas trūka rokā.
Bet visu to var sadabūt,
galvenais — bērns,
latviešu bērns.

Un cerība ziedēja
kā sēklām pilna saulespuķe
van Goga gleznā.

☆

Ģirts Puriņš trīs sezonas izstādēs

Kernegi institūta mākslas mūzejs Pitsburgā iesāka rudenī jauno izstāžu sezonu ar gleznotāja Ģirta Puriņa darbu skati. Par viņa izstādītām telpas kompozicijām labas atsauksmes bija abos galvenajos pilsētas laikrakstos, uzsveŗot, ka mākslinieks dzimis Latvijā. Pašlaik G. Puriņa gleznas redzamas arī Pensilvēnijas „Westmoreland Country Museum of Art" gadskārtējā izlases grupu izstādē, un „Pittsburgh Plan for Art" galerijā. Ģ. Puriņš pazīstams kā viens no Čikagas Piecīšiem — māca gleznošanu, kompoziciju un krāsu teoriju Pitsburgas universitātē.

MANS AVENS

Pār kalnu,
pār Ziķu kalnu
aizskrien mans avens
— treknais teķis ar aplauztiem ragiem.
Vai lai liedzu tam pabūt
dzīves aizliegtos dārzos,
kur aitas ganās cilvēcīgi vājas
un cukurbietes
aizstāj garīgās lietas?
Manam teķim jau neienāk prātā,
ka dzejā ir mīlēt skaistāk.

LB RAKSTI
12
1973
29. dec.

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS IZDEVUMS
Pielikums laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
Redaktori: O. Jēgens, K. Ķezbers, H. Puriņš.
Redakcijas adrese: O. Jēgens, 536 W. Belmont Ave., Chicago, Ill. 60657, U.S.A.

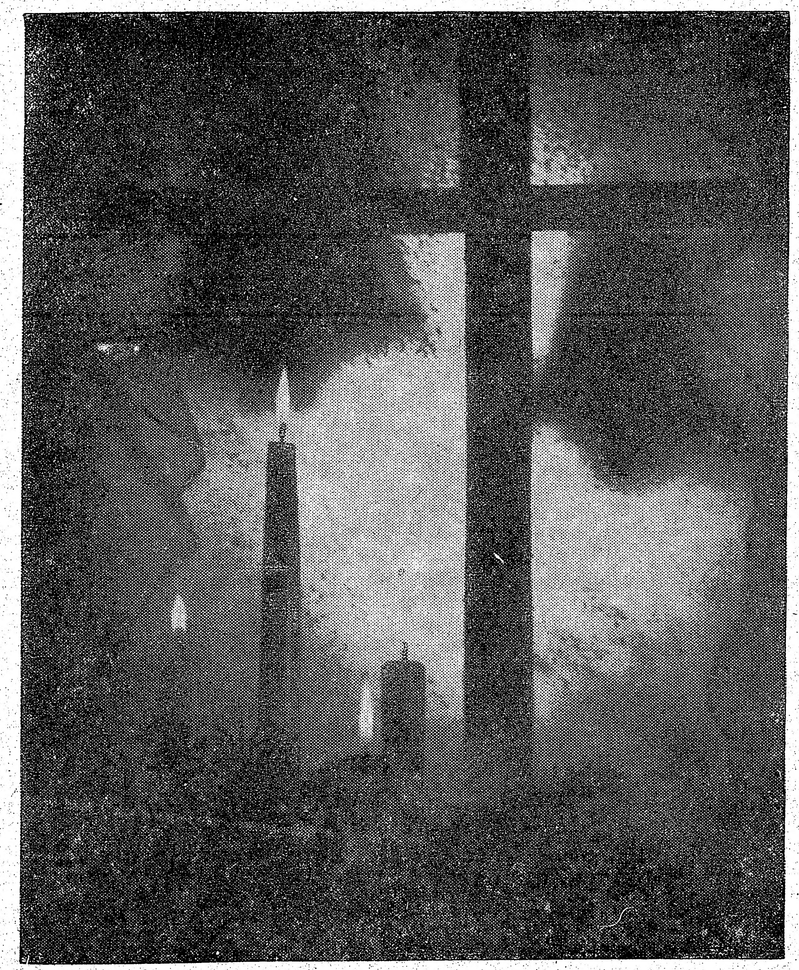

JAUNGADA GAISMĀ
Ernesta Šulca foto studija

Eduards Freimanis

ATVED MAN RĪTDIENAS VĀRDUS

Jāmeklē vārdi kam rītdiena,
jāmeklē rītdienas vārdi —
lai ir ko pasacīt laivām,
kas jaunas zintis mums atnes.

Aijā prievīšu audēja —
dzintars tev laivā,
dzintars tev matos;
dzintara sauli tu ieaud
tālā iegātņa jostā.

Izkāp šai krastā, prievīšu audēja —
Jāņu kalmēm saņemšu tevi;
ciema kukulim dosi
rītdienas dvēseļu vārdus.

Jāņu kalmes tev pagalvī likšu,
tevī klausīšos saulgriežu naktī.
Pats meklēšu rītdienas vārdus,
lai ar tavējiem saplūst tie dainā —
tā kā vakara kreses
ar rīta pīnijām vainagā vijas,
tā kā svešuma migla
tēvzemes liepziedos izžūst.

Aijā, prievīšu audēja —
ieraksti mīļumu savu
jostās, kas sasaistīs mūs —
lai vairs nav svešuma Jāņi.

Visām laivām lai zēģelēs
tēvzemes saule, tēvzemes vēju līgo;
lai visās laivās
vienā vainagā vijas
mūsu rītdienas vārdi.

Žanis Ūnāms

Mērkaķu istabas memuāri

NO REDAKTORA ATMIŅU GRĀMATAS

ŽANIS ŪNAMS

Dzimis 1902. gada 19. jūnijā Sesavas pagastā. Dzirnavnieka dēls. 7 gadu vecumā kļuvis bārenis. Mācījies Sesavas pagasta skolā, kara laikā Jelgavas vācu pārvaldes skolotāju seminārā un pēc tam Jelgavas ģimnazijā, kuru beidzis 1923. g. Pie izglītības ministrijas ieguvis skolotāja tiesības. No 1923. — 1929. g. studējis Latvijas universitātē teoloģiju un tieslietas. Skolnieka un pirmajos studenta gados (1922. — 1925.) bijis vairāku Jelgavas avīžu redaktors. Pēc tam Rīgā Brīvās Tēvijas, Rīgas Ziņu, Latvja un Burtnieka redaktors. No 1934. — 1938. g. Rīgas pilsētas bibliotēkas vadītājs. 1939./40. g. sab. Grāmatnieks direktors rīkotājs. 1941. — 1944. g. valsts bibliotēkas direktors, 1943./44. g. arī Kultūras un sabiedrisko lietu departamenta direktors, kad vadījis Latvijas kultūras, mākslas, preses un sabiedrisko dzīvi. Atjaunojis un vadījis Latvijas kultūras fondu, kas 2 gadu laikā piespriedis 1,5 milj. marku kultūras pabalstos un godalgās. Trimdā 6 gadus bijis Vācijas lielākās latviešu nometnes vadītājs Oldenburgā. Sarakstījis 20 grāmatas, no tām 3 izglītības ministrija godalgojusi. K. Ulmaņa uzdevumā sastādījis latviešu plašāko biografisko vārdnīcu „Es viņu pazīstu" ar 6336 personu biografijām.

* * *

Tie ir uzrakstīti jau sen. Un arī publicēti jau 12 gadus atpakaļ. Bet šo memuāru īstā nozīme latviešu kultūras vēsturē un tās „veidošanā" nav lat. izprasta un atzīmēta. „Mērkaķu istaba" bija kaut kas līdzīgs neoficiālam klubam. Tas Latvijā darbojās absolūtā slepenībā, apm. tā kā „Ku-Kluks-Klāns" Amerikā. „Mērkaķu istabas" klubam bija deviņi biedri, bet visi ar izciliem vārdiem un stāvokli sabiedrībā. Viņu rokās atradās arī uzņēmumi ar sabiedrisku svaru. Par šī kluba darbību neviens, atskaitot tā biedrus, Latvijā absolūti nekā nezināja. Arī „Mērkaķu istabas" memuāros ir teikts, ka tā ir bijusi „vienīgā organizācija, kas visā mūsu valsts patstāvības laikā paliek atklātībai nemanīta" (175. lp.). Par šī slepenā kluba darbību un izrīcībām Latvijā atklātība uzzināja tikai trimdā, kad kluba galvenais menedžeris publicēja savus memuārus.

Šī kluba mērķis ir bijis savus biedrus savstarpēji brālīgi atbalstīt un arī saimnieciski nostiprināt. Bet galvenokārt — ietekmēt un noteikt Latvijas kultūras dzīves vadību. Ja kādā organizācijā ir slepeni apvienojušies deviņi cilvēki, kas atklātībā labi pazīstami un vada vairākus uzņēmumus un veido preses izdevumus, tad var saprast, kāda nozīme ir šādai organizācijai savu biedru morālā un materiālā stāvokļa nostiprināšanā un sadzīves notikumu veidošanā. Jāievēro, ka Amerikā ar tepat divsimt miljoniem iedzīvotāju „Ku-Kluks-Klāns" ar apmēram pāris simt biedriem savā laikā (un daļēji arī vēl tagad) ir bijis ļoti nozīmīgs. Tāda pati nozīme ir bijusi „Mērkaķu istabai" Latvijā. Kāds trimdā šai klubā uzņemts biedrs par „Mērkaķu istabas" memuāriem ir rakstījis apskatu un tos, saprotams, krietni saslavējis, kaut īstenībā memuāros ir daudzi fakti sagrozīti un par tiem varētu uzrakstīt veselu kritisku eseju.

Šo „Mērkaķu istabas klubu pieminēsim tikai īsi un vienā sakarībā. Šis klubs apmēram 14 gadus slepeni vadīja Latvju rakstnieku un žurnālistu arodbiedrību un pilnīgi noteica tās darbību. 1931. gadā „Mērkaķu istabas" klubs ar savu rīcību sašķēla Latvju rakstnieku un žurnālistu arodbiedrību un ar to palīdzēja nodibināt Latvijas preses biedrību.

Bet kā šie „Mērkaķu istabas" memuāri saucās formāli? — Tā ir J. Kārkliņa grāmata „Latvijas preses karalis", atmiņas par Jaunāko Ziņu laikiem. Varbūt reiz radīsies kāds apstākļu zinātājs, kas šai grāmatā attēlotos dažus notikumus mazliet pagrie-

Edvarta Tūtera dzejoļi

SKUDRA, MĀRĪTE, CILVĒKS

Skudra un mārīte zina
Kā atrast ceļu uz mājām;
Iemin tās taciņu gludu —
Pazīst ko sirds, pazīst kājas.

Iemin tās taciņu gludu,
Nemaldās, neklejo velti;
Zin kā no ziemeļa slēpties,
Zin — kad celt vasarai telti.

Cilvēks, šis varenais, lielais, —
Nerod ne mājas, ne ceļa;
Nomaldās mūžiņu savu,
Beidzot lai kļūtu par veli.

MĒS PAEJAM GARĀM
Mēs daudzreiz
Paejam garām
Tam, ko meklējam.
— Diez', kamdēļ
Mēs tā darām? —

Nu, — laikam
aču tamdēļ vien,
Ka paši neredzam
Kurp ejam,
Jeb varbūt nezinām —
Ko īsti meklējam.

☆

MŪŽĪBA

Mūžība —
Kā bija,
Tā pastāv
Un būs vēl —
Mūžīgi mūžos.

Saka,
Ka mūžību iegūt
Varot ikviens,
Ikviens,
Kas pa laicību brīzdams
Paliekot uzticīgs
Garam;
Nenozūmējot
Dvēseli savu,
Nepaliekot par vergu
Tām varām,
Kuras neatzīst Dievu,
Zaimo tos darbus —
Kuŗus Viņš dara.

Mūžība —
Kā bija,
Tā pastāv
Un būs vēl —
Mūžīgi mūžos!

— Bet kā gan būs —
Kā būs at tiem,
Kas apšauba mūžības esmi? —

zis un no izmeklējuma ievirzis īstaja vietā. Tā, ka Ziņu izdevēji nepiekrīt. Beidzot ar J. Kārkliņa dip-

laikam viņš darījis, lai īsāk un iespaidīgāk izteiktu sevi. Kā vispusīgam meistaram veicas, par to varam pārliecināties viņa dzejolī — Tautas balss:

Tautas ienaidnieka neslava baiga bija man kādreiz
nabaga bēglis kad bikstīju, urdīju es Temzupes
krastos varenos no Batenbergu cilts.
„Ārā no kopības viņu! — tā dzirdēju kliedzam.
„Apskādēt var tas vēl klausīgo letiņu vārdu'."

Tautas mīluli par rakstiem, ko var viegli,
bez piepūles lasīt, lēti pirkt.
„Mīļa tauta un tēvija tev", tā kritiķi uzteic
pat korī.
Pēc tik daudz zaimiem un glaimiem būs jāsāk
tīri vai ticēt:
Gods Dievam! Taisnība iraid,
mīlu es tautu patiešām — bet visvairāk tās
daiļāko pusi.

Ja nu radies jauns liriķis, tad jāskumst, ka „miris" atkal jauns rakstnieks. Tas ir Dzintars Sodums. Viņu aicināja arī uz šo jubileju, bet dižais Ulisa tulkotājs atbildēja, ka viņam šī diena aizņemta — daudz jāmācoties. Būs laikam jauns inženieris, bet latviešiem laikam būs „miris" apdāvināts rakstnieks . . .

Kad ALTS namā naktī izdzisa ugunis, viesības ar jubilāru turpinājās pie daiļamatnieka Arnolda Janševica, kādreiz turīgā zemgalieša. Trimdā Janševics izmācījies par veiksmīgu keramiķi, saņēmis daudzas godalgas no amerikāņiem Jaunanglijas keramiķu gadskārtējās izstādēs. Dažas pat pirmās godalgas. Ne tikai mālā, arī ādā Janševics prot uzburt latviskos ornamentus un pievilkt apbrīnotājus.

Šai gaisotnē, kad cigarešu dūmi zilināja griestus, neiztrūka arī Bostonas labais gars — Valdemārs Antiņš — cilvēks, kas citiem atdod gandrīz visu. Pat savu dzīvības apdrošināšanas polisi 100.000 dol. vērtībā viņš atvēlējis Bostonas Daugavas Vanagiem. Kur atradīsit viņam līdzīgu?

Guna Ikona

TUMŠO TOŅU AINAVA

Nakts —
tumši zilie bezdelīgu
spārni
balto mākoņu pavēderes
mēness — putnu dzeltenā
apaļa acs
aso nagu svītras
ēnojas pāri pilsētai.

Biruta Senkēviča

TUVAIS — NEAPTVERAMAIS

T a g a d n e:

Laiks — mūžīgs tecējums
Un otrs debesjums;
Tu — laika punkts vissīkais,
Un pacēlums visaugstais —
Kur notiek viss, kas notiek
Un ar to pilnam pietiek!

P a g ā t n e:

Tu — vienmēr dusošā,
Ne vienmēr klusošā.
Tu — aka dziļākā, ko tagadne vien rok . . .
Tu glabā ūdeņus, ko laika straumes skalo —
Tā ceļas ūdeņi un nekad nesaplok,
Tie dzīvie ūdeņi, kas tagadnībā palo —

N ā k o t n e:

Tu esi atvērums
Un trešais debesjums.
Tu jaunā iecere
Un jaunā iedvesme.
Tu — plānu uzmetums:
Gaišs, brīnišķs zīmējums!
Tev — tevī topošais,
Kas kļūs pats esošais!

Tu teiksmā trijotne,
Tev dzīve — galotne!
Tā savā būtībā tu vienojies
Un plūsti vienībā,
Kā gaismas gredzenā,
Un skaisti mirdzinies
Tu sejā mūžīgam.

zīs un no izmežģījuma ievirzīs īstajā vietā. Tā, kā tie Latvijā īstenībā notika. „Mērkaķu istaba" ir domāta kāda atsevišķa istaba Romas pagrabā, kur sanāca Jaunāko Ziņu vadošie vīri ar citiem kultūras darbiniekiem, lai ar tiem pārrunātu Latvijas kultūras lietas un dažreiz tiem nodotu arī Jaunāko Ziņu rīkojumus un vēlamības. Pirmais par šo „Mērkaķu istabu" esot rakstījis K. Eliass Sociāldemokratā. Te Kārkliņš maldās. Par to, kā par J. Ziņu pagarinātu roku, rakstīja arī citas avīzes. Bet neviens toreiz nezināja, ka „Mērkaķu istaba" ir tikai čaula, kuŗas kodols ir slepens klubs, kas saucas Fraternitas Artium, t.i. mākslas brālība, un ka šim klubam ir tikai deviņi biedri: Jānis Kārkliņš, Arturs Bērziņš, Jānis Zālītis un J. Jaunsudrabiņš no Jaunākajām Ziņām, tad P. Rozītis, A. Erss un A. Švābe no Latvju Kultūras, sociāldemokrats V. Grēviņš un Valtera un Rapas akc. sabiedrības direktors J. Grīns (tāpēc var saprast, ka par brāļu Grīnu sensācionālo divkauju, literāru iemeslu dēļ, presē neparādījās neviens vārds).

Trimdā brālība savu darbību atjaunoja, ar centru Stokholmā, kur tai no jauna pievienojās K. Straubergs, A. Plensners un varbūt vēl kāds. Latvijā un arī trimdā brālības biedru vairums bija ar kreisu vai pakreisu iekrāsojumu.

Par brālības mērķiem J. Kārkliņš raksta, ka tā „nav korporācija, ne politiska vai reliģiska vienība. Tā ir brālība mākslā ar neierobežotu iecietību pret katra brāļa personiskiem uzskatiem kā mākslā, tā dzīvē. Tā ir brālība cilvēciskai tuvībai, draudzībai, garīgu vērtību apmaiņai. Tur rada arī kopspēku dažiem praktiskiem izdevumiem . . . Brālības statūtus un rituālus veco šrāgu stilā ir izstrādājis A. Švābe . . . (175. lp.)". Pēc tālākā apraksta spriežams, ka brālības biedru uzņemšanas un sanāksmes notikušas apm. tādā pašā veidā kā Brīvmūrniekiem un Ku-Kluks-Klānam. „Biedrības saimnieciski kultūrālos pasākumos ietilpst apgāds Latvju Kultūra un rakstniecības mēnešraksts „Ritums", ko vada P. Rozītis. Apgāds izdod A. Švābes sakopoto Latviešu pasaku 1. sējumu, tāpat Švābes grāmatu par prozas mākslu . . . Apgāds iegūst arī savu spiestuvi . . . (176. lp.)." Tas nepatīk Jaunāko Ziņu izdevējiem, kas Latvju Kultūrā saskata sev nākotnē lielu konkurenci. Ka aiz Latvju Kultūras aizmugurē ir brālība, par to J. Ziņu izdevēji nekā nezina."

Konfliktu izlīdzināt uzdod (laikam brālība?) J. Kārkliņam kā J. Ziņu redaktoram un brālības loceklim. A. Ersu kā L. Kultūras pārstāvi sākumā J. Ziņu izdevēji nepieņem. Beidzot ar J. Kārkliņa diplomātiju P. Rozītim un A. Ersam parāda godu un Benjamiņi viņus pieņem. Bet abiem jādod Benjamiņiem solījums, ka ne laikrakstu, ne tautas žurnālu Latvju Kultūras apgāds neizdos. „Sarunas," raksta J. K., „ir tik veikalnieciskas, ka abām pusēm jāpatur slepenībā.' Jāpiezīmē, ka ienākumus, no kā radīja apgādu Latvju Kultūra un tās spiestuvi, galvenokārt deva lotoklubi, kas darbojās Latvijas pirmajos gados. To veikli prata izkārtot brālības klubs. Brālības aktīvitātei un sakariem ar turīgiem latviešu rūpniekiem jāpateicas arī par to, ka trimdā varēja iznākt A. Švābes triju sējumu lielā Latvju enciklopēdija. Bez brālības diezin vai šī enciklopēdija vispār būtu?

Viena no galvenajām lietām, kam mūsu temas ietvaros pievēršama vērība, ir šāds raksts J. Kārkliņa memuāros: „Visu laiku, kamēr pastāv Rakstnieku un žurnālistu arodbiedrība, tās vadību klusībā izlemj un noteic FA brālības (Fraternitas Artium — „Mērkaķu istabas" klubs). Brālība ir grupa, kas izšķir katru vēlēšanu iznākumu, kaut arī no ārpuses to nemana. Ilgus gadus arodbiedrību vada A. Švābe, P. Rozītis, Ād. Erss. Kad šai biedrībai vairs nav nozīmes, viņu vietā iesēdina Jāni Porieti, kas gan nav brālības brālis un pats īsti neizprot, kā pēkšņi kļuvis tik augstā amatā (177. lp.)."

Tas nozīmē, ka deviņvīru spēks vai deviņvīru latviešu „Ku-Kluks-Klāns" ir slepeni iespiedies ne tikai saimnieciskā un kultūras dzīvē, ar iespaidu arī kultūras iestādēs, bet visu laiku slepeni vada tik lielu organizāciju kā Rakstnieku un žurnālistu arodbiedrību, kuŗā apvienoti tepat visi latviešu autori un žurnālisti. Protams, ja deviņi vīri, kas strādā redakcijās un kultūras iestādēs, dod norādījumus saviem pakļautajiem darbiniekiem vai draugiem, tad arī ar demokratiskām vēlēšanām kādu lielu organizāciju viegli turēt savās rokās un izmantot saviem mērķiem. No 1924. gada, kad mani uzņēma par biedru Rakstnieku un žurnālistu arodbiedrībā, līdz 1930. gadam es esmu bijis gandrīz visu biedrību sanāksmju sekretārs. Bet nekad nebiju pamanījis kādu nolūcīgi organizētu vadošu grupu biedrībā.

Tikai 1934. g. pavasarī, kad jau bija nodibinājusies un 3 gadu laikā nostiprinājusies Latvijas preses biedrība un kad varēja skaidri redzēt, ka Rakstnieku un žurnālistu arodbiedrībai vairs nav vai drīzumā nebūs nozīmes, par biedrības priekšnieku deviņvīri nolēma iecelt J. Ziņu reportieri J. Porieti, kuŗš, J. Kārkliņa vārdus atkārtojot, „pats īsti neizprata, kā pēkšņi kļuvis tik augstā amatā."

„Olģerta Liepiņa dienas" Bostonā, no kreisās: Rakstnieku sveic V. Grinblata, S. Pētersone un V. Antiņš. Pa labi — tālākā viesņa Guna Ikona no Toronto. Apakšā: A. Antiņs sveic Olģertu Liepiņu (pa labi) 50 gadu darba jubilejā. Pa labi, no kreisās: A. Janševics, O. Liepiņš, M. Urnežus, E. Dzelzkalējs un A. Augustāns.

Osvalds Akmentiņš

ZEM IKONAS ZĪMES

KĀ AUTORS IZJŪT TAUTAS BALSI

Par Olģerta Liepiņa 50 darba gadu jubileju vēl runā. Runā gan tālīnie viesi, gan bostonieši, kuŗu pilsētā notika šis gadījums un kas piedalījās vai tikai līdzi dzīvoja šai notikumā!

Vispirms jau visus ar jauno dzeju savaldzināja torontiete dzejniece Guna Ikona. Kā programmas vadītājs K. Pētersons no Ņujorkas teica, viņa ienāca latviešu literātūrā strauji, kā pavasaŗa pali. Bet kur dzejniece ņēmusi tādu neparastu pseidonimu?

Tas ir visai interesants stāsts, kas atklājās draugu pulkā. Gleznotājs Matvejs Tits, Romāna Sutas audzēknis, vispirms mācījās garīgā seminārā, kur

Guna Ikona

MAKABRA AINAVA

Tālrunī tu man piedāvā nemirstību —
(pasniedz kā Salomei
Jāņa Kristītāja galvu
uz sidraba šķīvja) —
nevis saldos niekus,
pusčukstus,
kaislības pārrautu elpu.

Tikai slavas nemirstību:
lāsteku
sasalušas ziemas debesīs.

Pirms
mēness aizklāj sauli
(un mūsu balss caurulē izdziest),
zvēri vēlreiz, ka
nekāda atsalšana, nedz neparedzēta
kopā salipšana
tevi nekavēs apgleznot
manas dziesmas.

Ne šonakt, rīt,
ne aiz tūkstoš
aizparīt
ausīs nepūtīsim karsto
dvašu, un (retās)
tikšanās būs tikai
nejaušas,
nekad gribētas.

Ganīsimies
nolīdzinātu kalnu ainavā.
Pienaina saule
(kā pierietējis govs tesmens)
Zemes plaisas aizvērušās
plakanās debesīs.
Zemes plaisas aizvērušās
(šķirbu pavērieni degošā centrā).
Sakaltušas lavas upes — aizmirstie
ceļrāži krāteŗos (kuŗos, laimi piesūkušies,
lec saķēdēti mīlestības dvīņi).

Vienaldzīgi gremosim kumelītes un
ceļmallapas (maigās pienenes un gailu-
piešus), jo dadži jau sen — piesardzības
dēļ — plaukstas būs izravēti.

Un sapņi?
Par zaļbarību nakts kūtīs.

ieinteresējās par ikonām, un nākamai dzejniecei jau senus gadus atpakaļ devis pseidonimu. Dzejniece gaidījusi ilgi, līdz jutusies droša nākt publikas priekšā. Tas bijis garš pašķīstīšanās ceļš, kad vientulībā dzejniece slīpējusi savu talantu. Dzejniece Tālmane izteikusies, ka Guna Ikona izskatoties pēc īstas ikonas - senas gleznas. Tad Tits izstājies no garīgā semināra un nodevies vienīgi gleznieciībai. Mākslinieks dzīvo Latvijā, bet savas ievirzes dēļ padomju iekārtā nav atzīts, dzīvo kaut kur provincē — vientulībā. Sakarā ar reto pseidonimu pieminams, ka Rīgā savā laikā plašākā ikonu kolekcija piederēja tiesību zinātniekam prof. Sinaiskim. Arī Bostonā ir ikonas.

Kad Olģerts Liepiņš ar jubilantiem viesojās pie numizmata Eižena Dzelzkalēja, namatēvs rādīja kādu ikonu no 9. g. s. Konstantinopolē. Laimīgais īpašnieks atsakas tās cenu minēt. Bez šī vienreizējā dārguma Dzelzkalēja māja pilna vecām vērtīgām gravūrām, senām Baltijas kartēm, kādas retam vēl pieder. Zīmīgi, ka viņa suni sauc Numizmats.

Vairāku dzejoļu grāmatu autore Marija Urnežus nesen pievērsusies gleznieciībai pavisam neparastā žanrā. Preses pārstāvji ielūkojās viņas privātā kollekcijā. Marija Urnežus gleznās pasvītrā transcendentālo, matērijas atraisīšanos. Astrālais atblāzmojas viņas krāsās. Zīmējumos parādās neparasti daudz cilvēku galvu neparastās kompozicijās.

Toronto viešņai bija paredzēts apmeklējums pie vietējiem latviešu studentiem, bet sarīkojums nenotika. Guna aizgāja kopā ar Veltu Zanti uz mūzeju. Šī dzejniece prot arī gleznot. Viņas gleznas redzējām dziesmu svētku lielajā izstādē Klīvlandē.

Kurzemniece Sibila, kuŗa jau sen drukājusies Liepājas dienas laikrakstā Kurzemes Vārdā u.c., pēc ilga klusuma nāca atklātībā ar saviem aforistiskiem dzejoļiem, kas veltīti gan bērniem, gan pašai—dižos gadus piedzīvojot. Tagad autore saviem dzejoļiem meklē izdevēju.

Velta Zante, kas trimdu sāka Zviedrijā un ir pazīstama valodniece, šoreiz saistīja publikas uzmanību ar dzeju. Arī viņas dzejā prātnieciska ievirze.

Nevar nepieminēt red. Jāni Grīnblatu, kam gludi rit valoda ne vien avīzes darbā, bet arī atmiņu rakstīšanā, ko liecina viņa nesenā grāmata Jaunkundz, nepareizi savienots.

Pats jubilārs, daiļo dāmu ierosināts, tagad pievērsties lirikai, pavisam jaunai nozarei, jo līdz šim viņu pazīnām tikai kā veiksmīgu prozistu. Kā feļetonistam Eolam viņam gan agrāk vajadzēja rīmēt pantus, bet ne nopietnā, pretenziozā tematikā. To